Elisabeth Eliot

*Pasiune **SI** puritate*

„ *Curcubeul e făcut din lumina soarelui şi din ploaie. Lumina soarelui care a transformat totul în jurul meu într-o simfonie de culori a fost revelaţia iubirii lui Jim Elliot. Ploaia era celălalt element pe care el mi l-a explicat pe cînd stăteam aşezaţi pe iarba de Ungă Lagună - faptul că Dumnezeu îl chema să rămînă necăsătorit. Poate pentru toată viaţa, poate numai pînă cîştiga puţină experienţă în acel ţinut unde urma să lucreze ca misionar în junglă. Misionarii mai în vîrstă îi spuseseră că era nevoie de bărbaţi necăsătoriţi pentru o lucrare pe care cei însuraţi nu o puteau niciodată face. Existau unele zone în care femeile nu puteau merge. Jim i-a crezut şi şi-a luat un angajament de burlăcie atîta timp cît voia lui Dumnezeu cerea aceasta ".*

Au trecut cinci ani pînă să-şi dea Jim Elliot seama că voia lui Dumnezeu era ca el şi Elisabeth să se căsătorească. în timpul celor cinci ani, amîndoi au trăit aceleaşi sentimente care poate te încearcă acum şi pe tine - singurătate, dor, nerăbdare, speranţă, teamă de ceea ce ar putea urma amestecată cu încredere în Dumnezeu, exaltarea iubirii combinată cu durerea despărţirii. în timpul cît au aşteptat un răspuns de la Dumnezeu, amîndoi au crescut în credinţă, şi iubirea lor s-a purificat. Au învăţat multe lecţii pe care Elisabeth Elliot ţi le împărtăşeşte acum. Şi tu vei învăţa să-ţi laşi inima să-şi găsească tihna „acolo unde se află bucuriile adevărate".

Singurul, *loc in afară de Cer unde eşti ferit de toate pericolele şi neliniştile iubirii este iadul.*
C. S. Lewis *The Four Loves*

Elisabeth Eliot

*Pasiune **SI** puritate*

Cum să-ţi pui viaţa sentimentală sub controlul lui Cristos
Agape

Dacă nu există o altă identificare, toate citatele biblice din originalul în limba engleză provin din Versiunea Bibliei King James.
Citatele biblice identificate prin PHILLIPS provin din *Noul Testament în engleza modernă* - ediţia revizuită, în traducerea lui J B Phillips.
Citatele biblice identificate prin BISERICI TINERE provin din *Scrisori adresate unor biserici tinere* de J. B. Phillips.
Citatele biblice identificate prin NVE sunt reproduse din *Noua Versiune Engleză a Bibliei* (NEB), cu permisiunea editurii Cambridge University Press.
Titlul original: Passion and Purity - Learning To Bring Your Love
Under Christ's Control Copyright 1984 by Elisabeth Elliot Copyright 2000 by Editura Agape
Traducerea: Codrina Cozma Editarea: Olimpiu S. Cosma Tiparul: Agape S.R.L. Str. Podului 8 2300 Făgăraş

Prefaţă

Pe vremea mea le-am fi numit aventuri amoroase sau poveşti de dragoste. Acum se numesc relaţii. Cuvîntul *dragoste* trăieşte vremuri grele. Pentru mulţi, nu înseamnă nici mai mult, nici mai puţin decît a se culca cu cineva, indiferent de ce sex este partenerul. Abţibildurile de pe

maşini înlocuiesc cuvîntul *dragoste* cu o inimă roşie şi îl aplică la aproape orice obiect, persoană sau loc. în anumite adunări creştine, oamenii sunt rugaţi să se întoarcă, să privească persoana de lîngă ei drept în ochi, chiar dacă le e total necunoscută, să-i spună, cu un zîm-bet larg şi fără nici o urmă de îmbujorare în obraji: „Dumnezeu te iubeşte şi te iubesc şi eu", şi să i-o dovedească cu o îmbrăţişare zdravănă. Se pare că aceasta îi face pe unii să se simtă bine. Poate că-i convinge chiar că au urmat cea mai importantă şi dificilă poruncă dată vreodată oamenilor: Iubiţi-vă unii pe alţii *cum v-a iubit Cristos.* Nu e de mirare că oamenii caută să descrie prin alte cuvinte ceea ce simt pentru o persoană de sex opus. Este ceva nou. E ceva frumos. Este deosebit.
„Ce e deosebit?" întreb eu cîteodată.
„Păi, ştii, asta... cum îi zice, relaţia".
„Anume ce relaţie?"
„Păi, nu ştiu, vezi, e ca şi cum, vreau să zic, e foarte frumos".
O învăţătoare mi-a scris recent despre o „prietenie tot mai strînsă" cu un bărbat cu care mergea la serviciu. El plecase într-un stat îndepărtat, iar ea se simţea foarte singură şi nesigură pe viitor. Nu era sigură ce fel de relaţie avuseseră, sau aveau, sau vor avea, dar spicuise de ici de colo citate din scrierile mele care se referă la probleme sentimentale şi dorea să ştie mai multe.
„Aş vrea să ştiu puţin din ceea ce gîndeai, dacă-mi permiţi. Ce sentimente aveai? Ce-ţi trecea prin minte? Nu se băteau cap în cap adesea sentimentele tale cu gîndirea ta? Dacă ai putea să-ţi rezervi cîteva minute să-mi scrii, voi păstra în inima mea toate cuvintele tale pline de înţelepciune".
Sigur că mi-am rezervat cîteva minute. încă primesc scrisori care mă bombardează cu rînduri întregi de întrebări şi care dau de înţeles
că experienţa cuiva care aparţine unei alte generaţii mai poate fi încă un bun indicator. Iată frînturi din alte scrisori:
„îţi scriu ca o tînără care caută pe cît poate de sincer să fie supusă lui Dumnezeu, să cunoască înţelepciunea şi puterea de a discerne, să-I fie plăcută şi credincioasă şi să aştepte voia Sa. Umblarea mea cu Cristos este destul de solitară. îmi lipseşte călăuzirea unei femei mai în vîrstă decît mine. Ştiu că în anumite privinţe femeile mai în vîrstă au fost menite să le înveţe pe cele mai tinere. Ştiu că tu eşti o bună servitoare a lui Dumnezeu şi sper că-mi vei răspunde".
„Cum ar trebui să se poarte o femeie dacă bărbatul nu-şi îndeplineşte rolul?"
„Cum voi şti că această femeie este potrivită pentru mine?"
„Pînă unde putem merge fără un angajament de căsătorie? Şi pînă unde, dacă am făcut deja un astfel de angajament?"
„Care e rolul nostru ca femei necăsătorite în aşteptarea unui soţ?"
„Tu pari atît de puternică şi neclintită în credinţa ta. Eu îi spun de multe ori lui Dumnezeu că nu mai pot trece prin aceasta. Renunţ. îi spun că sunt furioasă. Tu nu te datini niciodată şi nu simţi că nu mai poţi merge înainte? N-ai trecut niciodată prin momente de renunţare?"
„Te-ai luptat cu dorinţa de a fi cu Jim în timpul acelor ani cînd aţi fost despărţiţi?"
„Te-ai luptat cu singurătatea, în timp ce inima ta tînjea după Jim?"
„Dacă Tom n-ar fi intrat în viaţa mea, toate gîndurile mele s-ar concentra asupra Domnului. Nu ar mai fi nici o luptă. Aceasta mă supără - sunt singură şi plîng atît de uşor, de parcă mi s-ar rupe inima. Face aceasta parte din planul lui Dumnezeu?"
„Cum ţi-ai stăpînit nerăbdarea de a dori să fii cu omul pe care-l iubeai?"
Răspund la toate scrisorile care sosesc. Sunt mereu în situaţia de a încerca să exprim în cuvinte învăţăturile care se desprind din propria mea experienţă. Am trecut prin ceea ce trec acum aceste femei şi a-ceşti bărbaţi. Ştiu exact ce vor să spună. Mă tem că răspunsurile mele par adesea nişte clişee. „O, este prea habotnică. Nu e deloc înţelegătoare. Oricum e o femeie

puternică; niciodată nu a suferit ca mine. Şi felul în care dă sfaturi! Fă asta, nu fă asta, ai încredere în Dumnezeu, punct. Chestiile astea sunt prea grele pentru mine". Am auzit obiecţiile. Am tras chiar cu urechea să le aflu. în cantinele studenţeşti după ce ţinusem cîte un discurs. La standurile de cărţi, unde oamenii îmi
răsfoiesc cărţile, neştiind că autoarea e chiar lîngă ei, cu urechile ciulite.
M-am gîndit că dacă scriu toate aceste lucruri într-o carte, ele nu vor mai părea atît de mult clişee, aşa cum s-ar putea să pară într-o scrisoare de o pagină. Poate că ar trebui să dezvălui suficient din propria mea poveste pentru a servi drept dovadă că am trecut prin aceasta. Aş putea s-o spun fără a părea prea îndrăzneaţă? Fără a părea prea îndepărtată de oamenii al căror vocabular este diferit, dar ale căror strigăte trezesc în mine ecouri clare ale propriilor mele lacrimi? Sper să pot. Dar pentru a face lucrul acesta, trebuie să-mi asum riscul unei expuneri indecente. Trebuie să scriu despre propriile mele strigăte, şi despre unele ale lui Jim, despre propriile mele slăbiciuni, şovăieli -oricum în nici un caz despre toate (dacă aţi şti cîte am omis!), ci despre cîteva mai semnificative.
Aşa s-a dezvoltat cartea. Am citat din scrisori care mi-au fost scrise în ultimii cinci sau zece ani. Din jurnalele mele de acum treizeci-trei-zeci şi cinci de ani. Din scrisori de la Jim Elliot. Din afirmaţii asupra principiilor care se potrivesc aici.
Scheletul cărţii îl constituie povestea a cinci ani şi jumătate în care am iubit un bărbat, pe Jim, şi am învăţat disciplina dorului, a singurătăţii, a nesiguranţei, a speranţei, a încrederii, a devotamentului necondiţionat faţă de Cristos - un devotament care cerea ca, indiferent ce pasiune am simţi, să rămînem puri.
Aceasta este, ca să fiu directă, o carte despre virginitate. Este posibil să iubeşti cu pasiune şi să nu ai relaţii intime. Ştiu aceasta. Noi am făcut-o.
Atunci nu mai am nimic de spus celor care au avut deja relaţii intime? Ar trebui să fiu cu capul în nori ca să-mi închipui că cititorii şi cititoarele mele sunt toţi virgini. Cei care şi-au dăruit virginitatea îmi scriu şi ei, unii disperaţi, cu sentimentul că nu mai au nici o şansă de a fi puri. Le scriu spunîndu-le că nu există nici o puritate în noi în afara sîngelui lui Iesus*. Toţi oamenii, fără excepţie, sunt păcătoşi şi predispuşi la păcat, unii într-un fel, alţii în altul. Dacă îi pot ajuta pe unii să evite păcatul, vreau să o fac. Dacă le pot arăta altora că mesajul Evangheliei este posibilitatea unei naşteri din nou, a unui nou început şi a unei noi creaţii, vreau să fac acest lucru.
* *lesus* este transliterarea corectă în limba greacă în care a fost scris Noul Testament şi în limba română a Numelui evreiesc *leşua* (Dumnezeu salvează) al Fiului lui Dumnezeu. Formele „Iisus" şi „Isus" sunt doar tradiţionale - n. ed.
Viaţa sentimentală a unui creştin este un cîmp de luptă decisiv. Acolo, dacă nu în altă parte, se va hotărî cine e Domn: lumea, şinele şi diavolul, sau Domnul Cristos.
De aceea, îmi asum riscul. Povestea mea de dragoste poate să-i intereseze pe unii mai mult sau mai puţin; scrisorile care încep cu „Dragă Abby" şi răspunsurile mele vor fi poate amuzante; dar principala mea grijă este ca cititorii mei să considere autoritatea lui Cristos mai presus de pasiunea omenească şi să-şi aţintească inima asupra purităţii.
Prin providenţa lui Dumnezeu, am avut trei şanse să reflectez şi să încerc să practic principiile despre care scriu aici. Am fost căsătorită de trei ori: cu Jim Elliot, ucis de indieni în jungla ecuadoriană; cu Addison Leitch, răpus de cancer; şi cu Lars Green, care este sănătos în ziua în care scriu aceste rînduri. Căsătoria cu Lars a ţinut aproape şase ani, ceea ce e mai mult şi decît cea cu Jim şi decît cea cu Add, de aceea el se consideră un „alergător de categoria întîi". Fie ca el să mă depăşească pe mine!
Nu voi spune istoriile tuturor celor trei. Segmentul cu Jim Elliot este un cadru suficient pentru ceea ce am de spus. Iată o cronologie a acelui segment:
1947 - amîndoi studenţi la Wheaton College, Illinois. El vine în vizită la noi acasă în New Jersey de Crăciun.

1948 - Jim îmi mărturiseşte iubirea lui pentru mine chiar înainte de a absolvi eu.
Vara, eu în Oklahoma, el călătoreşte cu o echipă evanghelică. Nu corespondăm în nici un fel.
Toamna, el se decide să înceapă să-mi scrie cînd plec în Canada la şcoala biblică.
.'# 1949 - Jim termină facultatea, se duce acasă în Portland, Ore-gon. Eu lucrez în Alberta, apoi îl vizitez acasă la el.
1950 - Jim e acasă munceşte, studiază, se pregăteşte pentru lucrarea misionară. Eu sunt în Florida. Petrecem două zile în Wheaton, cînd se căsătoreşte fratele meu Dave Howard.
1951 - Ne întîlnim din nou cînd Jim vine în est pentru a vorbi la întruniri misionare în New York şi New Jersey.
1952 - februarie, Jim navighează spre Ecuador. Aprilie, mă îmbarc şi eu şi pornesc spre Ecuador. Rămîn cîteva luni în Quito, locuind la familii ecuadoriene pentru a învăţa spaniola „prin absorbţie".
io
August, Jim se mută la Shandia în jungla de est, pentru a lucra cu indienii din tribul Colorado.
1953 - ianuarie, ne întîlnim în Quito, Jim mă cere în căsătorie. Anunţăm logodna.
Iunie, eu mă mut la Dos Rios, jungla de est, pentru a începe să studiez Quichua, îndeplinind condiţia cererii lui în căsătorie: „nu mă însor cu tine pînă nu o înveţi".
8 octombrie, ne căsătorim la Quito.
1955 - se naşte fiica noastră, Valerie.
1956 - 8 ianuarie, Jim moare ucis de săgeţile Auca. (Pentru povestea completă, vezi *Through Gates of Splendor,*
Shadow ofthe Almighty, şi *The Journals of Jim Elliot.)*
ii
introducere

12
Pe maldărul de corespondenţă care mă aştepta acasă era un bilet care spunea că a dat telefon Lars Green şi sunt rugată să-1 sun.
Acum, Lars este una dintre persoanele mele preferate, căsătorit cu o altă favorită, Elisabeth Elliot. Aşa că am sunat. Mi-a răspuns Elisa-beth, surprinsă că mă sunase Lars, şi neştiind despre ce era vorba.
„Lucrezi la o altă carte?" am întrebat-o pe Elisabeth. Mi-a răspuns că tocmai terminase una, intitulată *Pasiune şi puritate.*
Am simţit că nu putea să fi apărut într-un moment mai oportun şi să se adreseze unui subiect mai potrivit, şi i-am spus că abia aşteptam s-o citesc.
Cînd m-a sunat din nou Lars - m-am bucurat în sinea mea să aflu că, fără să-i spună nimic lui Elisabeth, el se întreba dacă aş vrea să citesc manuscrisul, spunîndu-mi că va înţelege dacă sunt prea ocupată. Cînd eşti atît de interesat de un subiect, te simţi privilegiat să arunci o privire asupra manuscrisului înainte de publicare, şi i-am spus aceasta şi lui Lars.
Astăzi a sosit manuscrisul şi m-am aşezat să mă uit prin el.
încă de la început mi-a captat atenţia. Nu era ceea ce mă aşteptasem. O, ştiam că orice scrie Elisabeth merită să fie citit şi este uşor de înţeles, dar aceasta era o carte despre modul în care trebuie să ne punem viaţa sentimentală sub autoritatea şi Domnia lui Iesus Cristos. Elisabeth a scris-o într-un stil foarte apropiat şi personal, ilustrîndu-şi tema cu amintiri, extrase din jurnal şi scrisori vechi de dragoste adresate lui Jim Elliot. Are un mod plăcut de a scrie. Cartea e presărată cu cuvinte preţioase şi potrivite din Biblie, cu cîntări vechi minunate, cu citate din autorii ei preferaţi - toate atît de potrivite, pentru că se adresează unei nevoi reale. N-am lăsat-o din mînă pînă n-am terminat-o.
Mă gîndeam la confuzia tinerilor din ziua de azi (şi a celor mai în vîrstă, deopotrivă), creştini

şi necreştini, şi mi-am dorit ca toţi să poată împărtăşi povestea de dragoste dintre Elisabeth şi Jim Elliot - o „rotire în spaţiu" reuşită (deşi scurtă), pentru că au urmat literal îndrumările lui Dumnezeu. „Cea mai bună metodă de a scoate în evidenţă un băţ strîmb", spunea cineva, „este să pui unul drept lîngă el".

13

Aşadar, în mijlocul gîndirii atît de strîmbe din zilele noastre, Eli-sabeth Elliot Green a venit cu un băţ drept. Şi nu numai atît, dar şi unul minunat şi de neuitat.

Ruth Bell Graham

14

Eu, Doamne? Necăsătorită?

Nu aveam o privelişte prea frumoasă de pe fereastră. Principalul element îl constituiau lăzile de gunoi din spatele sălii de mese. Ferestrele închise nu reţineau nici îngrozitorul zdrăngănit şi trosnetele strîngerii veselei dis-de-dimineaţă, nici miasmele de la gătitul din timpul zilei. Cu toate acestea, m-am bucurat mult să am acea cămăruţă. Era doar pentru o persoană, ceea ce îmi dorisem şi obţinusem în sfîrşit în ultimul an de facultate. Avea un pat, un birou, o bibliotecă, iar în colţ, lîngă fereastră, o masă cu un scaun simplu şi o veioză. Un loc unde puteam să fiu singură şi liniştită, o „cămăruţă" de felul celei pomenite de Iesus în care să mergem să ne rugăm.

Studiam şi mă rugam cîteodată la masă. In spatele lăzilor de gunoi se înălţau arţari şi un ulm bătrîn, iar mulţimea (echipa? grupul?) de veverite care îşi aveau sălaşul acolo îmi atrăgeau adesea atenţia. Le priveam cum se pregătesc pentru iarnă, fugind încoace şi-ncolo, că-rînd cu frenezie provizii, ciorovăindu-se, sporovăind, dînd repede din codiţe. Priveam frunzele arţarului cum îşi schimbă culoarea şi cad, iar ploaia le făcea una cu asfaltul negru. Priveam zăpada aşternîndu-se peste copacii aceia şi peste lăzi.

Nu e greu să îmi închipui că stau din nou pe scaun la acea masă. Cînd mă aşez acum la o altă masă şi citesc scrisori de la tineri nedumeriţi, devin din nou acea tînără care privea zăpada pe geam. Hainele pe care le purtam nu sunt prea diferite de ceea ce poartă ei acum -moda revine uşor după un ciclu de treizeci şi cinci de ani. Aveam două fuste, trei pulovere şi cîteva bluze pe care mă străduiam cît puteam să le combin şi să le asortez, ca să par ca şi cum aş purta haine diferite. Miercurea era simplu. Toţi cei din anul patru purtau acelaşi sacou sport albastru, din lînă, cu emblema colegiului cusută pe buzunarul de la piept.

15

Aveam mare bătaie de cap cu părul. Era blond, lins şi creştea cam doi centimetri pe lună. Ce uşor ar fi fost să-1 port desfăcut, aşa cum era, lung şi drept, dar aceasta era de neconceput la vremea aceea. Buclele mele erau toate „aranjate". Nu-mi puteam permite decît un permanent pe an. între timp, mă bazam pe vechiul sistem de clipsuri, ră-sucindu-mi şuviţele de păr în jurul degetelor, în fiecare seară, înainte de culcare, şi prinzîndu-le cu cîte un clips.

Dacă nu puteam face prea multe cu părul, cu tenul mergea şi mai prost. Ca mai toate fetele, îmi doream să fiu frumoasă, dar părea zadarnic să încerc să schimb prea mult ceea ce mi se dăduse, în afară de a folosi discret un ruj pal (ceva care se chema Tangee şi costa zece cenţi) şi de a da cu pudră pe nas.

Anul acela aveam nevoie de acea cameră micuţă şi intimă, poate mai mult decît avusesem vreodată. Trebuia să rezolv nişte probleme care urmau să-mi determine cursul întregii vieţi. Cu o vară în urmă încheiasem rugăciunile în privinţa faptului dacă trebuia sau nu să devin misionară. Trebuia. La capătul a ceea ce prietenii mei de la Ply-mouth Brethren ar numi un exerciţiu, iar oamenii din ziua de azi o luptă, era în sfîrşit clar. Nu mă frămîntasem pentru că nu aş fi vrut să traversez un ocean sau să locuiesc sub un acoperiş de paie, ci pentru că nu ştiam dacă aceasta era ideea mea sau a lui Dumnezeu, şi dacă eram făcută să devin chirurg

(îmi plăcea foarte mult să fac disecţii), sau lingvist. Am ajuns la concluzia că Dumnezeu m-a chemat, şi chemarea Lui era pentru lingvistică. I-am cerut Domnului asigurări şi le-am primit, şi aceasta a fost tot.
Dar mai rămăsese o chestiune pe care n-o încheiasem deloc. Era ceva pentru care Dumnezeu ştia că aveam nevoie de o „cămăruţă". Era problema de a rămîne singură - pentru tot restul vieţii. Ziceam: „Eu, Doamne? Necăsătorită?" Acest lucru mă împiedica mereu să-mi studiez manualele de greacă, cînd mă aşezam la masă, sau să citesc Biblia, cînd încercam să aud vocea lui Dumnezeu. Era un obstacol în calea rugăciunilor mele şi un subiect frecvent al viselor mele.
Vorbeam adesea despre aceasta cu Dumnezeu. Nu-mi amintesc să fi pomenit despre aceasta cuiva timp de mai multe luni. Cele două fete care locuiau în acelaşi apartament, din care camera mea ocupa o treime, nu erau genul de fete zvăpăiate, simpatizate de toată lumea, pe care aş fi putut fi invidioasă. Erau fete liniştite, sensibile, cu cîţiva ani mai mari decît mine - una era la facultatea de muzică şi îşi petrecea
16
cea mai mare parte a timpului la conservator, exersînd la orgă, cealaltă făcuse parte din organizaţia WAVE (ramura feminină a marinei) şi era specialistă în tricotarea şosetelor în carouri. Amîndouă, de fapt, confecţionau nenumărate perechi de şosete şi de mănuşi pe care le făceau pachet şi le trimiteau prin poştă undeva. „Cînd ai o andrea în mînă", mi-a zis Jean [se pronunţă Giin şi este nume pentru ambele sexe - n. ed.] într-o zi, „te pierzi toată, nu-i aşa?" în comparaţie cu ele, sigur că mă pierdeam.
După facultate, Jean s-a căsătorit. Barbara e încă celibatară. Nu-mi amintesc să fi discutat cu ele despre dragoste şi căsătorie (deşi s-ar putea să fi vorbit despre asta), dar sunt absolut sigură că pentru fiecare dintre noi celibatul însemna un singur lucru: virginitate. Dacă nu erai căsătorită, însenina că nu avuseseşi relaţii intime cu nici un bărbat. Dacă urma să rămîi necăsătorită, nu vei avea niciodată relaţii intime cu vreun bărbat.
Lucrul acesta era acum o sută de ani, bineînţeles. Dar chiar acum o sută de ani, oricine credea serios în aceasta şi se comporta ca atare era privit de mulţi ca o ciudăţenie. Poate că făceam parte dintr-o minoritate. Nu sunt sigură de asta. Bineînţeles că majoritatea îşi *susţineau* convingerea că este cel mai bine ca activitatea sexuală să fie limitată la soţi şi soţii, fie că o dovedeau sau nu prin viaţa lor personală. Acum, oricum, în ultimii cîţiva ani ai secolului 20, timpurile s-au schimbat, după cum ni se spune. Timp de mii de ani, societatea a depins de o anume ordine în ceea ce priveşte sexul. Bărbatul îşi lua o soţie (sau mai multe soţii) într-o manieră de obicei prestabilită, şi trăia cu ea (sau cu ele) după reguli consacrate. Cînd se „încurca" cu nevestele altor bărbaţi, aceasta nu-l punea decît în pericol. Femeia ştia că posedă o comoară nepreţuită, virginitatea ei. O păzea cu gelozie pentru bărbatul care va plăti un preţ pentru ea - angajamentul de a se căsători cu ea, şi numai cu ea. Chiar în societăţile unde poligamia era permisă, existau reguli care stipulau responsabilităţile soţilor, reguli de care depindea întreaga stabilitate a societăţii.
Noi am căpătat cumva ideea că putem să uităm de orice reguli şi să scăpăm de orice pedeapsă. Vremurile s-au schimbat, spunem noi. Suntem „eliberaţi" în sfîrşit de reţinerile noastre. Acum putem avea şi *Sex* şi putem fi şi o *Tînără Necăsătorită.* Avem libertate. Putem, de fapt, „să avem totul şi să nu fim prinşi". Femeile pot „vîna" dacă doresc, ca şi bărbaţii. Bărbaţii nu sunt bărbaţi dacă nu au dovedit-o
17
seducînd cît mai multe femei posibil - sau cît mai mulţi bărbaţi, pentru că acum putem alege după „preferinţe sexuale". Ne putem culca cu persoane de sex opus sau de acelaşi sex ca noi. Nu contează. Este doar o chestiune de „gust", şi fiecare avem „dreptul" de a avea gusturile noastre. Toţi sunt egali. Toţi sunt liberi. Nimeni nu mai este reţinut şi nu e nevoie să-şi mai refuze nimic. De fapt, nimeni *n-ar trebui* să-şi refuze nimic din ceea ce-şi doreşte cu ardoare -

e periculos. E nesănătos. E patologic. Dacă te face să te simţi bine şi nu o faci, eşti paranoic. Dacă nu te face să te simţi bine, şi totuşi o faci, eşti masochist.
Motivul pentru care colegele mele de cameră şi cu mine consideram că *celibatul* era sinonim cu *virginitatea* nu era pentru că eram studente acum o sută de ani, cînd toată lumea credea acest lucru. Nu era pentru că nu cunoşteam o cale mai bună. Nu era pentru că eram prea naive ca să fi auzit că oamenii comiseseră adulter şi desfrînare de mii de ani. Nu era pentru că nu fusesem încă eliberate şi nici măcar pentru că eram pur şi simplu proaste. Motivul este că eram creştine. Noi preţuiam sfinţenia sexului.
Mă aşezam la masa aceea de lîngă fereastră şi mă gîndeam îndelung şi insistent la căsătorie. Ştiam ce fel de bărbat îmi doream. Trebuia să fie un bărbat care să preţuiască virginitatea - atît a lui, cît şi a mea -la fel de mult cum o preţuiam eu.
Ce vor femeile astăzi? Ce vor bărbaţii? Vreau să spun, ce îşi doresc în adîncul inimii lor. Ce vor ei de fapt? Dacă „vremurile" s-au schimbat, s-au schimbat şi dorinţele umane? Dar principiile? S-au schimbat principiile creştine?
Eu răspund „nu" la ultimele trei întrebări, un „nu" apăsat. Sunt convinsă că inima omului aspiră după statornicie. Pierzînd sfinţenia sexului prin „concubinaje" întîmplătoare şi nediscriminatorii şi „sex cu cine se nimereşte", pierdem ceva de care nu ne putem dispensa. Există opacitate, monotonie, plictiseală de moarte în tot ce se întîmplă în viaţa cuiva, atunci cînd virginitatea şi puritatea nu mai sunt ocrotite şi preţuite. încercînd să smulgem un sentiment de împlinire de oriunde, nu-1 mai găsim nicăieri.
18

Viaţa pe care Ţi-o datorez
Un tînăr predicator britanic numit Stephen Olford a vorbit timp de o săptămînă în capela colegiului nostru. Două lucruri din ceea ce a spus el mi-au rămas întipărite în minte: El a citat din Cîntarea lui So-lomon: „Vă poruncesc, o, fete ale Ierusalemului, să nu stîrniţi, nici să nu treziţi iubirea, pînă va binevoi El" (Cîntarea cîntărilor 8:4). El a interpretat acest lucru ca însemnînd că nimeni, bărbat sau femeie, nu ar trebui să se neliniştească de alegerea unui soţ, ci ar trebui să rămînă „adormit" cum s-ar zice, în voia lui Dumnezeu, pînă cînd El va „binevoi" să-1 trezească. Un alt îndemn al său a fost să ţinem un jurnal spiritual. Eu m-am hotărît să-i urmez sfatul în amîndouă privinţele.
Am cumpărat un caiet mic, maro, cu foi detaşabile, aproape de aceeaşi mărime ca Biblia mea mică, maro, legată în piele, pe care mi-o dăruiseră părinţii de Crăciun în 1940. Pe acestea le ţineam mereu împreună. Am scris pe caiet în greacă cuvintele care înseamnă „Pentru mine, a trăi este Cristos..." (Filipeni 1:21). Pe prima pagină am copiat o strofă din cîntarea lui Armie R. Cousin, pe versurile lui Samuel Rutherford:
O, Cristos, El e izvorul, Adînc şi dulce izvor al iubirii! Rîurile pămîntului le-am gustat Dar mai deplin voi bea de sus: Acolo ca un ocean de plinătate Se întinde mila Sa, Şi gloria, gloria locuieşte în patria lui Emanuel.
Am numit caietul „Omenii de mană", după o idee luată din Exod 16:32: „Şi Moise a zis: Acesta este lucrul pe care îl porunceşte Dom-
19
nul, umpleţi un omer de mană ca să-1 păstraţi pentru urmaşii voştri, pentru ca ei să vadă pîinea cu care v-am hrănit în deşert, cînd v-am scos din ţara Egiptului".
„Doamne, ce e iubirea? "
...Dumnezeu e iubire, şi cine rămîne în iubire rămîne în Dumnezeu...
l.Ioan 4:16
Aceasta e porunca Mea, să vă iubiţi unii pe alţii cum v-am iubit Eu.
Ioan 15:12 „ Tată, cum e posibil? "
... Iubirea lui Dumnezeu este turnată în inimile noastre prin Spiritul Sfînt care ne este dat...

Romani 5:5
O, Iubire, care nu mă vei lăsa, îmi odihnesc sufletul ostenit în fine; îți înapoiez viața pe care Ți-o datorez, Ca în străfundurile oceanului Tău Şuvoiul ei mai abundent, mai plin să fie.
GEORGE MATHESON
„Îți înapoiez viața pe care Ți-o datorez" - datorez? De ce datorez? E viața mea, nu-i așa? „Ați uitat că corpul vostru este Templul Spiritului Sfînt, care locuieşte în voi şi care este darul lui Dumnezeu pentru voi, şi că voi nu sunteți posesorii propriului vostru corp? Ați fost cumpărați, şi încă cu ce preț"! (l.Corinteni 6:19,20, PHILLIPS)
Sentimentul destinului: Cineva a plătit pentru mine cu sînge. Cum îmi înalță cunoaşterea acestui lucru perspectiva, dincolo de dorința fierbinte a momentului!
Dar acum acesta este cuvîntul Domnului,
cuvîntul Creatorului tău, o, Iacobe,
al Celui care te-a plăsmuit, Israele:
Să nu ai nici o teamă, căci am plătit răscumpărarea ta;
Te chem pe nume, eşti al Meu. (Isaia 43:1, NVE)
Aceasta e definiția destinului meu: să fiu creată, plăsmuită, răscum-

parată, chemată pe nume. Ce era adevărat pentru Israel, este valabil şi pentru creştinul care e „un urmaş al lui Abraham" prin credință.
Cînd vei trece prin ape adînci, voi fi cu tine,
cînd vei trece prin rîuri,
nu te vor lua vîrtejurile;
vei merge prin foc, şi nu vei fi pîrjolit,
prin flăcări, şi nu te vor arde.
Căci Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău,
Sfîntul lui Israel, Izbăvitorul tău... (Isaia 43:2-3, NVE)
0 tînără a venit la mine cu mai mulți ani în urmă să mă întrebe: „Este bine să-I spun lui Dumnezeu că voi fi misionară dacă El îmi va da un soț?"
Am spus „nu". Ea nu înțelesese încă cerințele lui Dumnezeu. Suntem noi în postura de a negocia cu Creatorul, Răscumpărătorul nostru, cu Cel Sfînt? „... Nu cu ceva pieritor, cum e aurul sau argintul, a fost cumpărată eliberarea voastră din nebunia deşartă a obiceiurilor voastre. Prețul a fost plătit cu sînge prețios... sîngele lui Cristos" (1.Petru 1:18-19, NVE).
1 martie 1948 - „ Şi atunci nu ne vom mai depărta de Tine: înviorează-ne iarăşi, şi vom chema Numele Tău. întoarce-ne iarăşi, o, Doamne al oştirilor, fă să strălucească fața Ta, şi vom fi salvați".
Psalmul 80:18, 19
Pe fruntea Ta vedem o coroană de spini, Picuri de sînge se scurg în urma Ta. Nu ne lăsa niciodată să ne întoarcem De la fața Ta.
AMY CARMICHAEL „India"
Doamne, am spus eternul „Da ". Nu mă lăsa niciodată, ca după ce am pus mînape plug, să mă uit înapoi. îndreaptă drumul Crucii în fața mea. Dă-mi iubire, ca niciodată să nu mai rămînă loc pentru vreun gînd sau vreun pas nesupus.
21
Pasiunea e un cîmp de luptă
Confuzia care a urmat după rugăciunile mele sincere nu mă mai miră acum. Dacă există un Duşman al Sufletelor (şi nu am nici cea mai mică îndoială că există), unul dintre lucrurile pe care nu le poate suferi este dorința de puritate. Astfel că pasiunile unui bărbat sau ale unei femei devin cîmpul lui sau ei de luptă. Cel-care-iubeşte-sufletele nu împiedică acest lucru. Am rămas perplexă, pentru că aveam impresia că El ar trebui să împiedice lucrul acesta, dar nu o face. El vrea ca noi să învățăm să ne folosim armele.

Cîteva fragmente din jurnalul meu din anul precedent ilustrează starea de confuzie în care mă aflam şi schiţează, mă tem că mult mai bine decît m-ar ajuta pe mine memoria s-o fac, un portret a ceea ce eram eu pe atunci.
2 februarie 1947 - Tînjesc să iubesc pe cineva, dar poate că Domnul mă vrea numai pentru El.
3 februarie - Sarah Teasdale: „De ce strig după iubire? "
16 februarie - Hal dă întîlniri colegei mele de cameră, apoi mă aşteaptă seara tîrziu.
17 februarie - Hal mă conduce acasă. Nu prea vreau de fapt să ies cu el.
18 februarie - Phil mi-a propus o întîlnire. L-am refuzat.
21 februarie - Hal s-a întîlnit de cinci ori săptămîna trecută cu colega mea de cameră. Eu sunt departe de a fi ieşit de atîtea ori cu el.
22 februarie - Hal m-a dus acasă cu maşina, de la poştă. Am scris o poezie inspirată de nestatornicia perechilor din jurul meu. Ar trebui să o termin oficial cu Hal, să-i cer o explicaţie, sau să-l las pe el să rezolve problema?
8 martie - Am acceptat invitaţia lui Hal la concert.
9 martie - Am anulat întîlnirea, i-am spus lui Hal că ar trebui să nu ne mai întîlnim. El mi-a spus că n-o să mai aibă pe nimeni niciodată.
22
10 martie - M-am grăbit?
11 martie - Să-mi cer scuze?
12 martie - Aş fi vrut să nu fi anulat întîlnirea. 14 martie - Am încercat să-l văd.
17 martie - Am vorbit, am înapoiat cadourile, i-am mulţumit pentru tot ce-a făcut. Mi-e dor de el.
23 martie - L-am cunoscut pe Jim Elliot. Am avut o discuţie plăcută. Un tip minunat.
I iulie - Din cînd în cînd mă gîndesc la celibat... Dumnezeu poate cu siguranţă să-mi dea o viaţă îmbelşugată. Fie ca eu să nu mă abat niciodată din drum.
26 octombrie - Am citit despre Henry Martin din India, care a trebuit să aleagă între femeia pe care o iubea şi cîmpul de misiune. Va trebui şi eu să aleg între căsătorie şi misiune?
27 octombrie - Elizabeth Clephane: „Nu cer nici o rază de soare în afară de strălucireafeţei Sale".
II noiembrie - îngrijorată în legătură cu viitoarea lucrare de traducere, cu căsătoria, cu predarea limbii greceşti la anul. Mintea nu mi s-a „concentrat asupra Lui", (vezi Isaia 26:3)
într-o zi, o prietenă din cămin m-a întrebat cum stau cu viaţa sentimentală.
„Viaţa sentimentală? Dar nu am o viaţă sentimentală".
„Nu mai spune! Am auzit că ai anulat o întîlnire cu Hal".
„Asta numeşti tu viaţă sentimentală?"
„Ştii ce vreau să spun. Măcar ai o alternativă".
„Intr-un fel, ca să zici aşa, poate".
„Şi nu te-am văzut eu cu Phil la întîlnire săptămîna trecută?"
„Phil! Ştii de ce m-a invitat *tocmai el?"*
„Nu".
„E membru al Clubului Burlacilor. Trebuie să se întîlnească în flecare săptămîna cu altă fată, de preferat cu una care nu e niciodată invitată. Măgulitor, nu?"
Hal, Phil şi alţi cîţiva. Cîţiva băieţi care se arătaseră interesaţi de mine în liceu îmi dădeau încă tîrcoale. Nici unul dintre ei nu semăna însă deloc cu soţul la care visam.
Dacă timpurile s-au schimbat, nu văd nici un semn că s-ar fi diminuat confuzia. Femeile încă visează şi speră, îşi agaţă speranţele de vreun bărbat care nu le împărtăşeşte sentimentele, şi sfîrşesc în con-
23
fuzie. Mi-a scris o fată din Texas pagini întregi despre cum se năruise prima ei legătură

sentimentală, iar apoi întîlnise pe altcineva, un adevărat prinț din basme (sau Făt-Frumos, cum li se mai spune astăzi), care se chema Skip.
Din scurta discuție pe care am avut-o, mi-am dat seama că el era cu totul deosebit. Se vedea că îl urma pe Domnul îndeaproape. Cînd colega mea de cameră şi cu mine ne întorceam acasă cu maşina de la cină, ea mormăia ceva că Skip era foarte de treabă, iar eu îi spuneam Domnului: „îl voi lua pe acesta, mulțumesc". Două săptămîni mai tîr-ziu, m-a invitat la o întîlnire. Era pe patru iulie şi urma să mergem să vedem artificiile, dar a plouat şi am ajuns într-un local Little Sambo, am băut cafea şi am vorbit timp de cinci ore. Cînd am ajuns în sfîrşit acasă, ne-am aşezat la discuții cu colega mea de cameră şi cu prietenul ei, apoi Skip mi-a cerut să-mi vadă lucrările de artă, şi iar am mai discutat. La ora două după-amiază, cînd ne hotărîsem în sfîrşit să încheiem întîlnirea, Skip a zis: „Să ne rugăm". Cred că pot să spun cu siguranță că în acel moment mă cucerise deja. Pentru mine, acesta a fost începutul uneia dintre cele mai chinuitoare experiențe pe care le-am avut vreodată. Am început să ne întîlnim serios, apoi Skip a început să dea înapoi. în ultimele trei luni n-am făcut decît să caut să mi-l scot din cap. îl iubesc încă la fel de mult ca totdeauna, dar nu mă mai doare.
Istoriile devin foarte cunoscute. în femeie există totdeauna vechiul dor - „Şi dorințele ei se vor îndrepta spre un soț" - speranța nestinsă după apreciere, împărtăşire, protecție. In istoria bărbatului este mereu neastîmpărul de a colinda, de a experimenta, de a cuceri, chiar dacă în interiorul lui el nutreşte:
#o foame, dar nu a pîntecelui, ce costița cu fasole-ar putea alunga, ci a omului singur sfîşietoare foame după o casă cu tot ce e în ea. Dup-un cămin, departe de griji, patru pereți şi-un 'coperiş deasupra, dar, ah, plină de-o tihnită bucurie, şi-ncoronată de iubirea unei femei.
ROBERT SERVICE *(The Complete Poems ofRobert Service,* p. 30-31)
Din perspectiva anilor ce-au trecut, mi se pare simplu să mă minunez de naivitatea mea de la douăzeci de ani. Ascult acum poveşti contemporane ale unor iubiri aşteptate, cîştigate şi pierdute şi îmi aduc

aminte că tocmai în aceste probleme sentimentale a fost şi inima mea cernută, curățită şi încercată, şi a început procesul purificării.
„Binecuvîntați sunt cei cu inima curată: căci ei îl vor vedea pe Dumnezeu" (Matei 5:8). Trebuie această viziune să coste atît de scump? Nu este înde-ajuns de curată o inimă care nu conține mai mult decît doza obişnuită de viclenie, de lăcomie conştientă, sau de apetit sexual? Nu era suficient că doream cu sinceritate să-L iubesc pe Dumnezeu şi să fac ce voia El?
Nu am uitat niciodată dimineața în care decanul studenților, Dr. Charles Brooks, şi-a încheiat mesajul de la capelă prin cuvintele unei vechi cîntări evanghelice. încă mai am înaintea ochilor atitudinea sa de umilință şi îi mai aud parcă glasul liniştit:
Un lucru de la Domnul îl doresc, căci toată viața pătată mi-a fost -fie prin apă, fie prin foc, o, fă-mă curat, o, fâ-mă curat! Deci spală-mă-acum, pe dinafară şi pe dinăuntru, sau cu foc curăță-mă, de e nevoie, nu contează cum, numai păcatul să piară din mine, să piară din mine.

Sentimente nesupuse
Cartea de rugăciuni a Bisericii anglicane conține „colecții" sau rugăciuni scurte, care cuprind idei adunate sau „colectate" din calendarul de lecturi biblice pe ziua respectivă. Rugăciunea din a cincea duminică după postul Paştelui sună aşa:
Dumnezeule Atotputernic, numai Tu poți face ordine în dorințele şi sentimentele nesupuse ale păcătoşilor. Dă copiilor Tăi grație ca să iubească poruncile Tale şi să dorească promisiunile Tale; ca în mijlocul schimbărilor fulgerătoare şi atît de diverse ale lumii, inimile noastre să rămînă ațintite spre locul unde există adevăratele bucurii; prin Iesus Cristos, Domnul nostru, care locuieşte şi domneşte cu Tine şi cu Spiritul Sfînt, un singur Dumnezeu, acum şi în veci. Amen.

Citisem Biblia cu fidelitate, cred, aproape în fiecare zi în timpul liceului şi facultăţii. înainte de aceasta, dacă nu o citeam totdeauna singură, o auzeam din ce citea acasă tata în fiecare dimineaţă şi seară. Nu era nevoie de o înţelegere deosebit de profundă a ei ca să-mi dau sea-.„ ma. că începusem să nu mai fiu la nivelul standardelor ei. Pe măsură #ce deveneam femeie şi începeam să aflu ce era în inima mea, mi-am dat seama foarte clar că dintre toate lucrurile dificil de stăpînit, nimic nu era mai greu decît voinţa şi sentimentele mele. Erau cu totul nesupuse, pînă la extreme, după cum o confirmă însemnările mele din jurnal.
Orice ai încerca să pui în ordine - o cameră dezordonată, un cal nărăvaş, un copil obraznic - implică o anume cheltuială. Sunt necesare cel puţin timp şi energie. Poate chiar efort, trudă, sacrificiu şi durere. Răspunsul la rugăciunea de mai sus - despre punerea în ordine a dorinţelor şi sentimentelor noastre nesupuse - ne va costa ceva.
26
Primeşte iubirea mea - Dumnezeul meu, iată că vărs La picioarele Tale toată comorile ei neprețuite.
FRANCIS RIDLEY HAVERGAL
Este uşor să cînţi o cîntare împreună cu adunarea în biserică. De multe ori o cîntasem pe aceasta, fără să ştiu că într-o zi va însemna ceva pentru mine. Nu spun că o cîntam superficial, dar sinceritatea mea trebuia să fie dovedită cumva.
Era un student în campus pe care îl observasem tot mai mult din acea zi de martie, în anul trei, cînd îl cunoscusem şi vorbisem cu el. De atunci, fratele meu Dave mă tot îndemna, fără să aibă prea mult succes, să-1 cunosc mai bine. El şi Dave făceau parte din echipa de lupte greco-romane, aşa că m-am dus la un meci, chipurile să-1 văd pe Dave. M-am trezit rîzînd împreună cu mulţimea de Jim Elliot, „băr-batul-de-cauciuc", care putea fi legat cu noduri, dar nu pus jos. L-am remarcat pe Jim la Societatea Misionară Internaţională - serios, dedicat serviciului misionar, sociabil (în special cu cei care nu erau preocupaţi în mod deosebit de misiuni). L-am observat stînd la coadă la cantină, cu cartonaşe albe în mînă, memorînd verbe greceşti sau versete din Scriptură. I-am auzit numele strigat, semestru după semestru, la festivităţile de premiere. în cele din urmă, Dave 1-a invitat pe Jim la noi acasă, la New Jersey, de Crăciun. Am avut nişte discuţii lungi, după ce familia se ducea la culcare. Cu cît vorbea mai mult Jim, cu atît îmi dădeam seama că el se potrivea cu ceea ce speram eu să găsesc la un soţ. îi plăcea mult să cînte imnuri religioase, şi ştia zeci de cîntări pe de rost. îi plăcea să citească poezii, îi plăcea mult să le citească *cu voce tare.* Era un bărbat adevărat, puternic, cu pieptul lat, sincer, prietenos şi, după cum mi s-a părut, foarte atrăgător. II iubea pe Dumnezeu. Aceasta era forţa motrice supremă a vieţii lui. Nimic nu mai conta aşa de mult în comparaţie cu ea.
Urma să-şi ia licenţa în greacă, ca şi mine. După Crăciun, am început să sper că va sta lîngă mine la cursuri, din cînd în cînd. Aşa a şi făcut. Stătea adesea lîngă mine, chiar dacă cîteodată trebuia să se împiedice de alţii ca să ocupe locul. Era posibil...? Ar putea fi interesat...? Speranţele mi-au crescut, însă foarte timid.
Duminică dimineaţa la cantină. Pentru că mulţi studenţi plecau din campus la sfîrşitul săptămînii şi mulţi dintre cei care rămîneau nu se sculau să ia micul dejun duminica, masa se servea numai într-o sală,
27
în loc de trei, ca de obicei. Aceasta era singura mea şansă să-1 văd pe Jim la masă, pentru că el mînca de obicei la „Lower Williston", unde preţurile erau mai mici, şi unde, ziceam noi cu ironie, oamenii sunt mai umili. Stăteam cu un grup de fete în sala „De sus" şi tocmai îmi terminam de mîncat clătitele, cînd mi-am aruncat privirea spre uşă. Intra Jim. Privirile ni s-au întîlnit, şi pe faţă i-a apărut un zîmbet larg. Am plutit tot restul zilei. Jim Elliot îmi zîmbise.
O călătorie cu o echipă evanghelică în Indiana. Jim a organizat-o şi a ales trei bărbaţi şi trei femei să meargă cu echipa. Eu eram una dintre ele. Ne întorceam acasă tîrziu după miezul

nopții. Jim a spus că ar avea nevoie să stea lîngă el cineva căruia nu-i era somn şi care putea să vorbească pentru a-1 ține treaz.
„Ce-ai zice să vii tu, Bett?" a zis el, şi inima mi-a tresărit. Mie, să-mi fie somn?
Am vorbit despre cele întîmplate în acea zi, despre copiii care răs-punseseră la discuțiile noastre despre misiuni, şi presupun că şi despre alte lucruri. Apoi Jim a recitat din memorie douăzeci şi una de strofe din cîntarea lui Rutherford „Nisipurile timpului se-afundă". Acolo se afla şi versul „meu", cel pe care îl copiasem în *Omerul de mană:* „O, Cristos, El e izvorul, adînc şi dulce izvor al iubirii..."
într-o seară a sunat soneria pe palierul meu. Aceasta însemna că cineva era chemat jos la telefon, dar aproape niciodată nu era pentru mine.
„Howard!" a strigat cineva. (Pe atunci ne strigam adesea cu numele de familie.) ^ Am alergat jos în hol şi am ridicat telefonul. •
„Bett? Jim la telefon. Ce zici să ne întîlnim **la un suc la Stupe? Aş** vrea să vorbesc cu tine".
,
„Sigur Acum?" ,■ ...<. -.,.-,,
„Eu vin imediat". ■•, r;
Am stat la o masă la Stupe, cum îi ziceam noi centrului de recreere al studenților. Jim a comandat, apoi a deschis Biblia. Am uitat de unde a citit, dar îmi amintesc discuția pe care am avut-o. A fost vorba despre caracterul meu rezervat. Jim m-a mustrat ca pe o „soră în Cristos", m-a îndemnat să fiu mai deschisă, mai prietenoasă. Cristos mă putea face mai liberă, dacă îl lăsam.
28
Am fost puțin jignită. Dar m-am bucurat de sinceritatea lui Jim, m-am bucurat că contam pentru el, contam înde-ajuns pentru a-mi spune adevărul cu sinceritate. Am bifat încă un punct pe lista mea -acesta era tipul de bărbat pe care îl căutam.
Pe cînd îi ceream Domnului să-mi ofere vreo modalitate anume de servire creştină, am aflat că un grup de studenți mergea regulat la Chicago duminica, să le vorbească despre Cristos oamenilor aflați în gări. Ce putea fi mai intimidant? Mi-am amintit de mustrările lui Jim de la Stupe şi m-am hotărît să nu mă las intimidată. *Fă exact lucrul de care ți-e frică,* mi-am zis.
Cînd am sosit în gară la Wheaton, de unde urma să iau trenul spre Chicago în după-amiaza duminicii următoare, cine altul se plimba încoace şi-ncolo pe peron, decît Jim Elliot, cu mantoul fluturîndu-i în vîntul tăios, purtîndu-şi pălăria dată pe spate cu un aer dezinvolt, şi cu o Biblie groasă sub braț. Vai! Habar n-aveam că făcea parte din grup. Cu siguranță va crede că mă țin după el, dar acum nu mai puteam da înapoi.
Nici unul dintre noi nu ne-am luat locuri unul lîngă altul în tren. Speram să putem discuta cu persoane străine pe drum. Comuniunea pe care o aveam ca grup consta în adunări săptămînale de rugăciune în campus. într-o duminică, vagoanele fiind aproape goale la întoarcere, Jim şi-a pus Biblia pe locul de lîngă mine în timp ce îşi dădea jos haina şi pălăria. M-au străbătut fiori fierbinți şi reci.
„Cum a mers, Bett?" m-a întrebat. Am vorbit tot drumul pînă la Wheaton şi m-a condus la cămin cînd am ajuns. Nu am reținut nimic din tot ce ne-am spus, decît o impresie generală de încurajare. Poate că îşi dăduse seama că alesesem ce era cel mai greu. A plecat cu un cordial „ne vedem la cursul de greacă".
Fiecare întîlnire întărea bănuiala că s-ar putea să mă îndrăgostesc de acest bărbat. Un sentiment încîntător, dar nu prea sănătos pentru o femeie care încerca să-şi croiască un drum drept spre cîmpul de misiune, care, credeam eu, trebuia să fie în Africa sau în mările Sudului. *Cum* anume trebuia să-mi vărs la picioarele lui Dumnezeu „comorile" iubirii? *Ei bine,* mi-am zis, *o să aflu cînd mă voi îndrăgosti cu adevărat. Deocamdată nu există o astfel de relație.*
29
Vrea Dumnezeu totul?

Dumnezeu a purificat inimile oamenilor în vremurile Vechiului Te-tament:
A venit timpul cînd Dumnezeu 1-a pus pe Abraham la încercare. „Abraham", 1-a strigat El, şi Abraham a răspuns: „Iată-mă". Dumnezeu i-a spus: „Ia pe fiul tău, Isaac, pe singurul tău fiu, pe care-1 iubeşti, şi du-te în ţinutul Moria. Acolo să-1 aduci ca sacrificiu pe unul din munţii pe care ţi-i voi arăta". Aşa că Abraham s-a sculat devreme dimineaţa, şi-a pus şaua pe măgar... şi a pornit la drum... (Geneza 22:1-3, NVE)
Dumnezeu purifica încă inimile oamenilor în vremurile Noului Testament:
... A venit un om şi L-a întrebat: „învăţătorule, ce bine să fac ca să cîştig viaţa eternă?"... Iesus i-a spus: „Dacă vrei să mergi pînă la capăt, du-te, vinde tot ce ai şi dă săracilor, şi atunci vei avea bogăţii în cer; apoi vino şi urmează-Mă" (Matei 19:16,21, NVE).
• Nimeni nu este vrednic de Mine dacă ţine mai mult la tatăl sau la mama sa decît la Mine; nimeni nu este vrednic de Mine dacă ţine mai mult la fiul său sau la fiica sa; nimeni nu este vrednic de Mine dacă nu-şi ia crucea şi nu calcă pe urmele Mele. Cel ce-şi cîştigă viaţa, şi-o va pierde; cel ce-şi pierde viaţa pentru Mine, şi-o va cîştiga (Matei 10:37,39, NVE).
Eu socotesc totul ca pe o simplă pierdere, pentru că toate sunt cu mult întrecute de cîştigarea cunoaşterii lui Cristos Iesus, Domnul meu, pentru care am pierdut, de fapt, totul. Socotesc totul ca pe un gunoi, pentru a-L cîştiga pe Cristos (Filipeni 3:8, NVE).
Minunate principii biblice. Incontestabile. Cu toate era de acord mintea mea. Un titan al credinţei ca Abraham sau ca Paul, apostolul, bineînţeles că trebuiau să fie puşi la mari încercări. Eu eram doar o studentă, care încerca să înveţe bine, care se ruga pentru călăuzire în viaţa personală, captivată de un bărbat foarte atrăgător, al cărui principal interes era orientat spre Regatul lui Dumnezeu. E ceva greşit în asta?
„Dacă vrei să mergi pînă la capăt..." întrebarea nu se adresa numai minţii mele. Inima şi sentimentele mele erau implicate acum, şi trebuia să dau un răspuns. Dumnezeu mă purificare *mine* de data aceasta. Voiam să merg „pînă la capăt?" *Da, Doamne.*
„Vrei să fii vrednică de Mine?" *Da, Doamne.*
„Vrei să-L cunoşti pe Cristos Iesus ca Domn?" *Cu siguranţă, Doamne.*
în cartea sa minunat ilustrată, *Parables of the Cross* (Parabolele Crucii), Lilias Trotter descrie ciclul moarte-viaţă al plantelor, care ilustrează procesele spirituale ce trebuie să se desfăşoare în noi, dacă este să murim faţă de noi înşine şi să trăim pentru Dumnezeu. în viaţa sentimentală, ca şi în alte aspecte:
Petalele gingaşe, abia desfăcute, trebuie să cadă, aparent fără motiv. Nimeni nu pare să cîştige de pe urma acestei dezgoliri.
Iar primul pas în domeniul dăruirii este o predare asemănătoare -orientată nu spre om, ci spre Dumnezeu: o cedare totală a tot ce e mai bun în noi. Atîta timp cît ideea noastră de predare se limitează la renunţarea a ceea ce este nelegiuit, nu am priceput încă adevăratul sens: *aceea* nici nu merită să fie menţionată, căci „nici un lucru stricat" nu poate fi dăruit.
Viaţa pierdută pe Cruce nu era o viaţă păcătoasă - comoara vărsată acolo era o comoară dăruită şi binecuvîntată de Dumnezeu, care ar fi fost drept şi legitim să fie păstrată: numai că acolo era pusă în joc viaţa întregii lumi.
Ce fel de Dumnezeu este Acela care cere totul de la noi? Acelaşi Dumnezeu care „... nu Şi-a cruţat propriul Său Fiu, ci a renunţat la El pentru noi toţi; şi, cu acest dar, cum ar putea să nu ne dăruiască cu prisosinţă tot ce are de dat?" (Romani 8:32, NVE)
El dă torul.
El cere totul.
30
31
2 aprilie - Sunt cuprinsă de teama că propria mea voinţă îşi va face loc, şi în acest fel nu-I voi mai putea fi de folos lui Dumnezeu. Ar fi uşor să-mi urmez sentimentele... ca să bruieze vocea lui Dumnezeu, atunci cînd El spune: „Aceasta este calea, mergi pe ea ".

îmi doream să fiu iubită. Nimic neobişnuit în asta, nimic care să distingă generaţia mea de oricare altă generaţie.
Dar îmi doream ceva mai profund. In miezul jurnalului meu, printre toate copilăriile acelea, gînduri ca neghina pe care adierea Spiritului le poate alunga, exista şi ceva grîu. Era o năzuinţă sinceră în faţa lui Dumnezeu spre „inima aţintită" despre care vorbeşte rugăciunea anglicană. Mii de întrebări se îngrămădeau în mintea mea, aceleaşi pe care le găsesc azi în scrisorile pe care le primesc. Eu crezusem că unele dintre întrebările mele erau noi. Cei care îmi scriu cred acelaşi lucru. Nu sunt noi. Dar întrebarea care trebuie pusă înainte de toate, care pînă la urmă determină cursul vieţii noastre, este *Ce vreau de fapt?* Trebuia să iubesc poruncile lui Dumnezeu, după cum spune rugăciunea, şi să-mi doresc promisiunile Lui? îmi doream ce voiam eu sau îmi doream ce voia El, indiferent cît mă va costa?
Pînă nu ne punem voinţa şi sentimentele sub autoritatea lui Cristos, nu începem să înţelegem, ca să nu mai vorbim de a accepta Domnia Sa. Crucea, atunci cînd intră în viaţa sentimentală, va dezvălui adevărul inimii. Inima mea va fi, ştiam lucrul acesta, un căutător singuratic, pînă cînd se va aţinti spre „locul unde există adevăratele bucurii".
într-o dimineaţă citeam despre cum a hrănit Iesus cei cinci mii de oameni. Discipolii nu au putut găsi decît cinci pîini şi doi peşti. „Adu-ceţi-i la Mine", a spus Iesus. A cerut totul. Le-a luat, a rostit binecu-vîntarea şi le-a frînt înainte de a le împărţi.
Mi-am amintit ce spunea o predicatoare din Peru, Ruth Stull: „Dacă viaţa mea se frînge cînd I-o dau lui Iesus, este pentru că bucăţile vor hrăni o mulţime, în timp ce o pîine ar sătura doar un băieţel".

Raţiunea şarpelui
32
Acum cîţiva ani, într-o dimineaţă, în jur de ora două, o tînără frumoasă care stătea la mine acasă a bătut la uşa dormitorului meu. Venise de la o întîlnire şi voia să vorbim. Aşezată pe marginea patului meu, mi-a povestit despre nerăbdarea ei de a se căsători cu un bărbat frumos şi bogat. Acesta nu era bărbatul cu care tocmai fusese la întîlnire. Acesta din urmă era destul de amabil - creştin, frumos, intere--sânt, „foarte drăguţ", dar nu era bogat.
„Ce îţi doreşti cel mai mult în viaţă?" am întrebat-o. „Ceea ce alege Dumnezeu, sau ceea ce alegi tu însăţi?"
„Ceea ce alege Dumnezeu, bineînţeles".
„Şi dacă ar alege pentru tine un bărbat sărac şi simplu?"
„O, nu ar face El asta!"
„De ce nu?"
„Pentru că mă iubeşte".
„înţeleg. Atunci îl va dărui pe bărbatul sărac şi simplu unei femei pe care nu o iubeşte?"
„O, dar..."
„Sau - gîndeşte-te la asta - îl iubeşte El oare pe bărbatul sărac şi simplu? Dacă da, îi va da o femeie urîtă? Sau ar putea să-i dea una frumoasă?"
„O, te rog"!
„Ai spus că vrei ceea ce alege Dumnezeu, Jane, iar alegerile lui Dumnezeu implică planurile Sale pentru un univers întreg - toţi atomii, toate sferele, toţi oamenii, frumoşi şi urîţi, bogaţi şi săraci. El proiectează un tipar definitiv, şi o parte din acel tipar s-ar putea să ceară ca o fată frumoasă să fie dată unui bărbat simplu. Poate că bărbatul fără frumuseţe şi fără bani se roagă ca Dumnezeu să i te dea lui. Acum, ce părere ai de *asta?"*
33
„E prea complicat pentru mine. Eu m-am rugat pentru voia Lui, şi m-am rugat pentru un soţ bogat şi frumos şi asta o să primesc, pentru că Iesus mă iubeşte şi vrea ca să fiu fericită".
„Deci, dacă nu-1 vei primi, aceasta dovedeşte că Dumnezeu nu te iubeşte?"

Ochii ei albaştri s-au umplut de lacrimi. „Nu vrea ca eu să fiu fericită?" (Am auzit parcă un ecou al Evei în Eden.)
„Vrea cel mai mult ca tu să fii sfîntă".
„Nefericită şi posomorită, atunci. Aceasta vrea Dumnezeu? Asta trebuie să însemne sfinţenia?"
„Trebuie? Nu. Nu numai că nu trebuie, dar nu poate. Adevărata sfinţenie nu poate fi cu nici un chip nefericită şi posomorită, Jane. *Sfinţenie* înseamnă „plinătate". Sună ca *sănătate* - ştii tu, sănătoasă şi voioasă. Sănătoasă, împlinită".
„Ei bine, asta trebuie să însemne fericită".
„Asta şi înseamnă, cu siguranţă. Problema începe cînd decidem *noi* ceea ce ne va face fericiţi, apoi hotărîm că dacă nu primim exact acel lucru, Dumnezeu nu ne iubeşte. Alunecăm într-o mlaştină a autocom-pătimirii de genul *Dumnezeu-mă-urăşte".*
„Dar tocmai ai spus că El vrea ca noi să fim fericiţi. Trebuie să vrea să ne dea ceea ce dorim noi, nu-i aşa? Vreau să spun, în limite raţionale".
„El a vrut ca Adam şi Eva să fie fericiţi, dar nu le-a dat tot ce au dorit ei. El ştia că aceasta ar însemna moartea lor. Aşa că ei s-au supărat şi au hotărît că El nu-i iubea şi că era zgîrcit pentru că le interzisese să nu atingă fructul. Cum putea să-i iubească dacă nu-i lăsa să-l mănînce? Au pus mai mult preţ pe raţiunea şarpelui decît pe cea a lui Dumnezeu".
Un petec de hîrtie care mi s-a înmînat la un seminar avea scrisă pe el această întrebare: „Ce faci cînd simţi că ai ajuns la un punct în care celibatul pare să fie o stare inadecvată pentru maturizarea personală profundă? Cît de mult mai aştepţi?"
Bine că nu mai eram pe scenă cînd a venit acea întrebare. Aş fi chicotit. M-am jucat cu ideea de a fi dat un răspuns hazliu: „încă trei zile, apoi te duci şi ori îi ceri cuiva să se căsătorească cu tine, ori te spîn-zuri".
Dar bineînţeles că nu asta am spus. Miezul problemei este acea
34
expresie, „o stare inadecvată pentru maturizarea personală profundă". Acesta este celibatul? Aceasta înseamnă că mariajul, şi numai el, reprezintă o stare adecvată pentru maturizarea personală profundă? A-tunci cum S-o fi descurcat Iesus ca bărbat necăsătorit?
Mă tem că şarpele îi vorbise acelei persoane. Se furişase şi-i şoptise: „Dumnezeu este zgîrcit. îţi leagănă înaintea ochilor minunatul fruct numit căsătorie şi nu vrea să te lase să-l guşti. îţi refuză singurul lucru de care ai nevoie pentru o maturizare personală profundă, singurul lucru din lume care ţi-ar rezolva toate problemele şi te-ar face cu adevărat fericit".

35

Prima întîlnire
Prima întîlnire care mi-a dat-o Jim a fost la o întrunire misionară în biserica Moody din Chicago, la sfîrşitul lui aprilie. Nu e de mirare că a ales un eveniment ca acesta, în loc să mă invite la un concert sau la o cină în oraş. A vorbit una dintre fiicele celebrului misionar în Africa, C.T. Studd. Ne-a povestit despre ultimele clipe din viaţa tatălui său. Era întins pe patul său de campanie, şi-a plimbat privirile prin micuţa colibă şi s-a uitat la cele cîteva lucruri pe care le poseda. „Aş fi vrut să am ce să las fiecăruia dintre voi", a spus el celor cîţiva oameni

prezenți, „dar I-am dat totul lui Iesus cu mult timp în urmă".
1 mai 1948 - Azi a fost o zi de mari încercări. A venit o scrisoare prin corespondență intercolegială, care m-a pus pe genunchi. Cu cîtă îndurare mi-a dat Domnul l.Ioan 1:7 - „... Dacă umblăm în lumină, după cum şi El însuşi este în lumină, atunci avem comuniune unii cu alții, şi suntem curățați de orice păcat prin sîngele lui Iesus, Fiul Său ". Ține-mă mereu pe calea Ta, căci sunt servul Tău.
2 mai - Am petrecut toată dimineața cu Dumnezeu. Ploua prea tare ca să merg pe jos la biserică. E greu să-mi dau seama cum să procedez în această situație nouă. Vreau să fac voia lui Dumnezeu, dar nu-mi dau seama dacă dorințele mele sunt greşite şi dacă ar trebui „smulse ".
3 mai - Azi a fost o zi de predare totală în mîinile lui Dumnezeu.
Scrisoarea era, bineînțeles, de la Jim. Mărturisea că depăşise într-un fel limita în seara întîlnirii noastre. Era cam neclar pentru mine, dar am simțit că trebuie să fi fost vina mea. „Această nouă situație" era sentimentul puternic trezit deodată tocmai cînd crezusem că am învățat cum să rămîn „adormită" în voia lui Dumnezeu. Eram foarte trează, de fapt.
Domnul i-a spus regelui David să ridice un altar în aria lui Arauna, iebusitul. Cînd regele 1-a întrebat pe Arauna dacă îi dă voie s-o cum-

36

pere, Arauna 1-a implorat să o accepte ca pe un dar, împreună cu boii săi pentru o ofrandă de ardere, iar săniile de treierat să-i servească ca lemn de foc. „Nu", a spus regele, „... nu voi aduce Domnului, Dumnezeului meu, ofrande de ardere care să nu mă coste nimic..." (2.Samuel (24:24, NVE) *Doamne,* am spus, *iată inima mea.*
4 mai - Alte încercări astăzi. Dumnezeu mă întreabă insistent: „Mă iubeşti? " şi mă trezesc că ocolesc întrebarea. Apoi vine răspunsul: Da, Doamne. Sunt conştientă de războiul dintre carne şi spirit - spiritul dornic, carnea slabă. Evident că am nevoie să fiu încercată.
Doamne binecuvîntat, între noi ține Tu crucea Ta. Lasă-ne să Te iubim. Dă-ne puterea Ta La a Tale străpunse picioare prosternați să putem sta -Nu-i alt loc unde-ntîlnire ne putem da.
Fă-nefața de oțel
A Ta voie să ne fie singurul țel.
Spre Tine, Doamne, ațintită ne e inima;
De la Tine să ne-ntoarcem nu ne lăsa.
Mistuie-ale noastre simțiri; să le ardă iubirea Ta.
5 mai - Jim şi cu mine am învățat împreună, aşa cum facem de obicei lunea, miercurea şi vinerea.
6 mai - Cine ar fi ghicit ce se poate întîmpla în doar cîteva zile? Cum poate Dumnezeu să-Şifacă lucrarea în mine, dacă eu sunt înțesată de propriile mele dorințe? Facă-se voia Ta.
Eram cu siguranță într-o stare...! „înțesată de dorințe". Voiam ca dorințele mele să fie ceea ce dorea Dumnezeu, iar dacă dorințele mele nu erau ceea ce dorea Dumnezeu, voiam să pot să-mi doresc ca dorințele mele să dispară, dar ele persistau.
9 mai - De la fericirea cea mai mare
Ce lumea o poate da, Neîmpliniți ne-ntoarcem iar spre fața Ta. „Iesus, bucuria Inimilor Iubitoare".
12 mai - Jim Elliot a fost ales preşedintele Societății Misionare Internaționale pentru anul următor.

37

lubirefidelă
„Dar cum aş putea oare să aflu ce vrea Dumnezeu să fac eu, dacă nu ştiu ce vreau *eu însămi* să fac?" Nu înțeleg rațiunea acestei întrebări, dar am auzit-o de nenumărate ori. De ce nu am începe prin a-I spune lui Dumnezeu pur şi simplu că vom face orice spune El? Tu eşti servitorul. El este Stăpînul. E singurul mod rațional de a privi lucrurile, nu-i aşa? In plus,

există posibilitatea ca ceea ce spune El să fie ceva care să-ţi placă.
Vorbind despre adolescenţii anilor '80, Joan Schuman, directoarea Biroului de Servicii pentru Studenţi al statului Massachussetts, spunea: „Ceea ce mă surprinde cel mai mult este egoismul lor. Tema predominantă este ‚Ce am de cîştigat din asta'? şi ‚Nu-mi pasă ce se în-tîmplă cu aproapele meu'".
în rîndul tinerelor necăsătorite, sub douăzeci de ani, se înregistrează peste un milion de sarcini pe an. Aceasta pare să ilustreze observaţia domnişoarei Schuman. Ei îşi iau ceea ce vor, pe orice căi. De unde învaţă aceasta? Unii dintre ei, din nefericire, de la părinţii lor, care au renunţat la responsabilitatea căsătoriei, a unui cămin şi a copiilor, pentru un ajt „stil de viaţă", un alt partener, o altă carieră, o altă încercare de a obţine fericirea care-i ocoleşte mereu. Dacă mama sau tata, prin comportamentul lor, spun de fapt: „Este viaţa mea, asta îmi doresc, voi ceilalţi să vă duceţi la naiba", copiii lor vor călca pe aceleaşi urme. Cine le arată o altă cale? Trebuie să fii prost ca să negi faptul că există într-adevăr plăceri pe acest drum. Există foarte multă distracţie, cum o numesc oamenii. Sunt emoţii puternice, satisfacţii, „experienţe".
Un drum poate părea drept cuiva, şi totuşi să ducă acolo unde duce drumul spre moarte. (Proverbe 14:12-13, NVE)
38
Chiar în mijlocul rîsului inima poate jeli,
iar veselia se poate sfîrşi în supărare. (Psalm 32:8-11, NVE)
Mai există şi o altă cale: să iubeşti poruncile lui Dumnezeu şi să doreşti ceea ce promite El. Această cale poate fi găsită numai prin rugăciune şi ascultare. Este în direcţie opusă celuilalt drum, ne conduce acolo unde lucrurile nu stau la cheremul curentelor şi opiniilor schimbătoare. Este un loc unde inima bărbatului se poate odihni în siguranţă - şi inima femeii, la fel.
1.Petru 5:7 (NVE): „Aruncaţi toate grijile voastre asupra Lui, căci El Se ocupă de voi".
Filipeni 4:6 (NVE): „... Să nu aveţi nici o teamă, ci în orice lucru faceţi cunoscute lui Dumnezeu cererile voastre... "
Matei 6:25 (NVE): „...Vă îndemn să lăsaţi la o parte temerile voastre... "
merimna - „grijă, gînd, nelinişte, necaz".
merimnao - „ a fi neliniştit, a fi apăsat, a se gîndi serios la ceva ".
în jurnal nu scrie ce mă neliniştea în ziua în care am copiat versetele de mai sus şi am căutat cuvintele operante din greacă. Este evident că neliniştea care mi-a umbrit atîtea zile din viaţă era că aş putea să pierd calea dreptitudinii [conformării cu standardul divin]. Poate este mai bine să fii cuprins de *acea* anxietate decît de o nepăsare frivolă, dar anii care au urmat mi-au dovedit iar şi iar că inima care e hotărîtă să facă voia Tatălui nu se va teme niciodată de înfrîngeri. Putem să contăm pe deplin pe promisiunile Lui că ne va călăuzi. Are vreun sens să credem că Păstorul Se preocupă să-Şi ducă oile acolo unde vrea El mai puţin decît se preocupă oile să ajungă acolo?
Eu te voi învăţa şi te voi călăuzi pe calea pe care trebuie să mergi.
Voi avea privirea îndreptată asupra ta.
Nu te purta ca un cal sau ca un catîr, care sunt creaturi fără judecată,
Şi care trebuie înfrînate cu o zăbală şi cu un Mu.
De multe suferinţe are parte cel necredincios,
Dar o iubire fidelă îl înconjoară pe cel care se încrede în Domnul.
Bucuraţi-vă în Domnul şi veseliţi-vă...
39
Revelaţia
Un angajament luat faţă de Domnul Cristos părea să fie în dezacord cu un angajament dorit faţă de Jim Elliot. Ucenicia ne aduce de obicei într-o situaţie în care este necesar să alegem între datorie şi dorinţă. Cu toate acestea, ele nu se exclud reciproc totdeauna. Cînd inima noastră este hotărîtă să fie ascultătoare, putem fi siguri că vom avea înţelepciunea necesară

pentru a vedea diferența dintre un dezacord şi o armonizare. S-ar putea să fie un proces lent şi dureros.
De Ziua Memorială, societatea misionară a organizat un mic dejun la iarbă verde într-un loc numit Laguna. Cînd s-a terminat, eu eram printre cei care ajutau la curățenie. La fel şi Jim, şi bineînțeles, l-am privit mereu cu coada ochiului. Cînd am terminat totul, l-am zărit stînd pe o masă de picnic, cu doi prieteni. Bill şi Van vorbeau; Jim îşi legăna picioarele şi se uita insistent la mine. Toți ceilalți plecaseră. A sărit de pe masă şi a alergat spre locul unde eu aruncam ultima încărcătură într-un coş de gunoi.
„Să merg cu tine spre casă?"
„O.K. Bill şi Van vin şi ei?"
t,Şunt absorbiți de o problemă. Să-i lăsăm singuri".
Am mers jumătate dintr-o stradă în tăcere. Apoi deodată Jim a spus: „Ar trebui să clarificăm ceea ce simțim unul pentru altul". Am rămas uluită. Fără nici o introducere, nimic. Aşa, tam-nesam. Bang! Revelația la care sperasem - el *avea* anumite sentimente. Şi bănuia că şi eu simțeam ceva. Am fost un pic intrigată de această bănuială. Părea să fie o presupunere, pentru că eu credeam că îmi ascunsesem cu succes simpatia. Ultimul lucru pe care mM doream era să fac vreo aluzie, în vreun fel, că mă gîndisem serios la el - adică pînă cînd a dat el de înțeles că îl interesam. Acum ce era să spun?
„Ce simțim unul pentru altul? Adică... "

„Ei, hai, Bett! Să nu-mi spui că nu ştiai că sunt îndrăgostit de tine!"
„N-am avut nici cea mai mică idee".
„Serios? Ba trebuie să fi avut! Dacă nu - atunci tot ce pot spune e că trebuie să te fi gîndit că sunt un tip destul de drăguț. M-am dat peste cap să fiu lîngă tine, să fiu drăguț cu tine, să-ți arăt ce simt fără să-ți spun nimic de fapt. Vrei să spui că n-ai băgat de seamă?"
„Am observat. Mi-era teamă să-mi cred ochilor. Mi-am spus că nu puteam să te interesez, nicidecum... "
„Să fiu îndrăgostit de tine. Asta şi vreau să-ți spun. Hai să nu mergem în campus acum. Să ne întoarcem la Lagună şi să lămurim problema asta".
Şapte ore mai tîrziu, arşi de soare, plutind într-o ceață de culorile curcubeului, ne-am spus „la revedere" pe scările de la intrarea în căminul meu. Am urcat în cameră, bucuroasă că aveam acea „cămăruță" unde să meditez.
Curcubeul e făcut din lumina soarelui şi din ploaie. Lumina soarelui care a transformat totul în jurul meu într-o simfonie de culori a fost revelația iubirii lui Jim Elliot. Ploaia era celălalt element pe care el mi 1-a explicat pe cînd stăteam aşezați pe iarba de lîngă Lagună - faptul că Dumnezeu îl chema să rămînă necăsătorit. Poate pentru toată viața, poate numai pînă cîştiga puțină experiență în acel ținut din junglă unde urma să lucreze ca misionar. Misionarii mai în vîrstă îi spuseseră că era nevoie de bărbați necăsătoriți pentru o lucrare pe care cei însurați nu o puteau niciodată face. Erau unele zone în care femeile nu puteau merge. Jim i-a crezut şi şi-a luat un angajament de burlăcie atîta timp cît voia lui Dumnezeu cerea aceasta.
3 iunie - „Pe cine am eu în cer decît pe Tine? Şi pe pămînt nu doresc pe nimeni în afară de Tine ". Psalmul 73:25
„Sculați-vă şi plecați; căci nu aceasta e odihna voastră..."
Mica 2:10
„Şi Domnul i-a spus lui Aaron: Nu vei avea nici o moştenire în țara lor... Eu sunt partea ta şi moştenirea ta..."
Numeri 18:20
„S-a dus după iubiții ei şi M-a uitat pe mine, zice Domnul".
Osea 2:13

„ Te voi logodi chiar cu Mine prin fidelitate: şi vei cunoaşte pe Domnul".
Osea 2:20
„îl am totdeauna pe Domnul înaintea mea...? "
Psalmul 16:8
„ Tu îmi vei arăta cărarea vieții... "
Psalmul 16:11
„ Ține-mă pe cărările Tale, ca paşii mei să nu alunece ".
Psalmul 17:5
Eram foarte atentă ce scriam în jurnal. Nu cred că pentru că mă temeam ca altcineva să nu-mi descopere secretele. Cred că mi-era teamă să exprim, chiar şi pentru mine însămi, sentimente de care s-ar putea să trebuiască să mă debarasez. Mai bine să mă alipesc de ceea ce îmi spunea Domnul, decît de ceea ce îmi spunea inima. Părea să fie o cale mai sigură. Nu o resping nici acum. Singurul mod în care îți poți clădi o casă pe stîncă este *ascultînd* Cuvîntul (nu puteam să-l ascult dacă nu-mi ascultam decît sentimentele) şi apoi încercînd să-l împlineşti. Mănunchiul de versete din însemnarea mea de jurnal de mai sus reprezintă avertismente şi aspirații care mi-au modelat gîndirea. Recunosc că sunt scoase din context, dar cred că Dumnezeu mi le-a dat pentru a-mi arăta atunci anumite aspecte ale adevărului. Spiritul Sfînt ne-a fost dat să ne călăuzească în tot adevărul, dar El nu face toată această lucrare dintr-odată.
42
Bagă oare Dumnezeu de seamă?
îl vei cunoaşte cînd va veni Nu dacă tobe te-or asurzi, Nici după a Sa înfumurare, Nici după strai de sărbătoare, Nici după mantie-or coroană. Prezența Sa cunoscută-ți va fi ție, Prin sfînta armonie Ce-a Lui venire-n tine o face vie.
Anonim
în zilele care au urmat discuției noastre de la Lagună, m-am rugat pentru acea armonie sfîntă. Părea imposibil să aduci torentul pasiunii pe făgaşul liniştit al planurilor pe care Dumnezeu le avea pentru Jim sau pentru mine, dar m-am rugat oricum pentru aceasta.
Ne aşezaserăm pe iarbă lîngă lac şi vorbisem despre felul în care ne chinuise pe fiecare dintre noi problema celibatului, ştiind că şansele noastre de a ne găsi perechea în munca de misionar ar fi strict limitată. Jim a spus că nu avea nici o intenție să-şi caute o soție. O găsise pe cea pe care o dorea.
„Dacă mă căsătoresc, ştiu cine va fi. Asta, sigur, dacă ea mă vrea". Celebrul lui zîmbet i-a trecut peste față. I-am răspuns şi eu cu un zîm-bet. El s-a grăbit să adauge: „Dar nu-i voi cere. Nu pot face asta, Bett, Şi va trebui să înțelegi. Nu pot să-ți cer să te căsătoreşti cu mine şi nu pot să-ți cer să faci nici un fel de angajament. Nu pot nici măcar să îți cer să aştepți. Te-am pus pe tine, împreună cu toate sentimentele mele pentru tine, în mîna Domnului. El va trebui să ducă la îndeplinire orice va voi".
Ar putea El să facă aceasta? Mintea îmi era plină de întrebări. I-am Mulțumit lui Dumnezeu pentru acest bărbat care îl punea pe El pe
43
primul loc. N-aş fi putut fi peste măsură de încîntată de cineva a cărui foame spirituală nu o egala pe a mea. Dar Jim nu era numai spiritual. Avea şi calități fizice. Avea o constituție de atlet - o ceafă puternică, un piept proeminent, brațe şi picioare musculoase. Avea păr şaten, piele aibă, ochi albaştri, dinți frumoşi şi un maxilar destul de ascuțit.
„Sunt avid după tine, Bett", îmi spusese el. Nu era unul din aceia care vorbesc pe ocolite. „Suntem la fel în ceea ce priveşte aspirația noastră spre Dumnezeu. Mă bucur pentru asta. Dar ne şi deosebim. Eu am corpul unui bărbat şi tu pe cel al unei femei, şi sincer, te doresc. Dar nu eşti a mea".
Nu eram a lui. Atîta măcar era clar. Dar ce intenționa să facă Dumnezeu în această problemă? îl interesa pe El necazul a doi puşti încă studenți? Poate că nici nu băgase de seamă cauza

noastră? Şi-ar bate El capul cu noi, cînd este ocupat cu cine ştie cîte universuri?
Cine a măsurat apele în palma mîinii Sale,
sau a întins cerurile cît ține palma Sa?
Cine a strîns toată țarina pămîntului într-o baniță,
sau a cîntărit munții cu cîntarul
şi dealurile cu cumpăna?...
Nu ştiți? Nu ați auzit?
Nu v-a spus nimeni de mult,
Nu ați băgat de seamă încă de cînd a început lumea
că Dumnezeu sade întronat pe acoperişul boltit al pămîntului,
ai cărui locuitori sunt ca şi cosaşii?...
Ridicați-vă ochii spre cer;
gîndiți-vă la Cel ce le-a creat pe toate,
le% condus oştirea în şir
şi le-a chemat pe toate pe nume;
prin marea Lui tărie, tăria şi puterea Sa,
nici una nu lipseşte. (Isaia 40:12,21,22,26, NVE)
Nici o stea, nici o planetă, nici un meteorit sau vreun cometă, nu, nici măcar vreo gaură neagră sau vreun pitic negru, nici una nu lipseşte. Dumnezeu le-a făcut. El le ştie numele, ştie care le este locul. Poate El să ne mai urmărească şi pe noi?
şi tu Israele, de ce spui:
„Necazul meu este ascuns de Domnul,
şi cauza mea nu a băgat-o de seamă Dumnezeu?"
Nu ştii? N-ai auzit?
Domnul, Dumnezeul Cel etern, Creatorul întregii lumi,
nu oboseşte şi nu cade în leşin;
nimeni nu-I poate pătrunde priceperea.
El dă tărie celui obosit,
forțe proaspete celui istovit.
Tinerii pot obosi şi leşina,
chiar cei în floarea vîrstei se pot împiedica şi cădea;
dar cei ce privesc la Domnul vor cîştiga puteri noi,
vor zbura ca vulturii;
vor alerga şi nu vor obosi,
vor umbla şi nu vor cădea niciodată în leşin. (Isaia 40:27-31, NVE)

De ce te plîngi, o, Iacobe,
44
45

Durere sfişietoare
1 iunie 1948 - A fost o zi însorită, iar eu i-am trimis lui Jim o copie a unei poezii.
2 iunie - „ colbul cuvintelor este apăsător " (Jim).
3 iunie - Jim mi-a dăruit o carte superbă de cîntări legată în piele, iar pe prima pagină liberă scrisese: „Pentru Betty..., Voi cînta cu spiritul, şi voi cînta şi cu mintea... Vorbirea... în cîntece spirituale... cînta-rea... aducerea de mulțumiri...' (l.Corinteni 14:15; Efeseni 5:19,20). Fie ca El să ne arate mai mult din 'xa %BQV ectutou' *(Luca 24:27). Jim".*
4 iunie - îngrozitor de greu să învăț. Nu am reuşit să dorm. Nu am putut mînca prea mult la micul dejun.

Pe 5 iunie, Jim a scris aceste versuri:
O, Doamne, în calea acestei rafale din al meu piept,
de sentimente confuze şi clocotitoare,
de violente pasiuni şi de dorinţe fluctuante,
de durere sfîşietoare a omului dinăuntru,
ridică tu ziduri de cremene din materialul
din care Fiul Tău a fost făcut.
Da, clădeşte-n mine întărite
bastioane de credinţă
care să ţină piept curenţilor mareei sufleteşti
ce-absorb din adîncime,
şi-ajută-mă să-ndur acest ultim atac:
Mă rog, în Numele lui Iesus.
în seara următoare ne-am plimbat îndelung, discutînd despre „codurile" pe care ni le stabilisem amîndoi, Jim din Matei 19:12 - „Căci în

timp ce unii sunt incapabili să se căsătorească pentru că aşa s-au născut, sau au fost făcuţi astfel de către oameni, sunt alţii care au renunţat ei înşişi la căsătorie de dragul Regatului cerului. Cei care pot să accepte lucrul acesta să-1 accepte" (NVE). Jim se considera ca făcînd parte din ultima categorie. Era pregătit să renunţe la căsătorie, dacă a-ceasta era necesar în cazul său, pentru a-L asculta pe Dumnezeu. în ceea ce îl privea, era în stare să accepte celibatul, cel puţin deocamdată. Codul meu era din Isaia 54:5 - „Soţul tău este Făcătorul tău, al Cărui Nume e Domnul oştirilor" (NVE), şi din l.Corinteni 7:34,35 -„Femeia necăsătorită sau celibatară se îngrijeşte de lucrurile Domnului; ţelul ei este să-I fie devotată Lui în corp, precum şi în spirit; dar femeia căsătorită se îngrijeşte de lucrurile lumeşti; scopul ei este să-i fie plăcută soţului ei. Spunîndu-vă aceasta nu doresc să vă prind într-un frîu strîns. Mă gîndesc pur şi simplu la binele vostru, la ceea ce este potrivit şi la libertatea voastră de a-L servi pe Domnul fără piedici" (NVE).
Nici un creştin nu ar trebui să excludă posibilitatea ca aceasta să fie menirea lui. Trebuie să ia în considerare drepturile lui Dumnezeu asupra lui. Jim şi cu mine am fost uimiţi să descoperim cît de apropiate erau gîndurile noastre în această chestiune, ca şi în altele. Ne-am atras atenţia unul altuia în legătură cu pericolul de a fi înşelaţi de o astfel de potrivire. Pretextul potrivirii („aşa a fost scris") a scuzat mai multe păcate decît îşi poate lumea întreagă imagina, sau cel puţin decît se admite. Am decis că cel mai bun lucru pe care îl puteam face era să ne rugăm constant şi să aşteptăm răbdători pînă cînd Dumnezeu ne va arăta calea în mod clar.

O stare de aşteptare
Am început să învăţ să aştept. Să aşteptăm răbdători nu ne stă în fire celor mai mulţi dintre noi, dar Biblia vorbeşte foarte mult despre aceasta. Este o disciplină importantă pentru oricine vrea să înveţe să aibă încredere.
9 iunie 1948 - „Condu-mă în adevărul Tău, şi învaţă-mă; căci Tu eşti Dumnezeul salvării mele; pe Tine Te aştept toată ziua ".
Psalmul 25:5
A-L aştepta pe Dumnezeu înseamnă a sta perfect liniştiţi... Putem noi amîndoi să avem încredere în cuvintele Sale? - „Nu este oare Domnul Dumnezeul vostru cu voi? Şi nu v-a dat El odihnă din toate părţile?"
1. Cronici 22:18
Aseară am citit capitolul 43 din cartea Windows *de Amy Carmi-chael: „Piscuri pleşuve ale singurătăţii... o pustie ale cărui vînturi fierbinţi suflă peste nisipuri incandescente, ce sunt*

acestea pentru El? Chiar "şi acolo El ne poate răcori, chiar şi acolo El ne poate reînnoi".
Chiar în seara aceleaşi zile de 9 iunie, Jim şi cu mine ne-am dus într-un cimitir şi ne-am aşezat pe o lespede de mormînt. I-am spus că nu cred că ne-ar ajuta prea mult să discernem călăuzirea lui Dumnezeu dacă am începe imediat o corespondenţă abundentă. Nu ar avea mai mult sens să o „lăsăm mai moale"? Nu că am fi folosit expresia aceea pe atunci, dar ea exprimă ceea ce am vrut să spun. Anume, să ne ajute să vedem întreaga situaţie cu o raţiune rece, dacă vom face loc perspectivei pe care atît distanţa, cît şi tăcerea ne-ar putea-o oferi.
Jim s-a gîndit la aceasta cîteva minute. Apoi mi-a vorbit despre
povestirea pe care o citise din Biblie în dimineaţa aceea - povestirea despre Abraham care îşi sacrificase cel mai preţios lucru din viaţa sa: pe fiul său Isaac. „Aşa că te-am pus pe altar", mi-a spus el.
încet, am observat că luna, care se ridicase în spatele nostru, arunca umbra unei cruci din piatră pe lespedea dintre noi.
Am rămas tăcuţi foarte mult timp, meditînd la acest semn de netăgăduit. Ceea ce făcuse Abraham era străvechiul preludiu al deplinei revelaţii a iubirii lui Dumnezeu. Deschiderea de a renunţa la fiul său şi răsplata promisă pentru aceasta - din nou, adevărul central al Crucii ne era revelat într-un mod misterios şi ciudat. Cînd tăcerea a devenit grea, Jim a spus: „Şi ce vom face cu cenuşa?" Timpul ne-o va arăta.
O tînără mi-a scris recent: „Se pare că timpul şi răbdarea sunt elemente cheie în urmarea drumului care ne-a fost hărăzit. Mă gîndesc cu multă mirare şi respect la faptul că tu şi primul tău soţ aţi aşteptat atît de mult, căutînd cu atîta grijă să fiţi ascultători, şi mă întreb, fiind lipsită de o cunoaştere profundă, dacă aceasta este ceea ce se cere".
Nu i-am putut spune că aceeaşi durată de aşteptare îi era cerută şi ei. Ea va trebui să ia jugul lui Cristos asupra ei şi să înveţe de la El. Ştiu cu certitudine că aşteptarea lui Dumnezeu cere să fii dispus să suporţi nesiguranţa, să porţi în tine întrebarea la care nu ai primit răspuns şi să-ţi înalţi inima spre Dumnezeu punîndu-I această întrebare, ori de cîte ori îţi vine în minte. Este uşor să te convingi să iei o decizie efemeră - mai uşor uneori decît să aştepţi cu răbdare.
Cu adevărat inima mea îl aşteaptă în tăcere pe Domnul;
scăparea mea de la El vine.
Cu adevărat El e stînca salvării mele,
turnul tăriei mele, încît nu mă clatin...
încrede-te totdeauna în Dumnezeu, poporul meu,
vărsaţi-vă inimile înaintea Lui;
Dumnezeu este adăpostul nostru. (Psalm 62:1,2,8, NVE)
Un acoperiş deasupra capului. Un gard viu. Un adăpost împotriva vîntului. O haină călduroasă. Un adăpost împotriva temerii de a pierde acest lucru de preţ numit iubire, împotriva fricii de a duce o viaţă singuratică, fără singura persoană pe care credeam că am s-o pot iubi vreodată. Un adăpost împotriva atacurilor, a agresiunii îndoielii că

Dumnezeu Se va îngriji de tot, dacă aş avea doar încredere în El - dar dacă n-o va face?
Să aştepţi *în tăcere* este cel mai greu lucru. Muream de dorinţă să vorbesc cu Jim şi despre Jim. Dar trebuie să învăţăm să nu vorbim despre lucrurile pentru care nutrim cele mai profunde sentimente, cel puţin pînă nu le-am terminat de discutat cu Domnul.
In cartea *Idylls ofthe King* (Idilele regelui) de Lord Alfred Tenny-son, cînd regele Arthur 1-a întrebat pe Sir Borş dacă 1-a văzut pe Sfin-tul Graal, Borş a spus: „„Nu mă întreba, căci nu-mi este îngăduit să vorbesc despre el; l-am văzut'; şi ochii îi erau scăldaţi în lacrimi".
Luca ne spune în Evanghelia sa că, pe cînd predica Iesus în fiecare zi în templu, Se ducea să-Şi petreacă noaptea pe muntele Măslinilor. Cuvintele pe care le spunea oamenilor izvorau dintr-o îndelungată tăcere pe acea colină liniştită, departe de oraş, sub stelele tăcute (Luca

21:37).
Cu trei zile înainte de absolvirea mea, am petrecut după-amiaza cu Jim într-un părculeț din Glen Oak, Illinois. Am vorbit foarte puțin, ne-am bucurat de soare, de flori, de lac, de păsări şi gîze. Sunt sigură că inima îmi era atît de plină, încît era gata să dea pe dinafară, de lucruri pe care voiam să le rostesc (cum ar fi „Te iubesc. Nu pot trăi fără tine. Cum poți să faci asta? Nu pot să îndur asta", şi toate celelalte fraze disperate pe care femeile vor totdeauna să le spună). M-am abținut, dar aceasta era tot ce puteam face. Sunt sigură că era bine pentru mine să mă abțin. „Niciodată să nu pierzi ocazia de a nu deschide gura" este o regulă bună, în armonie cu Scriptura, care spune: „Nu deschide gura, şi-ți vei dovedi astfel înțelepciunea" (Proverbe 17:28, NVE). „Omul care vorbeşte prea mult îşi va primi pedeapsa" (Prover-belj?:7, NVE) şi: „Cînd oamenii vorbesc prea mult, păcatul nu este niciodată departe; bunul simț îşi înfrînează totdeauna limba" (Proverbe 170:19, NVE). Descoperindu-ne admirația reciprocă pentru soare, lac şi păsări a fost pentru noi un mod neprimejdios de comunicare în acea după-amiază. Timpul hotărît de Dumnezeu pentru alte revelații sentimentale putea să vină mai tîrziu. Ziua de mîine nu era treaba noastră; era a Lui. Regula zilei era să I-o încredințăm, şi aceasta era de-ajuns.
„Crezi că Dumnezeu îmi va face cunoscut o dată pentru totdeauna dacă are de gînd să-mi dea un soț? Sunt într-o stare de aşteptare, şi aş vrea să ştiu cît va mai dura". Aceste rînduri sunt extrase dintr-o scrisoare pe care am primit-o în 1982, dar pe care aş fi putut-o şi eu scrie
50
în 1948. Este exact ceea ce simțeam. „Numai dacă Dumnezeu mă va înştiința". Dar apoi exista bineînțeles şi posibilitatea ca El să nu aibă de gînd să-mi dea un soț. Voiam să aflu *aceasta*[1]*?* Eram pregătită pentru acest lucru? Poate că era mai bine să sper decît să aflu.
„Starea de aşteptare" pare să ilustreze un aspect foarte important al aşteptării răspunsului lui Dumnezeu. Cei mai mulți dintre noi care au călătorit cu avionul au trecut prin aceasta. Zborul a ajuns aproape la capăt, avionul şi-a început coborîrea spre oraşul de destinație, cînd simți că se smuceşte din nou în sus, se înclină şi începe să se rotească. Prin inter-fon se aude un anunț: „Doamnelor şi domnilor, vă vorbeşte căpitanul echipajului. Datorită traficului aglomerat la aterizări, turnul de control ne-a desemnat o stare de aşteptare". Oamenii murmură nemulțumiți. Copiii plîng. Te uiți pe fereastră şi vezi acelaşi peisaj pe care l-ai văzut acum un sfert de oră. Te gîndeşti la persoana care te aşteaptă la aeroport. Te uiți la ceas şi încerci să-ți imaginezi ce se va întîmpla dacă îți pierzi legătura sau întîlnirea programată. Sperî să spună căpitanul exact cît va mai dura pînă la aterizare. Cît va mai dura zborul în cerc deasupra aeroportului?
S.D. Gordon, în cartea sa, *Quiet Talks on Prayer* (Vorbiri liniştite despre rugăciune, p. 155), descrie aşteptarea ca avînd următoarele semnificații:
Statornicia, care te menține;
Răbdarea, care te ține pe loc;
Speranța, care îți ridică fața spre cer;
Supunerea, care îți face ființa gata să pornească la drum sau să acționeze;
Ascultarea, care te face tăcut şi liniştit, pentru a auzi.
Cît, Doamne, cît de mult trebuie să aştept?
Nu contează, copilul Meu. Ai încredere în Mine.
51
—
Materiale de sacrificiu
Mai rămăseseră cîteva zile înainte ca eu şi Jim să ne despărțim. Familia mea a venit la absolvire, şi a trebuit să aleg de mai multe ori între a merge cu ei la diferite festivități şi o plimbare cu Jim. Cîteodată cîştigau ei. Cîteodată el. încă o excursie la Lagună. „O să fie greu", mi-a zis el. „Mai greu decît am vrea să ne imaginăm". Apoi, în seara următoare, nu am

mai avut timp pentru a ajunge pînă la Lagună, ci doar pînă la un cîmp de lîngă campus, unde am stat pe o pătură, în timp ce burnița care cădea mi-a stricat părul. „Măi, părul tău s-a făcut chiar drept"! a spus el, tocmai cînd speram că nu va băga de seamă. Cred că în seara aceea a fost prima dată cînd Jim m-a atins. Şi-a trecut dosul degetului peste obrazul meu. Un gest mărunt, plin de înțeles. M-am gîndit la acel lucru de o mie de ori după aceea.
Versetele din *Daily Light* pentru acea zi erau: „Tot ce poate îndura focul, Tu îl vei face să treacă prin foc... Domnul Dumnezeul tău te încearcă pentru ca să afle dacă îl iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta şi cu tot sufletul tău... Tu, Doamne, ne-ai încercat: ne^ai pus la încercare cum se încearcă argintul" (Numeri 31:23; Deu-terotfom 13:3; Psalm 66:10,12; Isaia 43:2).
Puritatea se dobîndeşte cu un preț ridicat. Nu puteam ocoli lucrul acesta. Părea că fiecare carte pe care puneam mîna îmi amintea de acelaşi principiu spiritual.
Ce a curs în ultimul timp pentru tine ca apa din fîntîna Betlehemu-lui? Iubirea, prietenia, binecuvîntări spirituale? Atunci, îți pui în pericol sufletul, înfruptîndu-te din aceste lucruri. Dacă o faci, nu le poți vărsa înaintea Domnului. Cum să renunț la daruri spirituale, sau la o prietenie firească, sau la iubire? Cum pot da aceste lucruri Domnului? Numai într-un singur mod: prin hotărîrea minții, şi asta nu ia decît vreo două secunde. Dacă păstrez pentru mine binecuvîntări spirituale sau o
52
prietenie, ele mă vor corupe, oricît de minunate ar fi. Trebuie să le vărs înaintea Domnului, să I le dau Lui în mintea mea, deşi pare că le risipesc, aşa cum David a vărsat apa pe nisip, şi a fost numaidecît absorbită. (Oswald Chambers, *My Utmostfor His Highest)*
Chambers se referă la povestea dorinței neaşteptate a lui David de a bea apă din fîntîna Betlehemului, pe cînd se ascundea de duşmanii săi în peştera Adulam. Trei dintre oamenii săi şi-au riscat viața să treacă prin tabăra filistenilor şi să i-o aducă. David a vărsat-o pe pămînt, refuzînd „să bea sîngele" oamenilor săi (2.Samuel 23).
Dumnezeu ne dă materiale de sacrificiu. Cîteodată, sacrificiul nu prea are sens pentru alții, dar cînd îi este oferit Lui e totdeauna acceptat. Ce „rost" avea ca Dumnezeu să-i ceară lui Abraham să-şi sacrifice fiul iubit, pe Isaac? Această istorie a fost atacată deseori ca fiind „păgînă" şi a fost greşit interpretată. Darul nostru dedicat Lui e foarte probabil să fie considerat fără rost, sau chiar fanatic, însă El îl primeşte. Iesus a primit parfumul de preț din partea femeii care I se închina, deşi cei de față au considerat acest lucru o pierdere prostească.
Aceasta este o lecție pe care am înțeles-o foarte vag în 1948, dar a devenit tot mai clară pe măsură ce înaintez în umblarea mea cu Dumnezeu. Am încercat cîteodată să o explic oamenilor singuri şi care tînjesc să iubească pe cineva. „încredințați totul lui Iesus", le spun. Singurătatea însăşi este material de sacrificiu. Chiar şi dorințele pot fi oferite Celui care înțelege perfect. Doar atunci cînd ofranda este pusă în mîna Sa poate El s-o transforme în ceva bun pentru alții.
Ce va face El cu această ofrandă? Nu te îngrijora. Ştie El ce face.
Ceremonia de înmînare a diplomelor de absolvire era dimineața. După-amiază, Jim m-a dus cu maşina la gara din Chicago ca să prind trenul. Voiam să mă ia în brațe strîns şi să mă sărute fără să răsufle pînă cînd trenul o lua din loc. Aceasta îşi dorea o parte din mine. O altă parte spunea nu.
A fost o noapte lungă în drum spre Oklahoma. Springfield, Kansas City, Wichita. Cîte opriri între ele? M-am trezit la fiecare, încercînd să calculez cît de departe eram acum de Jim, mi-1 imaginam dormind profund (visînd poate?) în camera de oaspeți a mătuşii sale, unde urma să petreacă cîteva săptămîni înainte de a se duce acasă în Oregon. Copiasem o poezie de Alice Meynell într-un caiet. O scoteam din cînd în cînd, pînă cînd am învățat-o pe de rost:
53
Fie ca acest al nostru rămas bun, acest ultim adio,

Să fie liniştit şi splendid ca un arbore de pădure...
Să nu existe decît o singură privire-n ochii noştri
Izvorîtă din uimirea ultimilor ani,
O frumusețe prea imensă pentru a se pierde
Pe buze tremurînde şi. în şiroaie de lacrimi arzătoare.
Cel puțin Jim nu văzuse buzele tremurînde şi lacrimile. După ce am dat mîna (mai precis ne-am strîns mîinile), el a rămas pe loc în timp ce eu am plecat pe peron, aproape cît ținea trenul, pînă la vagonul unde îmi aveam locul. I-am făcut cu mîna de la distanță cînd m-am suit în tren.
Onoarea mai presus de pasiune
Vi se pare ciudată chestia asta? întinde aproape să rupă coarda credibilității, la acest sfîrşit de secol douăzeci? Dacă da, poate pentru că aici se află un concept de onoare care s-a pierdut în mare parte. Onoarea înseamnă fidelitate față de un sistem fix de valori şi relații. Există ceva azi, chiar în imaginația creştinului, pentru care suntem dispuşi să plătim prețul sacrificiului de sine? A rămas vreun concept, vreun scop precis, vreo înfrînare a pasiunii? Sigur că mai există pe undeva, însă e greu de găsit. Richard Lovelace a scris despre acest lucru în secolul 17, în poezia sa „To Lucasta, Going to the Wars":
Să nu-mi spui, scumpo, că sunt rău,
Căci din schitul
Pieptului tău cast şi minții tale liniştite
Spre război şi arme fug...
Nu te-aş putea iubi pe tine, draga mea, atît de mult,
De n-aş iubi mai mult onoarea.
Scriu aceasta în speranța că cei care ştiu ce înseamnă onoarea se vor bucura să descopere că nu sunt singuri. S-ar putea să fie încurajați să afle că există, chiar în ultimele decenii, unii care recunosc ceva mult mai important decît propriile lor pasiuni, chiar dacă pentru lume, în general, nu mai există nimic altceva important. Cei mai mulți vor sacrifica orice - siguranță, onoare, respectul de sine, bunăstarea celor pe care îi iubesc, ascultarea de Dumnezeu - de dragul pasiunii. Ei chiar îşi vor spune că ascultă de Dumnezeu (sau că, cel puțin, El nu Se supără) şi se vor felicita pe ei înşişi că sunt atît de liberi, atît de descătuşați, atît de curajoşi, atît de cinstiți şi de „deschişi".
Cu cît este mai mare potențialul de a face bine, cu atît e mai mare Şi potențialul de a face rău. Aceasta am descoperit noi, Jim şi cu mine,
55
54
în puterea iubirii pe care ne-o purtam unul altuia. Un dar bun şi perfect sunt aceste dorințe naturale. Dar e necesar, cu atît mai mult, ca ele să fie înfrînate, ținute sub control, corectate şi chiar crucificate, pentru a renaşte puternice şi pure pentru Dumnezeu.
Nu cred că am vorbit vreodată despre onoare ca şi concept. Jim mă onora ca femeie; eu îl onoram ca bărbat. Văzusem deosebirea, fără îndoială. Cît de clar am văzut, am simțit şi am fost impresionați de deosebirea dintre un bărbat şi o femeie! Un sistem stabilit de valori şi relații ne ținea la distanță, fiecare purtîndu-1 pe celălalt în reverență înaintea Stăpînului. Ai Lui eram, El avea toate drepturile, toate prerogativele de a oferi şi de a reține, potrivit tiparului voinței Sale, care a rămas pînă acum un mister pentru noi. Puțini, cred, chiar dintre cei care respectă acelaşi sistem de valori, trebuie să treacă printr-un proces atît de îndelungat şi atît de migălos. Cei mai mulți îşi învață, poate, lecțiile cu mai multă uşurință decît am făcut-o noi. Nu ştiu. Pentru noi, a-ceasta a fost calea pe care a trebuit să mergem, şi am mers pe ea, Jim considerînd că era datoria lui să mă protejeze, eu considerînd că a mea era să aştept în tăcere şi nu să încerc să-1 curtez sau să-1 seduc.
Restricțiile unei iubiri în Domnul sunt minunat exprimate de Chris-tina Rossetti:

Crede-mă, nu merit a ta dojana blîndă -
Iubesc mai mult pe Dumnezeu, cum tu ai vrea;
La tine, nu la El aş renunța, de-ar fi să pierd pe unul din voi doi,
Nici ca a lui Lot soție în urmă o necredincioasă privire n-aş arunca,
Gata nefiind la tot a renunța;
Mi-am socotit eu prețul, şi-asta zic,
Chiar dac-aş fi dintre ai Domnului oşteni, eu, cel mai mic,
Sau cea mai jalnică oiță ce Cristos cu-al Său toiag o păstorea.
Totuşi, atîta cît pe Domnul cel mai mult eu L-oi iubi,
Pe tine nu te voi putea iubi peste măsură, socotesc;
îl iubesc pe El mai mult, deci şi pe tine lasă-mă să te iubesc;
Căci înțeleg că iubirea-i de-aşa fel încît
Pe tine nu te pot iubi, de nu-L iubesc pe El,
Iar pe El nu-L pot iubi, pe tine de nu te iubesc.
Mici morți
Universitatea Oklahoma, unde am studiat lingvistica, are un stadion enorm. în timpul verii nu se întîmpla nimic acolo, aşa că mă urcam adesea pînă la ultimul rînd din tribună, după cină, să mă bucur de orice adiere care se putea ivi după căldura caniculară a zilei şi să privesc acele fantastice apusuri de soare specifice statului Oklahoma. Era un loc minunat unde puteai să fii singur pentru a medita, a citi şi a te ruga.
M-a tulburat faptul că mi-am dat seama că nu puteam să meditez, să citesc sau să mă rog decît în legătură cu Jim Elliot. El apărea în fiecare gînd, în fiecare rînd pe care îl citeam din Biblie, sau din oricare altă carte. Se amesteca în morfologia, sintaxa şi fonetica pe care mi le îndesam în cap. Din cauza lui nu mă puteam concentra în rugăciune. Este bine că Domnul are milă de toți cei care se tem de El, ştie cum suntem făcuți şi îşi aminteşte că nu suntem decît țarină. El ne iubea pe amîndoi, ştia exact cît ne iubeam unul pe altul, şi a folosit chiar şi ocolişurile pentru a ne aduce din nou acasă. Cineva remarca odată că durerea de dinți pe care o simți în acest moment este cea mai mare durere din lume. Boala iubirii poate părea un fleac în comparație cu alte maladii, dar cel care e bolnav de iubire este cu adevărat bolnav, iar Tatăl Ceresc înțelege aceasta. El ne atrage mereu pe cărarea către glorie, dacă în adîncul inimii noastre nu dorim decît Regatul său, dacă nu suntem dintre aceia pe care Psalmul 78:8 îi descrie ca pe „o generație fără un țel precis, ale căror inimi nu sunt ațintite asupra lui Dumnezeu" (NVE).
3 iulie - Psalmul 44:18, 19 (NVE): „Nu ne-am părăsit țelul şi picioarele noastre nu s-au abătut de la cărarea Ta. Totuşi, Tu ne-ai zdrobit cape un şarpe-de-mare şi ne-ai acoperit cu întunericul morții".
56
57
Aştept.
Doamne, căile Tale
Nu pot fi aflate,
Iubirea Ta e de neatins.
O, ține-mă liniştită
Sub umbra Ta.
E de-ajuns ca Tu să
înalți lumina
Feței Tale.
Aştept -
Pentru că mi s-a poruncit
Să fac aşa. Mintea

îmi e plină de-ntrebări.
Sufletul meu întreabă: „De ce?"
Dar apoi vine cuvîntul liniştitor:
„Aşteaptă-L doar
Pe Dumnezeu ".
Şi astfel, nici măcar ca lumina
Să înainteze,
Nu aştept.
Ci Te aştept pe Tine, Domnul meu scump.
Fratele lui Jim, Bert, era student la aceeaşi universitate cu mine. Cîteodată, la capelă, îl zăream deodată din profil - semăna atît de mult cu Jim! După cină, cîntam pe rînd la pian şi ne învățam imnuri unul pe altul în cantină. Cînta la fel ca Jim - din toată inima, fără şovăială, era vocea unui om bun şi sincer. Prezența lui îmi amintea mereu de Jim.
,^Gînd*voia lui Dumnezeu se intersectează cu voia omului", spunea Addison Leitch, „cineva trebuie să moară". Viața cere nenumărate „mici morți" - ocazii cînd avem şansa de a spune „nu" sinelui şi „da" lui Dumnezeu. Apostolul Paul a spus: „Căci mereu, în timp ce suntem încă vii, suntem dați în mîinile morții, pentru Iesus..." (2.Corinteni 4:11, NVE). Nu că tot ce are legătură cu firea noastră ar fi rău şi ar merita să moară. Nu aceasta voia să spună Iesus cînd a zis: „Nu voia Mea..." Nu se putea ca nici măcar cea mai mică parte din voia Sa să fie rea. Era doar alternativa de a renunța la tot - binele pe care îl făcuse şi binele pe care îl va face dacă I se va permite să trăiască - pentru iubirea lui Dumnezeu. Aceeaşi alternativă ni se oferă şi nouă.
Să privesc profilul lui Bert, să-1 ascult cîntînd; să contemplu bine-

cuvîntarea căsătoriei privind perechile care frecventau acelaşi curs la universitate; să reînviu în memorie suferința dulce a acelor ore petrecute la Lagună; să-mi schițez în minte chipul lui Jim cînd ne-am spus „la revedere" în gara Union Station - acestea erau doar „morți mici", dar aceste lucruri mici trebuiau să moară ca şi cele mari. Orice amintire care trezea dorul trebuia să fie sacrificată.
Există un mare *totuşi.* Iată-1: Nu am fost meniți să murim doar pentru a fi morți. Dumnezeu nu Şi-ar fi putut dori aceasta pentru creaturile cărora El le-a dat suflarea vieții. *Noi murim pentru a trăi.*
O sămînță cade pe pămîntul negru şi moare. Din moartea sa izvorăşte o viață însutită. După cum se ruga sfîntul Francisc: „Cînd dăru-im, primim, cînd iertăm, suntem iertați, cînd murim ne naştem pentru viața eternă".
Este nevoie de credință pentru a crede acest lucru, şi un agricultor are nevoie de credință pentru a sădi o sămînță. Este nevoie de credință pentru a trăi cu acest lucru, pentru a acționa asupra lui, credință pentru a nu pierde din vedere sfîrşitul fericit al tuturor acestor lucruri. Un eşec în credință poate duce cu siguranță în această privință la resentimente, apoi la deprimare. Şi procesul de distrugere va continua.

Viață'izvorHădin moarte
4 iulie, Oklahoma - Am petrecut încă o seară lungă şi glorioasă la apusul soarelui, în vîrful stadionului. Acolo, în rugăciune şi meditație, am învățat trei lucruri:
1. A apărut ofîşie micuță de curcubeu - doar capătul unei şuvițe, în nori-şi am ştiut că era pentru mine. Nu puteam vedea capătul celălalt, nici arcul spectaculos care trecea cu mult dincolo de norii care mă umbreau, dar am putut vedea bucățica aceea şi am ştiut că era un semn al fidelității Lui, căci Cel care a promis este fidel.
2. Apoi au venit nişte nori din aur curat. Nu era nimic în ei care să le dea strălucirea aurului,

nu era decît o ceaţă. Nici în norul meu nu era nimic care să-lfacă să strălucească - decît poate o ceaţă de lacrimi, nimic altceva. Dar Soarele Şi-a înălţat lumina. Domnul a făcut ca faţa Lui să strălucească peste mine şi a fost plin de îndurare faţă de mine şi mi-a dat pace, acolo, în apusul serii.
3. El mi-a dat cuvintele: „Dacă un bob de grîu nu cadepepămînt şi moare, rămîne singur; dar dacă moare, aduce mult rod" (Ioan 12:24). Aşa stăteau lucrurile şi cu sămînţa mică a posibilităţii ca iubirea noastră să se împlinească. Era atît de mică, dar îngropată. Şi l-am cerut lui Dumnezeu să o ude, acolo, în întuneric, şi să-i transforme corpul mort într-un rod. Ce rod va produce El? Dacă ar fi posibil ca dintr-o sămîn-ţă atît de mică El să plăsmuiască în mine roadele Spiritului, sau măcar începutul învăţării lor: iubire, bucurie, pace, răbdare, generozitate, bunătate, credinţă, blîndeţe, cumpătare.
O, Mare împărţitor al Recoltei, Arată-ne boabele, roadele de aur ce-au răsărit Din bobul de grîu ce noi l-am îngropat şi-a murit.
AMY CARMICHAEL „ *Toward Jerusalem "* (Spre Ierusalem, p. 95)
60
5 iulie. Apusul din seara aceasta este auriu-roz şi lila. Straturi înguste de nori se întind spre apus, făcute din aur curat. Stînd aici, citesc Psalmii 56 şi 57: „ Căci îndurarea Ta se întindepînă la Ceruri şi adevărul Tău pînă la nori. Fii înălţat, Dumnezeule, mai presus de Ceruri, şi gloria Ta să se întindă peste tot pămîntul".
O asemenea îndurare mă uluieşte. îmi pare rău că nu mă las mai cu ardoare în voia lui Dumnezeu... Astăzi mi-a venit în minte un gînd: Dacă îmi va cere să aştept cinci ani? Sunt tulburată numai cînd mă gîndesc. Şi totuşi, cum mi-aş putea oare închipui că îndurarea lui Dumnezeu, care s-a întins pînă la mine din eternitate în eternitate, ar putea fi epuizată în cinci ani?

Cînd treci printr-o astfel de perioadă de cinci ani, sau oricare ar fi durata, este uşor să citeşti cărţi spirituale ca fiind doar cărţi spirituale, fără nici o legătură cu realităţile dure cărora încerci să le faci faţă. Cu toate acestea, principiul adînc al vieţii izvorîte din moarte, pe care mi 1-a revelat atît de minunat Lilias Trotter prin cartea ei *Parables ofthe Cross,* se referă în întregime la realităţile dure. Am găsit o adevărată mîngîiere în învăţăturile care mi s-au arătat pe vîrful stadionului prin curcubeu, prin nor, prin cuvintele despre bobul de grîu, prin apusul de soare. Dumnezeu mi-a transmis pace în mijlocul zbuciumului meu emoţional, pentru că o ceream şi o căutam şi eram înde-ajuns de tăcută pentru a o auzi.
Cei care au urechi de auzit şi ochi de văzut vor fi eliberaţi de poverile lor, prea grele pentru a fi purtate, prin limbajul copacilor toamna, de exemplu, atunci cînd ei se îmbracă cel mai glorios pentru a se pregăti de moarte. Roşul frunzelor este un simbol al crucii. Urmează iarna, un anotimp în care zăpada închide totul într-o tăcere îngheţată. Copacii devin atunci nişte schelete, dar se petrec minuni în adîncimea lucrurilor. Vine primăvara, şi minunile ascunse izbucnesc toate deodată - mlădiţe firave, muguri umflaţi, pete de culoare verde şi roşie acolo unde totul părea pierdut cu o zi în urmă. Lilias Trotter arată că floarea galbenă a drobiţei creşte direct din spinii de anul trecut. învăţături clare pentru noi, dacă deschidem bine ochii. Dacă frunzele nu ar fi fost lăsate să cadă şi să se veştejească, dacă copacul n-ar fi consimţit să fie un schelet timp de mai multe luni, nu s-ar mai naşte o nouă viaţă, nici vreo floare, nici fructe, nici seminţe, nici o nouă generaţie.
Mă întreb care să fi fost florile şi fructele în viaţa unei alte cores-
61
pondente de-ale mele. Trecea prin „iarnă" cînd scria despre „acest bărbat superb" care intrase în viaţa ei, îi dăduse toate motivele să creadă că era nebun după ea, apoi se îndreptase spre altcineva. El avea *chutzpah-ul* să se întoarcă din cînd în cînd să-i povestească cum a-ceastă nouă prietenă îi „umplea goluri" din viaţă pe care nu le umpluse nimeni altcineva. *(Ce*

porcărie, m-am gîndit eu. *Ce-l doare pe un bărbat capabil de aşa ceva? Ce suferinţă are femeia care să asculte aşa ceva?)* îmi spunea în scrisoare că încercase totul - să se întîlneas-că cu alţii, să fie furioasă ca un viespar, să-i analizeze greşelile. Se gîndise chiar să devină pustnic. Nimic nu a mers. încă îşi mai dorea să facă parte din viaţa lui.
Era totul în zadar? Ultima parte a scrisorii ei arăta semne de primăvară:
Dumnezeu m-a maturizat prin faptul că l-am cunoscut pe el, ceea ce nu pot să regret, deşi au fost momente cînd mi-am dorit să nu-1 fi cunoscut niciodată. Trebuie să-1 încredinţez în mîna Domnului în mod regulat. Trăiesc „la timpul prezent" mai mult decît oricînd pînă acum şi am reuşit să învinq dorinţa chinuitoare de a şti dacă „noi" vom reuşi pînă la urmă „să ne împăcăm". I-am spus Domnului că vreau să fiu o servă ascultătoare, iar El mi-a replicat: „Şi chiar eşti dispusă să înfrunţi durere şi suferinţă sau orice e necesar ca Eu să te fac o servă ascultătoare?" Chiar dacă nu mă simţeam în stare, am spus: „Am de ales? Acum ştiu deja prea bine să marchez golurile. Nu mai e cale de întoarcere". Aş minţi dacă aş spune că nu-mi era teamă. Dar El m-a adus pînă aici, şi bucuria mea este deja de negrăit.
■* .:

62

Ce să fac cu singurătatea

Doi îndrăgostiţi despărţiţi geografic pot stărui cu gîndul asupra trecutului şi viitorului, retrăind fericirea de a fi fost împreună şi antici-pînd bucuria reunirii. E foarte posibil să irosească prezentul pe de-a întregul. O scrisoare de la o învăţătoare arată că ea nu a vrut să-1 irosească. Ea dorea să înveţe din experienţa despărţirii şi a singurătăţii.
Am fost despărţiţi timp de şase luni şi vom avea cinci zile împreună de Paşte cînd el vine aici. După aceea, pleacă din nou pentru opt luni.
Paul face lucrurile pas cu pas şi trăieşte foarte mult de pe o zi pe alta. El m-a învăţat multe. Mie îmi place să planific totul dinainte, să ştiu exact unde şi cînd mă duc, chiar atunci cînd Domnul a vrut ca eu să-L aştept.
Oricum, am citit jurnalul lui Jim şi am învăţat foarte multe din ceea ce a simţit el în timpul îndelungatelor voastre perioade de despărţire. Acesta este în mare măsură punctul de vedere al unui bărbat, dar aş vrea să ştiu ce-ţi trecea ţie prin cap în timpul acela.
Cîteodată această singurătate interioară doare atît de mult. Nu pentru că nimeni nu m-ar iubi; am părinţi minunaţi şi fraţi şi surori foarte iubitoare. Dar anul acesta am trecut printr-o singurătate pe care nu am mai trăit-o niciodată şi ştiu că mare parte din ea se datorează faptului că nu mai sunt la facultate, ci pe cont propriu, pentru prima dată.
Care este cel mai bun mod de a aborda această perioadă?
împreună cu răspunsul meu i-am trimis o carte scrisă de mine care se numeşte *Loneliness* (Singurătate). Iată cum sună:
Stai liniştit şi să ştii că El este Dumnezeu. Cînd eşti singur, prea multă linişte este exact lucrul care pare să-ţi pustiască sufletul. Foloseşte acea linişte să-ţi faci inima să tacă înaintea lui Dumnezeu. Cu-noaşte-L. Dacă El este Dumnezeu, El deţine încă controlul.

63

Aminteşte-ţi că nu eşti singur. „Domnul, El este Cel care va merge cu tine. El nu te va dezamăgi şi nu te va părăsi. întăreşte-te şi încura-jează-te" (Deuteronom 31:8). Iesus le-a promis discipolilor Săi: „Iată, Eu sunt cu voi totdeauna" (Matei 28:20). Nu contează că nu-I poţi simţi prezenţa. El este aici, şi nu uită de tine nici o clipă.
Adu mulţumiri. în perioadele de cea mai mare singurătate, am fost ridicată de promisiunea din 2.Corinteni 4:17,18: „Căci acest mic necaz temporar pregăteşte pentru noi o greutate eternă de

glorie care întrece orice comparație, pentru că noi nu ne uităm la lucrurile care se văd, ci la cele nevăzute". Acesta este un motiv de a-I aduce mulțumiri Domnului. Chiar această singurătate care pare atît de grea va fi cu mult întrecută în greutate de gloria care ne va fi dată.
Refuză autocompătimirea. Refuz-o categoric. Este ceva mortal, în stare să te distrugă. îndreaptă-ți gîndurile spre Cristos care a purtat deja durerile şi supărările tale.
Acceptă-ți singurătatea. Este o etapă şi numai o singură etapă, într-o călătorie care te poartă spre Dumnezeu. Nu va dura mereu.
Oferă-I singurătatea ta lui Dumnezeu, aşa cum băieţelul I-a oferit lui Iesus cele cinci pîini şi cei doi peşti pe care îi avea. Dumnezeu o poate schimba spre binele altora.
Fă ceva pentru cineva. Indiferent cine eşti sau unde te afli, trebuie să existe ceva ce poți face, sau cineva care are nevoie de tine. Roa-gă-te să fii un instrument al păcii lui Dumnezeu, ca acolo unde există singurătate să aduci bucurie.
Important este să primeşti experiența acestui moment cu brațele deschise. Nu-1 irosi.
„Oriunde te afli, fii cu toată ființa ta acolo", scria odată Jim. „Trăieşte din plin fiecare situație pe care o consideri ca fiind voia lui Dumnezeu".
CK'noapte superbă cu clar de lună, dar eu sunt singură. Ar trebui să resping chiar strălucirea lunii, pentru că iubitul meu este în altă parte?
O cină intimă la lumina luminărilor cu prieteni - numai perechi în afară de mine. Să fiu nefericită toată seara pentru că ei sunt împreună, iar eu sunt singură? Am fost „nedreptățită"? Cine m-a nedreptățit?
Sună telefonul. Oh! Poate este el! E cineva care vinde becuri. Să fiu nepoliticoasă pentru că ar fi trebuit să fie altcineva?
O scrisoare la cutia poştală care (măcar o dată) nu arată ca o corespondență publicitară sau ca o factură. O înhăț cu nerăbdare. E de la mătuşa Susie. Să o arunc cu dispreț?
Ştiu totul despre astfel de reacții. Le-am trăit de multe ori. Ceva *o*

i-am scris lui Jim odată trebuie să-mi fi trădat resentimentele, pentru că mi-a răspuns: „Nu lăsa dorul nostru să ne taie pofta de a trăi". Tocmai aceasta lăsasem eu să se întîmple.
Erau momente, sunt sigură, cînd dacă ar fi încercat cineva să vorbească cu mine despre fericirea Cerului, m-aş fi întors bosumflată. Ceea ce mă durea era că alții aveau nu numai perspectiva Cerului, dar aveau „toate acestea, şi pe deasupra Cerul", „toate acestea" însemnînd logodnă sau căsătorie. Eram lacomă. Cînd apostolul Paul le-a scris creştinilor romani despre certitudinea fericită a Cerului, a continuat: „Aceasta nu înseamnă, bineînțeles, că avem doar o speranță a viitoarelor bucurii - putem fi plini de bucurie, aici şi acum, chiar şi în mijlocul încercărilor şi necazurilor" (Romani 5:3, PHILLIPS).
Chiar atunci cînd mă simt cel mai singură - într-o noapte cu lună plină, la o cină în lumina luminărilor, cînd nu primesc un telefon sau o scrisoare - pot fi oare „plină de bucurie, aici şi acum?" Da. Aceasta o spune Biblia. Aceasta înseamnă că trebuie să fie nu numai adevărat, ci şi posibil, posibil pentru mine.
„Dacă le primiți cu o atitudine potrivită, chiar aceste lucruri ne vor da putere să îndurăm răbdători; aceasta, la rîndul ei, ne va maturiza, iar un caracter matur produce o speranță neclintită, o speranță care nu ne va dezamăgi niciodată" (Romani 5:4, PHILLIPS).
Dacă le primiți cu o atitudine potrivită. Acestea sunt cuvintele cheie. Scaunul gol, cutia poştală goală, altă voce la telefon decît cea aşteptată, nu au nimic magic în ele care să maturizeze un bărbat singur sau o femeie singură. Ele nu vor produce niciodată o speranță neclintită. Chiar deloc. Efectul necazurilor mele nu depinde de natura necazurilor propriu-zise, ci de modul în care eu le primesc. Le pot primi cu brațele deschise în credință şi acceptare, sau mă pot răzvrăti şi le pot respinge. Ceea ce vor produce ele dacă mă răzvrătesc şi le resping va fi foarte diferit de un caracter matur, ceva ce nu-i va plăcea nimănui.
Uită-te la alternative: răzvrătire - dacă aceasta este voia lui Dumnezeu pentru mine

acum, El nu mă iubeşte, respingere - dacă aceasta este ceea ce îmi dă Dumnezeu, nu accept nici un pic din ea. credinţă - Dumnezeu ştie exact ce face. acceptare - El mă iubeşte; El are planuri bune pentru mine; voi
accepta acest lucru.
65
Cuvintele „plin de bucurie, aici şi acum" depind de cuvintele „dacă le primiţi cu o atitudine potrivită". Nu poţi avea una fără cealaltă. Primită cu un spirit de încredere, chiar şi singurătatea contribuie la maturizarea caracterului, şi chiar şi îndurarea unei despărţiri şi a tăcerii, şi pînă şi cel mai greu lucru dintre toate - nesiguranţa, pot clădi în noi o speranţă neclintită.
Surprizele Providenţei
h .
în 1887, Mark Twain era în New York, aşteptîndu-şi soţia, Livy, să vină de la Hartfort ca să ia o cină cu el, apoi să plece la Washington pentru a petrece o săptămînă acolo. Un viscol a împiedicat-o să vină. Twain a scris:
Şi uite-aşa, după ce m-am străduit să te conving să-mi promiţi în sfirşit că-ţi vei lua o săptămînă de vacanţă să pleci cu mine într-o aventură, uite ce surprize ne-a făcut Providenţa. Să-ţi fi *cerut* pur şi simplu să stai acasă ar fi fost cu totul înde-ajuns: dar, nu, aceasta nu e de-ajuns de spectaculos, suficient de pitoresc - ideea este să declanşeze un viscol: să toarne toată zăpada în troiene, să dezlănţuie toate vînturile, să paralizeze un întreg continent, aceasta consideră Providenţa că e modalitatea potrivită de a strica stratagema cuiva. Vai de mine, dacă aş fi ştiut că o să provoc atîtea necazuri care o să coste atîtea milioane, n-aş mai fi pomenit niciodată nimic *despre* venirea ta la Washington. (Edith Colgate Salabury, *Susy and Mark Twain,* p. 249-250)
Sutele de pagini de jurnal şi însemnări care descriu agonia sufletului meu ar convinge pînă şi pe cel mai cinic cititor că autoarea *nu respingea* ceea ce voia Dumnezeu ca ea să facă. Adesea dezorientată, uneori plină de teamă, alteori nefericită, sau fanatică, sau îndrumată greşit, dar rar răzvrătită. Aproape totdeauna, cred, hotărîtă să asculte. Nu ar fi fost suficient ca Dumnezeu să-i ceară pur şi simplu să se încreadă în El? Este absolut necesar ca El să ne smulgă din faţa ochilor tot ce preţuim noi mai mult, să ne tîrască prin traume spirituale din cele mai grave, să ne lase despuiaţi în bătaia rafalelor Spiritului Său purificator pentru ca noi să învăţăm să ne încredem în El?
Dar eu exagerez. Dramatizez experienţa cea mai banală. Ce sunt
66
67
aceste copilării sentimentale, faţă de adevăratele nenorociri? Să vorbim despre lecţiile de încredere. Să ne uităm la ce a suferit apostolul Paul: naufragii, bătăi, biciuiri publice, închisoare, lanţuri, tortura cu picioarele în butuci, înfometare, lipsă de îmbrăcăminte - toate acestea îngrămădite pe capul unui om, care, în ciuda faptului că îi persecutase pe creştini ani întregi, fusese transformat într-o clipă într-un servitor fidel al lui Dumnezeu. Se pare, după cum spunea Mark Twain, că „cele mai ciudate dintre toate sunt căile pe care acţionează Providenţa". Sfînta Tereza şi-a exprimat şi ea o uimire asemănătoare: „Dacă aşa îţi tratezi prietenii, nu e de mirare că ai aşa de puţini". Dar ascultaţi mărturisirea de încredere a lui Paul: Cine ne poate despărţi de iubirea lui Cristos? Necazul, durerea sau persecuţia? Lipsa de îmbrăcăminte, pericolele fizice, ameninţarea forţei armelor? într-adevăr, unii dintre noi cunosc adevărul vechilor scrieri care spun:
De dragul Tău suntem ucişi toată ziua;
Am fost socotiţi ca nişte oi de tăiere.
Nu, în toate aceste lucruri noi cîştigăm o victorie copleşitoare prin Cel care Şi-a dovedit iubirea faţă de noi.

Eu sunt cu totul încredințat că nici moartea, nici viața, nici vreun trimis din Cer sau vreun monarh de pe pământ, nici ceea ce se întîmplă azi, nici ceea ce se poate întîmplă mîine, nici o putere de sus şi nici o putere din adînc, nici altceva din întreaga lume stăpînită de Dumnezeu nu are puterea de a ne despărți de iubirea lui Dumnezeu în Cristos le-sus, Domnul nostru! (Romani 8:35-39, PHILLIPS)
O. declarație remarcabilă despre esența credinței. „Ucişi toată ziua" - totuşi învingători. Necaz, durere, persecuție, şi toate celelalte - dar „o victorie copleşitoare". Iată lucrul cel mai uimitor: Victoria nu ne scapă, nu ne scuteşte şi nu ne protejează de nici unul dintre lucrurile menționate. Paul a trecut prin ele. N-a scăpat de necazuri. N-a fost scutit de răni omeneşti. Dumnezeu n-a protejat nici măcar această Persoană Foarte Importantă împotriva biciuirilor publice sau înfometării sau a orice altceva. Cu toate acestea, Paul a putut să spună că era în curs de a cîştiga victoria prin Cel care Şi-a dovedit iubirea pentru noi. Cum? Cum Şi-a dovedit această iubire?
Vederea noastră e atît de limitată, încît ne putem cu greu imagina o iubire care nu se manifestă prin protejarea de suferințe. Iubirea lui

Dumnezeu este de o cu totul altă natură. Nu urăşte tragedia. Nu neagă niciodată realitatea. Se aşează chiar în ghearele suferinței. Iubirea lui Dumnezeu nu L-a protejat nici pe propriul Său Fiu. Aceasta a fost dovada iubirii Sale - că Şi-a dat Fiul, că L-a lăsat să urce pe crucea de la Calvar, deşi „legiuni întregi de îngeri" L-ar fi putut scăpa. Nu ne va proteja neapărat - mai ales de ceea ce este necesar pentru a ne face asemenea Fiului Său. Ne va bate cu ciocanul, ne va ciopli cu dalta şi ne va purifica prin foc în decursul acestui proces.
Iată ultimul alineat din proclamația răsunătoare a lui Paul:
„Eu sunt cu totul încredințat că nimic altceva din întreaga lume stăpînită de Dumnezeu nu are puterea de a mă despărți de iubirea lui Dumnezeu în Cristos Iesus, Domnul meu".
„Nimic, Paul? Dar moartea?"
„Nu, nici moartea".
„Viața?"
„Nu, nici viața".
„Vreun trimis din Cer?"
„Nici un trimis din Cer n-o poate face".
„Vreun monarh de pe pămînt?"
„Nici măcar un monarh de pe pămînt".
„Ceea ce se întîmplă azi?"
„Nu".
„Mîine?"
„Nu".
„Vreo putere de sus?"
„Nici o putere de sus".
„Din adînc?"
„Nici o putere din adînc".
„Orice altceva din întreaga lume stăpînită de Dumnezeu?"
„Nimic altceva, orice-ar fi. Absolut nimic".
„Paul, cred că ai uitat ceva".
„Am uitat?"
„Viața sentimentală. Problemele inimii. Voi accepta bătăile şi nau-fragiile şi persecuția - acestea sunt lucruri pe care oamenii trebuie să le îndure pentru Cristos. Dar dacă femeia pe care o iubesc mă refuză? Dacă bărbatul pe care am pus ochii nici măcar nu se uită la mine? Dacă sunt respinsă? Dacă..."
„Oh. Nu m-am gîndit niciodată la asta".

Acesta este răspunsul pe care te-ai aştepta să-1 dea apostolul? Că uitase cu desăvîrşire de spaimele şi capcanele iubirii. E'acă s-ar fi gîndit la ele, nu ar fi putut spune „în toate *aceste* lucruri, noi cîştigăm o victorie copleşitoare". Nu ar fi spus „nici orice altceva din întreaga lume stăpînită de Dumnezeu", nu-i aşa? Ar fi trebuit să spună „nici altceva, cu excepția pasiunilor mele, a bietei mele inimi zdrobite, a ghinionului meu nenorocit în viața sentimentală, nu are putere să mă despartă de iubirea lui Dumnezeu". Ar fi adăugat că Dumnezeu Se poate îngriji de lucruri mari - Paul avea multe dovezi în acest sens.
Poate că problemele sentimentale i-ar părea lucruri mici lui Paul. Am o bănuială că aşa este. Ei bine, atunci - ce se întîmplă cu ele? Pot *ele* să ne pună dincolo de iubirea şi răscumpărarea Lui?
Important este că trebuie să învățăm să avem încredere în privința lucrurilor mici, chiar şi în cele care par doar nişte fleacuri mărunte, dacă e să fim vreodată privilegiați să suferim în lucrurile mari. „Omul în care se poate avea încredere în lucruri mici este de încredere şi în cele mari; iar omul necinstit în lucrurile mici este necinstit şi în lucrurile mari. Atunci, dacă nu te-ai dovedit demn de încredere cu bogățiile acestei lumu cine îți va încredința adevărata bogăție?" (Luca 16:10-11,NVE)
După ce trecuseră mai mulți ani de la sfîrşitul poveştii de dragost cu Jim Elliot, mama mi-a spus ceva despre „suferința" mea în timpu acelor ani de aşteptare. A fost o surpriză pentru mine, căci deşi nu « fi negat niciodată că acea cărare a fost un pic colțuroasă, n-o consi-d rasem o suferință. Naufragii, bătăi, durere fizică, da, pe acestea le-i numi suferințe, dar nu inima mea îndurerată. Oricum, nu are rost s încercăna să măsurăm suferința. Contează numai să o foloseşti cur trebuie, să profiți de sentimentul de neajutorare pe care îl produce pentru a-ți îndrepta gîndurile spre Dumnezeu. încrederea este lecția care trebuie să o învățăm. Iesus mă iubeşte, aceasta o ştiu - nu pen că El face exact ceea ce îmi place mie, ci pentru că Biblia îmi spum aşa. Calvarul o dovedeşte. El m-a iubit şi S-a dat pe Sine însuşi pen tru mine.

Suspinul rebel
70
Pe cînd îmi scriam jurnalul ştiam că tabloul pe care îl pictam era departe de a fi complet. Cum va arăta cînd va fi complet? Nici eu însămi nu mi-1 puteam imagina întreg. Numai Dumnezeu putea să-1 vadă. Şi chiar dacă aş fi putut, cum puteam să exprim totul în cuvinte? Cuvîntul acela *cenuşă* îmi venea în minte deseori, cuvîntul pe care îl folosisem noi, în seara aceea, lîngă crucea de piatră - un cuvînt care exprima nimicnicia, golul dureros.
6 iulie - Goliciunea mă întoarce din nou către El. îmi amintesc de vechea cîntare:
învață-mă să simt că Tu eşti mereu aproape; învață-mă luptele din sufletul meu să le-ndur —
Să-mi stăpînesc îndoiala ce se-nfiripă, rebelul suspin; învață-mă să am răbdare pentru rugăciunea la
care nu am încă răspuns.
GEORGE CROLY *„Spirit ofGod, Descend upon My Heart"*
Faptul că nu pot să-l uit pe Jim arată că Dumnezeu nu doreşte ca eu să fac acest lucru, sau tocmai propria mea voință de a nu uita L-a împiedicat pe Dumnezeu să-mi răspundă la rugăciunile referitoare la această problemă? Ori El vrea ca eu să-mi amintesc -pentru a „mă înfometa ", astfel încît să învăț mai deplin să-mi găsesc toată satisfacția în El?... Ar fi posibil caprintr-o demonstrație a ceea ce Paul numea „ închinarea voinței" să zdrobesc mugurul unei flori din creația lui Dumnezeu? Nu cunosc nici o altă rugăciune decît „facă-se voia Ta ".
Totdeauna a existat speranța că voia lui Dumnezeu ne va aduce împreună. Ştiam că s-ar putea să nu fie aşa, şi mi-am dat seama că cele

mai profunde lecţii spirituale nu se învaţă cînd El ne lasă să obţinem ce ne dorim în final, ci atunci cînd El ne face să aşteptăm, fiind îngăduitor cu noi cu iubire şi răbdare, pînă cînd suntem în stare să ne rugăm cu sinceritate aşa cum El i-a învăţat pe discipoli?, Lui să ss roage: Facă-se voia Ta. Acceptarea a orice înseamnă voia Lui este marea victorie a credinţei care învinge lumea. Jurnalul meu înregistrează o rugăciune prin care ceream să fiu condusă mai sus. Acesta era răspunsul meu? Dacă da, atunci aveam nevoie de mai multă graţie, căci inima şi carnea îmi erau slabe.
„încredinţează-ţi calea Domnului... şi El va duce la îndeplinire acest lucru" (Psalm 37:5). Cîteodată eram sigură că „acest lucru" însemna căsătoria. Altă dată trebuia să accept că însemna voia lui Dumnezeu, care ar putea fi orice, inclusiv, bineînţeles, virginitate permanentă. Am descoperit că această încredinţare în mîna Domnului trebuia să fie reafirmată aproape zilnic. însemna purtarea zilnică a crucii de care vorbea Iesus. Este acesta un lucru greu de făcut? Atunci fă-1. Ia-ţi crucea imediat. Spune-I „da" lui Dumnezeu. El va duce la îndeplinire tot ce este mai bun.
Este necinstit să spui „da" lui Dumnezeu atunci cînd nu prea ai chef să o faci? înseamnă că îl minţi dacă îi spui „voi face voia Ta", cînd inima îţi spune că vrei de fapt altceva? Recunoşti în aceasta acel „suspin rebel" de care pomeneşte autorul cîntării.
Aceste întrebări m-au tulburat adesea. Acum văd lucrurile în felul următor. Dacă iubeşti pe cineva, sunt multe lucruri pe care le vei face pentru acel om, pentru că *îl iubeşti* - nu pentru că aceasta ai prefera să faci dacă nu ar fi iubirea la mijloc. Adevărul este că iubirea există. De aceea, ÎH inima ta poţi fii foarte sincer cînd îi spui că într-adevăr *preferi* să faci ceea ce vrea El, pentru că ţii mai mult să-L mulţumeşti pe El decît să-ţi satisfaci plăcerea ta. Cînd ascultarea de Dumnezeu vine în contradicţie cu ceea ce consider eu că mă va mulţumi, trebuie să mă întreb dacă II iubesc. Dacă pot răspunde „da" la acea întrebare, nu pot să spun „da" şi pentru a-L mulţumi pe El? Nu pot să spun „da" chiar dacă aceasta implică un sacrificiu? Un pic de reflecţie îmi va reaminti că a spune „da" lui Dumnezeu conduce *totdeauna* în final la fericire. Putem să ne bizuim fără îndoială pe aceasta.
O altă mare mîngîiere în timpul acelei îndelungate incertitudini a fost pentru mine faptul de a şti că pentru mine se înălţau rugăciuni, nu numai de către prieteni şi familie, dar - minunea minunilor - de cătrr

însuşi Cristos, care trăieşte mereu pentru a mijloci pentru noi, şi de către Spiritul Sfînt, care „... vine în ajutor slăbiciunii noastre. Noi nu ştim nici măcar cum ar trebui să ne rugăm, dar prin suspinele noastre negrăite, Spiritul însuşi Se roagă pentru noi, iar Dumnezeu, care ne cercetează în profunzime fiinţa, ştie ce vrea să spună Spiritul, pentru că El Se roagă pentru oamenii lui Dumnezeu în felul în care doreşte Dumnezeu" (Romani 8:26-27, NVE).
Ar fi uşor dacă dorinţele ar dispărea pur şi simplu. Gîndul acesta apărea de multe ori în jurnalul meu şi a fost exprimat şi de o tînără care mi-a scris nu de mult:
Am cunoscut un tînăr primăvara, şi în timpul verii am dobîndit o adevărată afecţiune pentru el. Am simţit că el era bărbatul cu care m-aş putea căsători. îmi amintesc că, după prima noastră întîlnire, am îngenunchiat lîngă pat, mulţumindu-I Domnului pentru acest bărbat şi întrebîndu-L dacă pot să-i fiu soţie... Lui îi venea greu să realizeze ce simţea pentru mine, mi-a spus că am trezit anumite dorinţe în el, dar că se simţea imatur şi credea că cel mai bine este să întrerupem prietenia noastră. E plecat din ţară de peste un an, dar îl doresc în continuare. îi cer mereu Domnului să facă să dispară din inima mea această dorinţă de a fi cu el şi de a-mi împărţi viaţa cu el. Sentimentul acesta este îngrozitor de dureros. Deşi sunt ocupată cu studiile şi cu serviciul, inima îmi este încă îndurerată. Mă frămînt atît de mult. Dintre toţi oamenii pe care îi cunosc, simt că numai tu te poţi transpune şi poţi înţelege prin ceea ce trec acum. Dumnezeu s-o binecuvînteze! Sigur că pot, dar nu ştiu de ce a crezut asta. Mă întreb dacă 1-a lăsat pe acel bărbat să-i descopere nerăbdarea şi 1-a speriat prin aceasta? E posibil că tocmai

neputința ei de a aştepta să-1 fi determinat să „întrerupă prietenia". Ultima parte a însemnării din jurnalul meu din acea seară, în care am meditat asupra curcubeului pe stadion, spune: *Carnea se uită la drumul cel neted şi se gîndeşte că ar fi mai uşor dacă aş fi determinată să uit complet, sau dacă aş primi un răspuns în curînd. Psalmul 57: „La umbra aripilor Tale îmi voi găsi refugiul, pînă cînd vor trece aceste nenorociri... Dumnezeu care face toate aceste lucruri pentru mine... Inima mea este hotărîtă: Voi cînta şi îl voi lăuda ".*
Dacă dorințele ar dispărea, ce am mai avea să oferim Domnului?
73
Nu ne sunt ele date pentru a fi sacrificate? Este necesar să ținem pasiunea sub control, nu să o eradicăm. Cum am învăța să ne supunem autorității lui Cristos dacă nu am avea nimic de supus?
Nepoțica mea Gallaudet Howard m-a învățat ceva important pe cînd avea trei anişori. Văzînd că-i era greu să se descurce cu mînecile, am întrebat-o dacă puteam să o ajut să se îmbrace cu rochița. „A, nu-ți fă probleme", mi-a zis ea, „tați mă lasă de obicei să mă lupt singură". Ce fel de tată este acesta? Unul înțelept. Tatăl ei, care este fratele meu Tom, e însă şi foarte sensibil, şi este conştient de importanța efortului în procesul de maturizare.
Am descoperit în Noul meu Testament în greacă că 1.Petru 5:10 ar putea fi tradus astfel: „După ce ați suferit un pic, El însuşi va repara ceea ce este stricat". Dacă toate luptele şi suferința ar fi eliminate, spiritul, ca şi copilul, nu ar mai ajunge la maturitate. Tatăl Ceresc vrea să ne vadă crescînd.
Autodezamăgire
Cuvîntul care denotă acea parte din noi ce se războieşte în mod constant cu spiritul este *carnea.* Cu toate acestea, istoria vieții lui Iesus Cristos ne dezvăluie că El a fost un om, un bărbat cu adevărat, un bărbat pe deplin. Era un om din carne în sensul fizic obişnuit. Mînca, bea, mergea, dormea, obosea, Se aşeza lîngă o fîntînă să bea pe arşița din timpul zilei. Ştim că El a fost fără păcat, deci trebuie să tragem concluzia că nu era absolut nimic inerent păcătos în materia fizică din care era alcătuit corpul Său - în oase, în muşchi, în țesuturi sau în sînge. Dar nici în oasele, muşchii, țesuturile sau sîngele nostru nu este nimic păcătos.
Atunci ce se războieşte cu viața spirituală? Putem fi umani şi sfinți în acelaşi timp? Această întrebare venea mereu în prim-plan în îndelungatele mele meditații asupra lui Jim. Iubirea mea pentru el era u-mană. Dar voiam - şi speram şi mă rugam - că va fi şi sfîntă.
Aici este loc pentru autodezamăgire. O fată mi-a scris: „Am douăzeci şi unu de ani şi sunt soră/prietenă cu un tînăr de douăzeci şi trei de ani. Amîndoi vrem să-L căutăm pe Dumnezeu mai serios şi mai perseverent. Nu am mai fost niciodată încurcată cu un tip care să-şi dorească cel mai mult în relația noastră să mă iubească doar cu puritate şi să mă edifice în Domnul. Apreciez mult atitudinea lui, dar nu reuşesc să-i răspund cu prea multă eleganță, şi chestia aceasta este, în mare parte, cu totul nouă pentru mine, deşi e cea mai minunată şi mai regenerantă relație pe care am avut-o vreodată".
Confuzia vine tocmai din combinarea unor cuvinte ca *încurcată* şi *relație* cu ideea de a iubi „doar cu puritate", în scopul de a „edifica în Domnul". Este posibil să respingi cel mai puternic instinct uman, sexualitatea, şi să spiritualizezi ceea ce constituie o dorință aprinsă foarte naturală şi umană de a te căsători. Fata nu ştie cum să numească
74
75
această relație altfel decît soră/prietenă. în mod sigur, acest bărbat o interesa mai mult decît oricare altul pentru care era soră sau prietenă. Fiecare bărbat pe care ea îl cunoştea se încadra într-una din cele două categorii. Dar acest tînăr anume de douăzeci şi trei de ani îi capta atenția. Dorința lui cea mai mare, îmi spune ea, era să o iubească „doar cu puritate". Bravo! Dacă prin aceasta el voia să spună că o iubeşte aşa cum orice creştin trebuie să iubească un alt creştin, ca membru al Corpului lui Cristos, atunci de ce foloseşte ea cuvîntul *încurcată?* Este

încurcată cu acest tip, trăieşte „cea mai minunată şi mai regenerantă relaţie" pe care a avut-o vreodată. Mi se pare că el este un om destul de deosebit. Relaţia lor nu are caracteristicile unei relaţii frate/soră sau prieten/prietenă, ci ale unei relaţii iubit/iubită. Ea nu ştie, probabil, dacă este iubită sau nu, şi nu recunoaşte, cel puţin faţă de mine, că îl iubeşte. Dar sentimentele ei sunt - ce altceva? - sexuale.
Paul era un om foarte pământesc. El nu se amăgea cînd era vorba despre puterea femeilor asupra bărbaţilor şi vice-versa. El cunoştea instinctele, era familiarizat cu toate capcanele, şi le-a spus, foarte înţelept, creştinilor din Corint că „este bine ca bărbatul să nu se atingă de femeie" (l.Corinteni 7:1). „Este bine ca bărbatul să nu aibă nici o legătură cu femeile; dar pentru că există atît de multă imoralitate, fiecare bărbat să aibă soţia lui şi fiecare femeie soţul ei" (l.Corinteni 7:1-2, NVE). Cu alte cuvinte, cînd ajungi într-un punct în care nu vă mai puteţi lua mîinile unul de pe celălalt, este timpul să vă căsătoriţi. Felul acesta de creştinism „cu giugiuleli" nu-şi avea locul în gîndirea lui Paul. El nu a spus niciodată: „Fiecare bărbat să-şi aibă propria lui relaţie". "
Tatăl meu i-a sfătuit pe cei patru fii ai săi să nu spună niciodată: „Te iubesc" unei femei pînă cînd nu sunt pregătiţi să spună imediat după aceea: „Vrei să te căsătoreşti cu mine?" De asemenea, nici să nu se gîndească să spună: „Vrei să te căsătoreşti cu mine?" dacă nu au spus mai întîi „Te iubesc". Cît de multă confuzie şi durere ar putea fi evitate dacă bărbaţii ar urma această regulă!
Jim nu a urmat-o, bineînţeles. El mi-a spus că mă iubeşte. Şi nu mi-a cerut să mă căsătoresc cu el. Am fost încîntată, copleşită, distrusă. *Mai bine să ştiu că sunt iubită decît să nu ştiu deloc,* mă gîndeam eu. Poţi duce dorul şi singur, dar faptul de a şti că iubirea ta este împărtăşită măreşte dorul de împlinire.
Pot să recomand altora planul de acţiune al lui Jim? Pentru nimic î

lume. Sunt foarte sigură că el nu ar fi vrut ca cineva să elaboreze o doctrină pe baza lui. Dar situaţia era neobişnuită. Nu că ar fi fost chemat să rămînă necăsătorit toată viaţa. Nu ştia dacă era pentru toată viaţa. Nici nu avea nevoie să ştie. Era chemat să rămînă necăsătorit, nelegat de nimeni, fără obligaţii, cel puţin pînă cînd va cîştiga ceva experienţă în misiune. Avea motive să creadă că trezise iubirea unei femei devotate şi că putea să-i încredinţeze anumite lucruri pe care voia să i le împărtăşească. Era un risc. El ştia lucrul acesta şi şi-a asumat acest risc. Eu nu m-am dus să mă arunc de pe un pod. Dumnezeu ne-a păstrat. Dar mă scărpinam în cap şi îmi frîngeam mîinile pentru a afla un răspuns la problema umanitate-sfinţenie. Era posibil să-1 iubesc atît de intens cum îl iubeam şi să fiu în acelaşi timp suficient de pură pentru a nu-mi dori altceva în lume decît sfinţenia şi fericirea lui? Pot numai să spun că am încercat. „Ce te împiedică mai mult decît sentimentele tale, care nu au fost pe deplin mortificate în voia lui Dumnezeu?" scria Thomas a Kempis în *Imitatio Christi* (Imitarea lui Cristos).
Mortificate. Un cuvînt îngrozitor. Dacă sentimentele mele trebuie să fie mortificate, aceasta înseamnă că trebuie să fie ucise? Aceasta vrea să zică că ele sunt toate vicioase şi păcătoase şi rele? Este rău să iubeşti un bărbat sau o femeie în orice alt fel decît ca pe o soră sau ca pe un frate ori prieten?
Nu există nici o îndoială în privinţa etimologiei cuvîntului *a mortifica.* El provine din cuvîntul *moarte,* care este de origine latină. Romani 8:13 în versiunea Bibliei King James spune că trebuie să ne mortificăm membrele. O traducere modernă spune şi mai direct: „Dar dacă prin Spirit voi *daţi morţii* toate acele porniri josnice ale corpului, atunci veţi trăi" (NVE). Care sunt aceste porniri josnice? Există o listă la Coloseni 3:5: adulterul, indecenţa, poftele, dorinţele obscene şi lăcomia bestială care nu este decît idolatrie. Acestea sunt *produsele* dorinţelor umane, dacă li se dă frîu liber acestor dorinţe. Creştinul a predat frîiele în mînă Stăpînului său. Dorinţele sale umane sunt menţinute în anumite limite. Ele există încă, sunt încă puternice,

naturale şi umane, dar sunt supuse forţei superioare a Spiritului. Ele sunt purificate şi corectate în viaţa noastră de zi cu zi prin credinţă şi ascultare.
Căci dacă umblarea după lucrurile naturii inferioare este duşmănie cu Dumnezeu, e în afara legii lui Dumnezeu; şi nici nu ar putea fi altfel: cei care trăiesc la acest nivel nu pot să-I fie plăcuţi lui Dumnezeu.
77
Dar voi nu trăiţi aşa. Voi vă aflaţi la un nivel spiritual, numai dacă Spiritul lui Dumnezeu locuieşte în voi; iar dacă cineva nu are Spiritul lui Cristos, nu este creştin. Dar dacă Cristos locuieşte în voi, atunci, deşi corpul vostru este mort pentru că aţi păcătuit, totuşi spiritul este viu pentru că aţi fost îndreptăţiţi. Mai mult, dacă Spiritul Celui care L-a înviat pe Iesus dintre cei morţi locuieşte în voi, atunci Dumnezeul care L-a înviat pe Cristos Iesus dintre cei morţi va da o viaţă nouă şi corpurilor voastre muritoare prin Spiritul Său care locuieşte în voi.
Prin urmare, prieteni, natura noastră inferioară nu are nici o putere asupra noastră; nu suntem obligaţi să trăim la acel nivel. (Romani 8:7-12, NVE)
Aceasta spune totul. Două naturi, una inferioară, alta superioară, carne şi spirit. Natura inferioară nu are nici o putere asupra noastră. Necredinciosul neagă acest lucru, ascultă de îndemnurile cărnii, capitulează, insistă că trebuie să facă ceea ce-i produce plăcere, să se lase purtat de val. Creştinul mortifică sau înăbuşă carnea supunîndu-se autorităţii lui Cristos - autorităţii Sale în orice domeniu al fiinţei sale, inclusiv sexualitatea sa dăruită de Dumnezeu, însă foarte periculoasă. E la fel de periculoasă ca dinamita. Focul şi apa sunt şi ele daruri ale lui Dumnezeu, dar cînd scapă de sub control, rezultatul este devastator.
Scrisoarea din care am citat mai devreme în acest capitol este una la fel ca multe altele pe care le-am primit. Există multă confuzie în legătură cu definirea unei relaţii. Nu există dorinţa de a spune deschis: „Sunt nebun după fata asta; trebuie să fie a mea". Cu alte cuvinte, dorinţele sexuale sunt camuflate în termeni spirituali. Ceea ce cunoaştem jeste*departe de a fi platonic - e, de fapt, pur erotic - şi se numeşte o prifetenie, o relaţie, o legătură, o experienţă.
O altă fată mi-a scris:
Un tînăr pe care l-am cunoscut la o petrecere anul trecut şi la care am ţinut profund *s-a evaporat* anul trecut în noiembrie. De atunci sunt plină de amărăciune înaintea lui Dumnezeu. Amărăciunea şi mînia faţă de Dumnezeu m-au determinat să am o atitudine de indiferenţă faţă de mulţi oameni din jurul meu, chiar oameni din biserică.
„Emisfera dreaptă inspiraţională", visătoare, a creierului meu îmi spune că nu voi fi niciodată cu adevărat împlinită din punct de vedere sexual şi în alte privinţe dacă nu mă căsătoresc. Cum aş putea să-mi depăşesc amărăciunea faţă de Dumnezeu? Cum aş putea să-mi înving do-
78
rinţa nesăţioasă de a şti *de ce* Dumnezeu acţionează în acest fel, în loc să mă încred pur şi simplu în El? îmi va spune Dumnezeu *vreodată* cum se descurcă în viaţă bărbatul acela? Voi şti *vreodată* dacă este creştin?
Este multă sinceritate în rîndurile ei - ea ştie că e supărată pe Dumnezeu. Acesta este fondul problemei păcatului ei. Şi mai este şi auto-dezamăgire. Nu contează de fapt dacă omul se descurcă în viaţă. Poate să fie preşedintele firmei Exxon. Ce-i cu asta? Nu contează dacă e creştin, de fapt. Ceea ce contează este dacă se mai întoarce înapoi. Vrea tînăra aceasta într-adevăr să afle de ce Dumnezeu acţionează în acest fel (Biblia e plină de indicii), sau vrea ca Dumnezeu să nu mai acţioneze în acest fel? Este furioasă pe El pentru că bărbatul n-o iubeşte, n-a iubit-o niciodată şi probabil n-o va iubi niciodată.
Să fim sinceri cu noi înşine înaintea lui Dumnezeu. Să spunem lucrurilor pe nume; dacă e lopată, să-i zicem lopată, sau măcar hîrleţ plin de noroi. Dacă ţi s-au trezit pasiunile, spune-ţi acest lucru mai întîi ţie, apoi lui Dumnezeu, şi *nu* celui care reprezintă obiectul pasiunii tale. Apoi predă frîiele lui Dumnezeu. Dăruieşte-I Lui voinţa ta. Doreşte să-L asculţi, cere-I ajutorul. El nu va îndeplini în locul tău sarcina ascultării, dar te va ajuta. Nu mă întreba cum.

El ştie cum. Vei vedea.

79

Ce fac bărbaţilor femeile

Femeile sunt totdeauna tentate să fie iniţiatoare. Ne place să rezolvăm lucrurile. Vrem să vorbim despre situaţii şi sentimente, să dăm toate cărţile pe faţă, să ne ocupăm de aceste lucruri. Nouă ni se pare că bărbaţii adesea ignoră şi ocolesc problemele, ascund lucrurile sub covor, uită de ele, îşi văd de proiectele lor, de afaceri, de plăceri, de sport, mănîncă o friptură mare, deschid televizorul, amînă totul şi se duc la culcare. Femeile răspund la această tendinţă insistînd asupra confruntării, comunicării, dezvăluirilor. Dacă nu-i putem convinge pe soţii noştri să facă ceva prin forţă, îi sîcîim, îi implorăm, le atragem atenţia prin lacrimi, prin tăcere, sau nemaidăruind căldură şi intimitate. Avem o geantă mare cu şmecherii.

Viziunea despre purgatoriu a lui C.S. Lewis era un loc unde laptele dă mereu în foc, oalele de lut se sparg, iar pîinea prăjită se arde. Tema dată bărbaţilor era să încerce să rezolve aceste probleme. Tema femeilor era să nu facă nimic. Acesta ar fi într-adevăr un purgatoriu pentru cele mai multe dintre noi. Femeile, mai ales cînd e vorba de viaţa sentimentală, cu greu rezistă să nu facă nimic.

0 tînără a venit la mine după o adunare să-mi spună că urma să de-vină'ttiisionară. „Foarte bine"! i-am spus eu.

„Şi mă voi căsători".

„Minunat. Cînd?"

„Păi, nu ştiu exact cînd. Vedeţi, încă nu sunt logodită".

„Dar te vei căsători?"

„Domnul mi-a spus că aşa o să fie".

„Ţi-a spus şi cu cine?"

„6, da, el frecventează biserica asta, suntem prieteni buni şi..."

„Orice ai face, nu-i spune ce ţi-a spus Domnul".

„Dar i-am spus deja. L-am sunat imediat. El nu era sigur de asta, adică, ştiţi, nu se simţea prea atras spre cîmpul de misiune sau ceva de

80

genul ăsta, ştiţi; a fost, cum să zic, uimit, dar..."

„Ai face bine să-1 laşi în pace pînă cînd Domnul *îi spune lui* ceva".

„Nupot face asta, adică... dacă cumva nu înţelege că e voia Domnului? încerc să-1 sun tot la cîteva zile să-i reamintesc. Pare cam aerian, ştiţi, dar se gîndeşte la asta, sunt sigură. Adică, ştiţi, el e într-adevăr prietenul meu, dar, ei bine, ştiu pur şi simplu că Dumnezeu va rezolva problema aceasta".

Aveam toată simpatia pentru acel bărbat.

O altă femeie mi-a scris:

De aproape şase luni analizez discursul tău despre supunere, iar acum îţi cer un sfat. Este o problemă în legătură cu un tînăr de care m-am ataşat foarte mult. I-am încredinţat-o Domnului în rugăciune. Pînă la urmă am luat măsuri în această privinţă scriindu-i şi făcîndu-i cunoscute sentimentele mele cu mult tact. El nu mi-a împărtăşit sentimentele, dar m-a asigurat că vrea să continue prietenia noastră. I-am scris alte trei scrisori în decurs de trei luni. Nu a mai răspuns la nici una dintre ele. L-am sunat, mai mult ca să mă asigur că încă mai puteam să stau de vorbă cu el. După două luni, l-am sunat din nou, mai mult ca să fiu sigură că mai trăieşte. Era destul de distant.

De fiecare dată cînd i-am scris sau cînd am vorbit la telefon, nu am încercat să fac presiuni asupra lui. Am vrut să ne întoarcem la statutul de prieteni aşa cum sugerase el că ar trebui să facem.

Eu una nu-1 mai înţeleg.

Biata fată. în primul rînd, nu era treaba ei să-şi facă sentimentele cunoscute „cu mult tact". Nu

a ales cuvintele potrivite. O femeie care ia o astfel de inițiativă nu are tact. E foarte probabil că şi-a spulberat orice şansă pe care ar fi putut-o avea cu acel bărbat. Cînd el nu a răspuns, trebuia să fie pentru ea un semnal clar că nu-1 interesa. Faptul că a continuat să încerce să-i trezească interesul scriindu-i şi sunîn-du-1 a fost mai mult decît inutil.
îmi imaginez ce gîndea el cînd ridica receptorul şi auzea vocea ei. *O, nu, iarăşi e ea. Ce mă fac acum?* Ea are o voce plăcută, veselă, prietenoasă, poate un pic gîfîită. *Cum să mi-o iau de pe cap?* Singura soluție pe care o avea, era să fie, după cum zice ea, destul de distant. Orice alt răspuns, ea l-ar fi luat ca pe o încurajare.
Şi ea a sunat din nou. De data aceasta, poate nu chiar atît de veselă. Poate că respira din greu, avea o voce plîngătoare. Eu doar fac pre-

81

supuneri. Nu a încercat să-1 preseze, zice ea. Oare? Era nedreaptă el şi nesinceră cu ea însăşi - voia numai să se asigure că el mai trăieşte. Sunt şi alte moduri de a se asigura de asta. în realitate, mesajul era: „Sunt aici. Te rog, iubeşte-mă".
Ea zice că nu-1 înțelege. Eu l-am înțeles. El nu o iubea. Am încer cat să-i explic lucrul acesta. Dacă ar fi iubit-o, ar fi căutat-o. El nu voia s-o jignească, dar ea nu renunța.
O scrisoare publicată într-o revistă creştină, la o rubrică de consiliere, spune: „Sunt văduvă de mai bine de douăzeci de ani şi am crezut că am trecut de etapa supărărilor mele şi a gîndurilor romantice. De curînd am cunoscut un bărbat care şi-a pierdut soția. Cînd mi-am exprimat simpatia, a părut foarte recunoscător şi a început să-mi dea atenție. Pe scurt, m-am îndrăgostit de el". Pînă aici, totul bine. Tipic pentru o femeie. Scrisoarea continuă: „Apoi conferința s-a terminat şi m-am dus acasă. M-a sunat o dată sau de două ori, apoi nimic. Următorul lucru pe care l-am aflat despre el a fost că se întîlnea cu altcineva". Tipic pentru un bărbat. Partea uimitoare pentru mine a fost răspunsul ziaristului: „Dacă bărbatul acesta este atît de nestatornic pe cît pare, puteți să vă bucurați că relația s-a încheiat acum, şi nu mai tîr-ziu. Ar fi mult mai dureros să trăiți tot restul vieții alături de cineva în care nu puteți avea încredere".
Nestatornic? Cineva în care nu poți avea încredere? Despre ce vorbea ziaristul? Doamna era cea care îşi exprimase prima simpatia. Bărbatul s-a bucurat să audă lucrul acesta. I-a acordat atenție, dar a fost numai o conferință. Cîte zile au avut la dispoziție pentru a clădi o relație? Doamna nu spune că el i-ar fi spus că s-a îndrăgostit de ea. I-a dat telefon o dată sau de două ori. Drăguț din partea lui. Ce altceva trebuia să?facă?
Aşteptările ei nu au fost deloc rezonabile. Aş vrea să o întreb ce ar fi spus dacă cineva ar fi remarcat la conferință: „Ei bine, se pare că e ceva între tine şi bărbatul acela văduv"! Bănuiesc că ea ar fi replicat: „Ce ridicol! Soția lui a murit de curînd! Nu pot doi oameni să stea unul lîngă altul fără ca toată lumea să bănuiască că sunt îndrăgostiți?" Şi totuşi, iat-o pe ea acum aşteptînd mult mai mult de la bietul om, su-părîndu-se că el se întîlneşte cu altcineva. A fost tratată mizerabil, î spune ziaristul.
Protestez. Femeile aşteaptă prea mult de la bărbați.
Parcă aud exclamațiile de protest ale femeilor. „Bărbații vor să se

82

distreze. Ne amăgesc, încearcă să obțină tot ce pot de la noi, ne înşa-lă", ş.a.m.d. Foarte adevărat. Tocmai de aceea le implor pe femei să aştepte. Aşteaptă ca Dumnezeu să lucreze. Nu deschide gura. Nu te aştepta la nimic, pînă cînd declarația nu este clară şi directă.
Iar bărbaților le spun, fiți atenți cu noi, vă rog. Fiți precauți.
înainte de plecarea lui Jim spre Ecuador, o tînără i-a dat de înțeles în mod foarte evident, lui şi mai ales femeilor din biserica lor, că era interesată de el. Ea anunțase că Dumnezeu o chemase pe cîmpul de misiune, dar nu era singură pe care cîmp va merge, pînă cînd Jim a declarat că el va pleca în Ecuador. A! Asta era! Ecuador era locul unde Dumnezeu o voia şi pe ea, a spus ea. Vrînd să acționeze totdeauna în adevăr şi să-i ajute şi pe alții să facă la fel, Jim a invitat-o să ia prînzul împreună. Nu a pierdut prea mult timp cu banalități, ci i-a spus foarte clar că dacă

ea simte ceva pentru el, atunci sentimentele ei sunt orientate greşit.
I-a spus că el se hotărîse cu cine se va căsători, dacă Dumnezeu îi va arăta vreodată că voia ca el să se căsătorească.
Femeia trebuie să fie la fel de sinceră cu bărbatul care arată că este interesat de ea. Cu cîteva luni înainte de a anunța public logodna mea cu cel de-al doilea soț al meu, am primit vizita unui bărbat văduv, pe care îl cunoscusem vag în facultate. A parcurs mulți kilometri cu mașina ca să ajungă la mine şi şi-a adus şi fiicele cu el. Ne-am dus în oraş să luăm cina, şi el „a dat cărțile pe față", spunîndu-mi că voia să analizeze perspectiva unei căsătorii. I-am mulțumit, şi am dat şi cărțile mele pe față. „Nu sunt sigură că mă voi recăsători vreodată", am spus eu, „dar dacă o voi face, sunt sigură că ştiu cu cine va fi". Mi-a trimis un buchet de trandafiri cu o carte de vizită pe care scria „Cu afectuoasă gelozie".
Un nepot al meu care arată foarte bine este adesea invitat în oraş de femei. „îmi pare rău", le spune el, „eu nu procedez aşa. Cînd mă duc în oraş cu o doamnă, îmi place ca invitația să o fac eu. Dar oricum, mulțumesc".
Rezistă tentației de a te juca cu sentimentele altora. S-ar putea să fie distractiv să „te joci de-a peştele", ca păstrăvul cu undița, dar este ceva nemilos, necinstit şi periculos.
83
Ce caută bărbații?
Mama a fost aleasă Spoon Girl a promoției 1917 de la Germantown Friends School din Philadelphia, iar Leonard Carmichael (mai tîrziu preşedintele Institutului Smithsonian) a fost ales tot atunci Cane Man. Fiind cei mai buni din acea promoție la toate disciplinele, au primit premii gravate: ea o lingură mare de argint, iar el un baston cu măciulie de argint. Mama era zveltă, brunetă, cu ochi albaştri. A fost una dintre primele femei din oraş care au condus o maşină. Tatăl ei îi dăduse un Buick mare, şi ea făcea o impresie foarte bună cu paltonul din blană de raton şi cu pălăria de castor. Avea o colecție întreagă prieteni băieți. Cînd am crescut, mi-a dat două şi numai două sfaturi pe această temă: Lasă-i pe ei să alerge după tine şi ține-i la o distanță rezonabilă.
Dar dacă nu aleargă după mine? Şi dacă nu ajung niciodată la o distanță rezonabilă?
Iată patru povestiri care mi s-au spus pe această temă:
„Vreau să mă căsătoresc", a spus prima persoană, studentă la facultate, „îl iubesc pe tipul acesta din toată inima. Dar el pare atît de indi-' fereiţt față de o relație care pentru mine este foarte serioasă. Nici nu mai ştiu cum să mă rog pentru asta".
A doua, o tînără care avea serviciu, a stat cu mine într-o dimineaț la masa din bucătărie şi mi-a zis: „Nu a vorbit cu mine zile întregi, între noi fusese ceva minunat. Vreau să zic, mă suna în fiecare seară mă lua în oraş de două-trei ori pe săptămînă, îmi trimitea flori. Dec dată, nimic. Deci, dau nas în nas cu el în lift, pe coridor, în diferit locuri - lucrăm în aceeaşi clădire - şi ce crezi că face? îmi întoa spatele. ‚Stai *puținV* am spus în cele din urmă. ‚Nu mă *ignoraV* Ştii, are noimă asta, să mă ignore pur şi simplu? Vreau să zic, nu am pute măcar să *discutăm* problema?"
84
Poate că ați putea discuta, dacă ar vrea el. Dar dacă nu vrea, ce cîş-tigi dacă îl iei de guler şi îi spui: „Vorbeşte cu mine!?"
A treia persoană mi-a scris o scrisoare. „Este bine ca o femeie să-1 invite pe un prieten în oraş, sau lucrul acesta se consideră că umbli după cineva? Am făcut aceasta de cîteva ori cu un prieten creştin de treabă, dar a plătit şi el consumația. în plus, eu nu mă consider ca umblînd după el".
A patra: „El era un tînăr foarte optimist şi vesel, care te făcea să simți, cînd vorbeai cu el, că eşti singura persoană importantă pentru el. M-am îndrăgostit de el, deşi mă rugasem ca Dumnezeu să-mi păzească inima cu toată grija. Ne-am simțit foarte bine la o conferință a studenților, iar într-o seară rece, dar senină, ne-am plimbat mult timp prin campus şi am

mîncat pizza lîngă foc. El a şi mers să te asculte la una din sesiunile unei conferinţe şi nu se mai sătura să vorbească despre ceea ce ai spus, mai ales chestia că bărbaţii trebuie să ia iniţiativa, iar femeile să răspundă. Nu e nevoie să-ţi mai spun că de cînd m-am întors acasă am aşteptat să răspund - dacă el va lua iniţiativa, scriin-du-mi sau sunîndu-mă. N-a făcut nici una, nici alta".
Patru femei în aceeaşi barcă. Atrase de bărbaţi care nu sunt atraşi de ele - cel puţin nu suficient pentru a lua vreo măsură. Ce este de făcut? Una se roagă, dar nu e sigură cum ar trebui să se roage. A doua se confruntă cu el. A treia îl invită la întîlnire, dar îl lasă să plătească şi el o parte din consumaţie. A patra aşteaptă. Din cîte ştiu, nici una nu a obţinut ceea ce voia de fapt.
în aceste timpuri de eliberare şi egalitate, în care îţi poţi alege rolul pe care vrei să-l joci, ar trebui oare să ne mai intereseze cine şi ce face? Nici nu ştiu cum să numesc acest lucru. *A peţi* s-ar putea să fie un pic arhaic. *A curta? A alerga după cineva? A vîna? A se ţine după cineva?*
„Fă numai ce-ţi face plăcere, nu contează vocabularul", ţi se va sugera.
Uşor de zis, greu de făcut. Găsesc că oamenii nu sunt nici pe de parte la fel de siguri pe cît credeau că vor fi de ceea ce le face plăcere. Poate că mai există ceva mult mai complicat decît o regulă banală despre cine trebuie să dea telefon.
într-o seară, iarna trecută, soţul meu şi cu mine am invitat un grup de bărbaţi necăsătoriţi de la un seminar teologic să stăm în jurul şemineului şi să discutăm despre ceea ce aşteaptă bărbaţii creştini necăsă-

toriţi de la femeile creştine necăsătorite. Auzisem foarte multe de la femei despre subiectul acesta, şi despre ceea ce aşteaptă ele de la bărbaţi, dar nu auzisem prea mult de la bărbaţi. La înce put, nu am întrebat ce căutau la o soţie, ci pur şi simplu în contactele sociale obişnuite, de fiecare zi.
„Vreţi ca femeile să facă invitaţiile?" a fost una din întrebările mele.
„E şocant", a spus cineva.
„Te face să-ţi piară orice chef, a spus altcineva.
„Dacă o femeie este deşteaptă, ştie care îi este locul, potrivit Scripturii, în supunere. Bărbatul trebuie să servească, pentru că el este ca- | pul", a spus un bărbat.
„Supunerea este o poruncă pentru femeile căsătorite, nu-i aşa?" am spus eu. „Ce aşteptaţi de la relaţiile obişnuite în campus?"
„Sinceritate totală".
„O! Hmm. Sinceritate totală. Atunci să presupunem că vine la tine în cămin într-o zi", am sugerat eu, „şi spune: ‚Cred că eşti cel mai frumos armăsar din campus. Te visez în fiecare noapte de trei săptămîni. Domnul mi-a spus că noi doi ar trebui să stabilim o relaţie plină de afecţiune şi comuniune'. Ea e sinceră (poate). Asta îţi doreşti?"
„O, nu, sigur că nu. Nu asta am vrut să spun".
„Atunci, ce?"
Tăcere îndelungată. Scărpinări în cap. Apoi răspunsurile încep să vină.
Feminitate.
Afirmare.
încurajare.
Tandrele.
Sensibilitate.
Vulnerabilitate.
„Nu trebuie să fie superbă, deşi nu m-aş supăra dacă ar fi!"
„îmi place ca o femeie să fie un fel de provocare. Dacă ea este prudentă, atunci devin interesat".
„E uşor să-ţi dai seama dacă o femeie este irascibilă cînd vine vorba de căsătorie".

„Aşa-i. Eu caut femei care să fie puternice în Domnul. Mulţumite. Care pot face faţă necazurilor".
„Curajoase, dar rezervate".
„Nu din acelea care încearcă să mulţumească pe toată lumea. Ci li-
bere să facă cîte un compliment din cînd în cînd, dacă este unul sincer".
„Mămoase. Asta e important. Femeile ar trebui să fie mămoase".
M-am bucurat că nu am invitat nici o femeie în seara aceea. Le-ar fi fost foarte greu să nu deschidă gura.
A fost ceva despre care n-am discutat, din cîte îmi amintesc. Este un mister. Bărbatului îi place să creadă că în femeie există ceva mai mult decît poate el pătrunde. Cît de mult există în femeie acel ceva pe care numai Dumnezeu îl cunoaşte? După mulţi ani de la terminarea şcolii biblice, un bărbat mi-a spus că obişnuia'să se uite îndelung la mine în timpul cursurilor, întrebîndu-se ce ar putea să-mi treacă prin cap. Ceva îi spunea că acolo se afla un mister, mi-a zis el, şi asta îl fascina. Mesajul pe care l-am primit, în timp ce studenţii seminarişti discutau în jurul şemineului nostru, a fost că ei nu voiau să li se spună tot ce gîndeau femeile. Voiau să fie lăsaţi să se întrebe şi să afle singuri.
Frumuseţea unei femei ar trebui să se afle, potrivit apostolului Paul, în adîncul fiinţei ei, şi să fie o „podoabă nepieritoare, un spirit blînd şi liniştit, care e de mare preţ în ochii Domnului" (1.Petru 3:4, NVE).
86
87

Eşecul nostru
Nora Ephron, în romanul ei *Heartburn,* spune că principala realizare a anilor '70 este principiul că la o masă ori petrecere fiecare îşi plăteşte partea sa. Este aceasta ceea ce vor bărbaţii şi femeile?
Am sentimentul că lumea nu mai funcţionează normal. S-a produs o defecţiune undeva, cînd bărbaţii aşteaptă să sune telefonul, iar femeile se enervează dacă un bărbat le deschide uşa politicos.
Comportamentul bărbaţilor şi al femeilor în orice societate de pe j pămînt a fost privit pînă în zilele noastre ca o problemă destul de delicată şi gata să devină explozivă. De aceea, a fost înconjurat de obiceiuri, tabu-uri, ritualuri, interdicţii, protocoale, amabilităţi. Am fost noi înde-ajuns de înţelepţi să renunţăm la ele?
Cu cinci secole înainte de Cristos, Euripide a comparat bărbatul şi femeia cu cerul şi pămîntul. „Iubirea este cea care face Pămîntul să tînjească după ploaie, atunci cînd ţarina uscată, aridă din cauza secetei, are nevoie de umezeală. Iubirea este cea care face ca Cerul Sfînt, umflat de ploaie, să se scufunde în poala Pămîntului. Şi cînd aceşti doi gemeni se împreună, dau naştere şi hrănesc toate fiinţele".
Ne dorim mult să trăim în ordine, în armonie şi după planuri bine stabilite. Modul în care trăim şi ne comportăm ar trebui să fie oarecum corespunzător ordinii fundamentale a universului. Ne-am putea întreba dacă are vreo importanţă faptul că, pînă de curînd, părea nepotrivit ca femeile să conducă şi bărbaţii să le urmeze. Chiar în societăţile organizate pe o linie feminină, funcţiile de autoritate superioară erau rezervate bărbaţilor, cît despre societăţile „matriarhale", se pare că ele au fost doar o legendă. Nu a fost descoperită nici măcar una de acest **fel.** Stephen Goldberg spune în cartea sa *The Inevitability ofPatriar-chy* (pag. 55):
Am consultat materialele etnografice originale referitoare la fiecare
88
societate presupusă vreodată că ar fi reprezentat un matriarhat, sau că s-ar fi caracterizat prin dominaţia femeilor, sau prin atribuirea de roluri nematerne, cu un înalt statut social, femeilor... Nu am găsit nici o societate care să prezinte vreuna dintre aceste caracteristici. Mai

mult, cred că potrivit dovezilor prezentate în capitolul trei, conceptul de matriarhat şi de absenţă a dominaţiei masculine devine la fel de absurd ca posibilitatea de a fi existat vreodată o societate în care naşterea copiilor să fie atribuită bărbaţilor. Dar trebuie să admitem că nu se poate *dovedi* că matriarhatul sau orice altceva nu a existat niciodată. Dacă cineva vrea să demonstreze că nu a existat niciodată vreun centaur, poate să invoce pur şi simplu adevărurile fiziologiei şi ale evoluţiei pentru a indica improbabilitatea biologică a existenţei vreunui centaur, şi să demonstreze că dovezile care susţin existenţa în trecut a unui centaur sunt fără valoare. Dacă cititorul insistă să-şi menţină convingerea că a existat odată o societate matriarhală, tot ce putem face este să-i cerem dovezi mai convingătoare decît simpla sa dorinţă ca o astfel de societate să fi existat vreodată.
Apar în ultimul timp tot mai multe dovezi biologice care indică faptul că multe dintre deosebirile comportamentale dintre sexe sunt determinate de hormoni. Acest lucru este destul de supărător pentru cei care ar prefera să creadă că aceste deosebiri sunt determinate de factori sociali. Pentru creştini, comportamentul trebuie să fie guvernat nu de descoperirile sociologilor, ale antropologilor sau biologilor, oricît de interesante ar fi ele, ci mai degrabă „... în purtarea noastră cu semenii noştri... am fost conduşi de o sinceritate pioasă şi serioasă, de graţia lui Dumnezeu şi nu de înţelepciunea lumească" (2.Corinteni 1: 12, NVE).
Prin graţia lui Dumnezeu, nu am fost lăsaţi fără călăuzire în problema referitoare la cine trebuie să fie iniţiatorul. Adam avea nevoie de un ajutor. Dumnezeu a plăsmuit o femeie potrivit nevoilor sale particulare şi i-a adus-o lui Adam. Sarcina lui Adam era să-i fie soţ, adică era responsabil să o îngrijească, să o protejeze, să o întreţină şi să-i dăruiască afecţiune. Bărbaţii, după cum o arată însăşi structura lor fizică, sunt făcuţi să fie iniţiatori. Femeile sunt făcute să recepteze, să răspundă. Nu întîmplător Dumnezeu S-a autointitulat Mirele lui Israel, iar pe Israel 1-a numit Mireasa Lui. Cristos a fost numit Capul, în timp ce Biserica reprezintă Corpul şi Mireasa Lui. El ne curtează, ne cheamă, ne cucereşte, ne dă numele Său, împărtăşeşte cu noi destinul Său,

îşi asumă responsabilitatea noastră, ne iubeşte cu o iubire mai puternică decît moartea. Paradigma spirituală este cea care defineşte relaţia dintre bărbat şi femeie, în particular cea dintre soţ şi soţie, pentru că aceasta este principala formă de asociere umană. Simbolurile au o deosebită importanţă. Contează *enorm,* pentru că reprezintă relaţiile în care se află Cris-tos faţă de Biserică.
Adam şi Eva au eşuat atunci cînd au inversat rolurile. Ea a luat iniţiativa, i-a oferit lui fructul interzis, iar el, în loc să-şi exercite rolul de a o proteja, a răspuns la această invitaţie şi a păcătuit împreună cu ea. Haosul s-a instaurat începînd cu acel moment. Nu e de mirare că, cu cît ne îndepărtăm de porunca originală, cu atît confuzia noastră creşte. „Şocant". „Te face să-ţi piară orice chef. Răspunsurile seminariştilor nu sunt, cred, influenţate numai de obiceiuri. Altceva îi face să se simtă siguri că e nepotrivit pentru femei să devină iniţiatoare într-o chestiune atît de delicată şi de subtilă cum este curtarea.
Există însă semne de confuzie mult mai grave decît alergarea femeilor după bărbaţi. Homosexualitatea, sarcinile în rîndul adolescentelor, divorţul, avorturile, noul rol al „soţului-casnic", noile traduceri ale Bibliei care elimină termenii „discriminatorii din punct de vedere al sexului", femeile care dau în judecată departamentul de pompieri al statului New York pentru că au picat la testul pentru „pompierițe" -toate acestea semnalează faptul că ceea ce era potrivit a devenit nepotrivit. Ordinea a devenit dezordine. Ceea ce era complementar a devenit competitiv. Pe scurt, gloria sexualităţii noastre a fost pătată.
„Uite", spune o tînără, „nu vreau să intru într-o dezbatere teologică, sau ceva de genul acesta. Mă gîndesc numai să-1 sun pe Al şi să-1 în-treb^dacă ar vrea să iasă în oraş să servim nişte mîncare chinezească. E ceva greşit în asta?"
Depinde. Al s-ar putea să creadă că e o idee minunată. Joe s-ar putea să nu creadă aceasta.

„Fii atentă", îi zic eu femeii. „Nu-1 pune într-o situație imprecisă. Te-ai gîndit la acele paradigme şi simboluri? Cuvîntul *modestie* îți spune ceva? Cuvîntul *rezervat* e demodat acum? Dacă te vei căsători cu Al pînă la urmă, ai vrea (el ar vrea?) să trăiești toată viața ştiind că tu te-ai ținut după el? El s-ar putea să te respingă pentru că l-ai prins în laț. Tu ai putea să-1 disprețuiești pentru că ți-a j permis să faci asta".
„A meritat riscul", vor spune unii. „Ne bucurăm amîndoi că s-a re-
zolvat aşa". îmi închipui că ei sunt dintre aceia care spun că femeile au dreptul să meargă la război şi nu au dreptul să fie protejate decît în felul în care sunt protejați bărbații. Prefer să nu intru într-o controversă cu cei care adoptă acest mod de gîndire.
I-aş ruga pe cei care mă contrazic să reflecteze asupra tiparului Creatorului; să întrebe ce înseamnă; să analizeze modul în care tratează sexul opus în lumina următoarelor întrebări: Este potrivit? E în acord cu şablonul pe care aş vrea să-1 urmeze viața mea? Se armonizează cu modul în care înțeleg eu cel mai bine planul lui Dumnezeu? Ce-i aduce pe un bărbat al lui Dumnezeu şi pe o femeie a lui Dumnezeu unul lîngă altul, cu delicatețe şi grație? Doresc să umblu, în această privință, ca în toate aspectele vieții mele, prin credință, sau vreau să iau totul în propriile mele mîini?
„Bine, dar dacă îl sun numai să-1 întreb pentru ce anume să mă rog pentru el săptămîna aceasta?"
încă n-ai înțeles.
90
91
Sudoare fierbinte şi picioare ude
Cristos şi urmaşii Săi au trebuit să treacă prin multe ploi pătrunzătoare şi sudori fierbinți pînă cînd să ajungă învingători în vîrful muntelui. Dar firea noastră ar vrea totuşi ca cerul să coboare lîngă patul nostru cînd dormim şi să se întindă lîngă noi, ca să putem merge spre cer îmbrăcați cu haine călduroase; dar toți cei care au ales acest drum au descoperit că trebuie să-şi ude picioarele şi să îndure furtuni care le-au jupuit obrajii, şi au găsit pe acest drum un du-te vino cu suişuri şi co-borîşuri, precum şi mulți duşmani. (Samuel Rutheford)
Totdeauna răspunsul rapid, soluția cea mai simplă sunt tot ceea ce căutăm, uitînd cu desăvîrşire că cerul nu coboară lîngă patul nostru. Cei violenți, a spus Iesus, iau cerul cu forța (Matei 11:12).
Am încercat să-mi spun că nu aşteptarea sau despărțirea, ori nesiguranța, erau cel mai greu de suportat, ci tăcerea.
17 august, 1948 - Liniştea începe să-mi apese greu pe suflet. Este o aşteptare în care nu se aude nici o voce, nici un pas, nu se vede nici un semn. Simt că aş putea să aştept şi zece ani, de n-ar fi vorba de o astfel *de aşteptare, de o* astfel *de linişte. Mi-am petrecut seara lîngă un mu: lac care păstra în inima lui cerul tăcut. Nu era nici o încrețitură a apei, nici o tulburare. Doamne, ajută-mă să fiu ca lacul acela.*
Acea „apăsare pe suflet", acea agonie încordată a dorului - ce sunt acestea dacă nu ploile pătrunzătoare, sudorile fierbinți, picioarele ude, despre care bătrînul sfînt Rutherford a scris atît de des? Le pomeneşte peste tot în scrisorile sale. Nu a mai existat niciodată vreo altă cale către glorie. De la primele povestiri despre Israel, pînă la povestirea călătoriei Fiului lui Dumnezeu ca Om pe pămînt, Dumnezeu i-a trecut totdeauna pe oameni prin mari încercări. Nu există nici o scurtătură pe unde cresc căpşuni.
92
A fost necesar ca Dumnezeu să încerce rezistența copiilor Săi timp de patruzeci de ani în pustie? Nu ar fi fost de-ajuns patruzeci de zile? Procesul trebuie să meargă înainte, tot înainte...
John Buchan a exprimat acest lucru în felul următor: „Ai ales cel mai greu drum, dar duce drept în vîrful muntelui".

Prin problemele sentimentale, Dumnezeu ne arată adevăratele noastre intenţii: „...dacă voiai sau nu în inima ta să-I urmezi poruncile. El te-a umilit şi te-a înfometat; apoi te-a hrănit cu mană..." (Deuteronom 8:2,3, NVE)
Dar nu mană doreau oamenii. Voiau praz, ceapă şi usturoi. Carne şi pîine, vin şi ulei - mîncare obişnuită.
Aşa este şi cu noi. Suntem creaţi bărbaţi şi femei. Dacă Adam a avut nevoie de Eva şi ea a fost făcută pentru el, nu e natural atunci, nu este cu totul potrivit şi cuviincios, ca bărbaţii şi femeile să dorească unul după altul?
Este într-adevăr natural. Totuşi, nu este singurul lucru pe care Dumnezeu îl doreşte pentru noi. Nu suntem meniţi să trăim doar din ceea ce este natural. Trebuie să învăţăm să trăim din supranatural. Mînca-rea obişnuită nu umple golul din inimă. Pîinea nu este îndestulătoare. Avem nevoie de mîncare neobişnuită. Avem nevoie de mană. Cum vom învăţa să o mîncăm, dacă nu ne este niciodată foame? Cum să ne educăm gusturile pentru lucruri cereşti, dacă suntem îmbuibaţi cu cele pămînteşti? Sexul nu este mai îndestulător decît pîinea.
Inima mea spunea: „Doamne, ia de la mine această dorinţă, sau dă-mi ceea ce doresc".
Domnul răspundea: „Trebuie să te învăţ să doreşti ceva mai bun".
„... El v-a hrănit cu mană, pe care nici voi, nici părinţii voştri n-aţi cunoscut-o mai dinainte, ca să vă înveţe că omul nu poate trăi numai cu pîine, ci trăieşte cu orice cuvînt care vine din gura Domnului" (Deuteronom 8:3, NVE).
Dumnezeu ştia că, dîndu-mi-1 pe Jim atunci cînd îl doream eu, nu îmi va oferi pregătirea mult mai importantă de care aveam nevoie pentru lucrurile care aveau să vină. Tocmai învăţînd să mănînc acea Pîine Vie, totdeauna suficientă pentru fiecare zi în parte (nu dinainte pentru cei cinci ani de care mă temeam), am fost instruită, disciplinată şi pregătită pentru evenimente ulterioare.
6 iulie - Din Robert Louis Stevenson: „ Oricine îşi poate purta
93
povara, oricît de grea ar fi, pînă la căderea nopţii. Oricine îşi poate face munca, oricît de grea, pentru cîte o zi. Oricine poate trăi plăcut, frumos, cu răbdare şi puritate, pînă la apusul soarelui. Şi acesta este adevăratul şi singurul sens al vieţii".
Nu vă gîndiţi deci la ziua de mîine...
Dă-ne nouă astăzi pîinea noastră zilnică.
... Cum vor fi zilele tale, aşa va fi şi puterea ta.
Matei 6:34; Matei 6:11; Deuteronom 33:25
în seara aceasta m-am plimbat de-a lungul unui zid mic de piatră. Am simţit iarba moale şi umedă sub picioarele mele goale. Am văzut o stea căzînd - doar un crîmpei de lumină argintie, care a dispărut repede. Amintirea frumuseţii ei este o parabolă frumoasă.
7 iulie - Daily Light *este perfectă pentru dimineaţa aceasta: „ Totuşi, El a învăţat ascultarea prin lucrurile pe care le-a suferit".*
Evrei 5:8 Cum a putut Fiul Omului să înveţe ascultarea?
O altă traducere a acestui ultim verset vorbeşte despre şcoala suferinţei. Cristos a frecventat acest curs. El ne cere şi nouă să-1 frecventăm - dar nu singuri. El ne cheamă la o tovărăşie cu colegi studenţi, cu discipoli, gata să urmeze programul strict pe care Tatăl 1-a prescris Fiului.
Este aceeaşi figură de stil folosită în Deuteronom pentru isra-eliţi: „Păstraţi această învăţătură în inima voastră: că Domnul Dumnezeul vostru vă va disciplina aşa cum o face un tată cu fiul său... Căci Domnul Dumnezeul vostru vă va duce într-o ţară îmbelşugată, o ţară de nuri, de izvoare şi de ape subterane care ţîşnesc pe dealuri şi în văr-.. Este o ţară unde nu vei trăi niciodată în sărăcie şi nu vei duce lipsă d6 nimic..." (Deuteronom 8:5,7,9, NVE)
Singura ţară pe care mi-o puteam imagina ca potrivindu-se cu a-ceastă descriere era una în care eu îi voi fi soţie lui Jim. Aceea va fi o ţară îmbelşugată. Acolo vor fi nuri, izvoare, ape care ţîşnesc - orice îţi poate astîmpăra setea. Acolo, cu siguranţă, chiar dacă vom trăi într-un

cort, sau într-o colibă de paie, nu vom trăi niciodată în sărăcie sau în lipsă de ceva.
Aveam multe de învățat. Iesus îmi spunea şi mie ce le spusese discipolilor Săi: „Ar mai fi multe să vă spun, dar povara ar fi prea grea pentru voi acum" (Ioan 16:12, NVE).
94
Nimeni nu cunoaşte problema
13 august - „ Ce sufletul său a simțit ca pe-o amară durere,
Pe alții să se-abțină să-ifacă să-ndure " (Proverb tamil).
Iar din cartea „If" [Dacă] a lui Amy Carmichael: „Dacă fac mare parte din ce se cuvenea să fac, şi preamăresc aceasta în taină în inima mea, sau cu vicleşug în fața altora; dacă-i las să creadă c-afost ‚greu', dacă mă uit cu jind la ceea ce obişnuia să fie altădată şi rătăcesc pe potecile lăturalnice ale amintirilor, astfel încît puterea mea de-a ajuta e slăbită, atunci nu cunosc nimic din iubirea de la Calvar".
Doamne, numai Tu cunoşti cele mai adînci frămîntări ale minții şi ale inimii mele. Ține sus ştacheta iubirii mele în Cristos - să nu coboare niciodată. Tu ai spus: „Nici căile Mele nu sunt căile voastre". Ajută-mă să merg pe căile Tale, Doamne, în pace.
Puține lucruri au puterea de a ne face să ne autocompătimim ca singurătatea. Ne simțim abandonați în izolare, înşelați. Toți ceilalți din lume par să aibă unde să se ducă, cu cine să stea, de ce să se bucure. Numai noi am fost excluşi. Vrem pur şi simplu să ne bălăcim în aceste sentimente.
Pentru mine, această tentație a fost puternică. Eram încă în Oklaho-ma. încă nu aveam nici un fel de legătură cu Jim. Am descoperit însă ceva mai puternic decît ispita în cuvintele proverbului tamil şi în ale lui Amy Carmichael. M-a ajutat să dobîndesc forța sufletească de a rezista - de a nu ceda în fața apăsării, acea forță care nu se rupe cînd e întinsă. Dacă aş fi fost cu treizeci de ani mai în vîrstă, aş fi interpretat acel sfat într-un mod cu totul diferit, presupun, în sensul de a fi încurajați să-i facem pe ceilalți să simtă durerea noastră cît se poate de intens, să „facem mare parte din ceea ce ni se cuvine". Există slăbiciune şi o încurajare a slăbiciunii în această tendință. Cu totul altceva este să încerci să simți durerea altcuiva. Noi trebuie să ne purtăm poverile
95

unii altora, şi astfel să împlinim Legea lui Cristos. El a purtat toate durerile, infirmitățile şi supărările noastre. Dar ni se spune de asemenea să ne purtăm şi propriile noastre poveri. Aceasta înseamnă sL le purtăm pe umeri cu bărbăție, să ne gîndim bine înainte de a le pune pe umerii altora care pot fi mai împovărați decît noi. Acesta este înțelesul proverbului tamil. Mai presus de toate, înseamnă să învățam iubirea de la Calvar - să uităm de noi înşine pentru a fi înde-ajuns de puternici pentru a servi.
Eu nu aveam un caracter puternic. Dacă nu aş fi ştiut lucrul acesta mai dinainte - dar bineînțeles că ştiam -, mi-am dat foarte bine seama de el în mijlocul iubirii, dorului şi nevoii de a-1 avea pe Jim. Era un tip de slăbiciune care mă uimea şi mă umilea. De ce aş avea nevoie de Jim? „M-am descurcat fără el înainte de a-1 cunoaşte, mă voi descurca fără el şi de-acum încolo", ca să parafrazez un vechi cîntec. Nu mă descurcam foarte bine fără el, şi aceasta a fost încă o lecție pentru mine: Cînd ne confruntăm cu o slăbiciune reală, mai ales de felul acela care te surprinde şi te umileşte, avem ocazia să învățăm ce a trebuit să învețe şi Paul prin „spinul" sau „ghimpele" său - grația lui Dumnezeu e tot de ce avem nevoie, pentru că „... puterea este deplină în slăbiciune" (2.Corinteni 12:9, NVE)
Rugăciunile mele sunau cam aşa:
Pentru singurătatea mea, Doamne - puterea Ta. Pentru tentația de a mă autocompătimi, Doamne - puterea Ta. Pentru dorințele mele necontrolate îndreptate spre acest bărbat, Doamne - puterea Ta.
Iesus a cunoscut singurătatea umană în formele ei cele mai acute. Pe cînd era un băiețel de

doisprezece ani, nu a fost înțeles de părinții Săi pământeşti. Ascultarea Sa de Tatăl Ceresc i-a îndurerat pe aceştia, în misiunea Lui publică, era adesea înconjurat de mulțimi care veneau după El să vadă ce puteau scoate de la El, sau să-L critice, să-L interogheze, să-L atace. Cu cei doisprezece pe care îi alesese ca şi confidenți, a avut discuții, neînțelegeri, iar în clipele în care avea cel mai mult nevoie de ei, L-au părăsit. Doar în corp a putut Iesus să Se identifice cu destinul nostru, să înțeleagă ispitele noastre şi să ne fie pe deplin Răscumpărător şi Salvator. Cine ne poate salva fără să coboare în suferințele noastre şi să treacă prin chinurile noastre? Nu era nimic din

96

ceea ce simțeam eu pe care El să nu-1 fi simțit în vreun fel sau altul. Iubirea eternă intrase în această lume, în lumea mea, în chiar inima mea, îşi cunoscuse frămîntările, îşi împărtăşise slăbiciunea şi uimirea. Nici unul din acele lucruri, atunci, nu mă vor despărți de iubirea Lui. Ele îmi vor da, de fapt, şansa de a simți această iubire, de a învăța să strig: „Abba, Tată!" „In acest strigăt, Spiritul lui Dumnezeu se uneşte cu spiritul nostru, mărturisind că suntem copiii lui Dumnezeu; şi dacă suntem copii, atunci suntem şi moştenitori. Suntem moştenitorii lui Dumnezeu şi co-moştenitori cu Cristos, dacă avem parte de suferințele Lui acum, pentru a avea parte de măreția lui în eternitate" (Romani 8:16,17, NVE).

97

în sfirşit, o scrisoare

Cînd, spre marea mea bucurie, cărările noastre s-au întîlnit, în septembrie 1948, Jim mi-a spus că a simțit că Dumnezeu îi dăduse libertatea de a începe o corespondență. Am discutat din nou despre căsătorie, încercînd să elucidăm ideea că, pentru noi, căsătoria ar putea echivala cu recunoaşterea faptului că Cristos nu era de-ajuns pentru noi. Această idee a apărut după ce Jim a citit l.Corinteni 7:37: „Dar dacă un bărbat a hotărît în inima lui, neobligat de nimeni, şi dacă are control absolut asupra deciziilor lui; şi dacă a luat decizia de a-şi păstra partenera virgină, va face bine". Jim sublimase în cartea de cîntări pe care mi-o dăruise cîntarea care începea cu: „Am eu, Doamne, ceva pe pământ, ce inima de Tine mi-ar despărți?" Dacă căsătoria nu era să fie pentru noi, atunci va trebui ca Cristos să ne fie de-ajuns. Dacă împreună cu El ne va dărui şi căsătoria, atunci o vom primi ca pe un dar. Lucrul important cînd vine vorba de daruri este că ele nu sunt cerute, ci dăruite, de bunăvoie, din iubire. Părea un lucru prea bun ca să putem spera că îl vom primi, dar am sperat.

Pe cînd trenul mă ducea spre şcoala biblică din Alberta, Canada, citeam cartea Coloseni, în timp ce traversam preria pustie a Dakotei de Nord - marele secret al lui Dumnezeu, *Cristos în voi;* avertismente împotriva unei religiozități forțate, abstinență, asprime față de corp. Cum puteam să-mi dau seama dacă sunt vinovată de aceste lucruri? Adesea, de-a lungul acelui an şcolar, decanul nostru, L.E. Maxwell, ne spunea: „Cel mai greu lucru din lume este...", apoi îi lăsa pe studenți să termine. „Să păstrezi echilibrul". Descopeream că acest lucru era adevărat.

Pe 4 octombrie, 1948, fata care aducea corespondența în cămin mi-a strecurat pe sub uşă prima scrisoare de la Jim. Am deschis-o cu degete tremurînde. Speram că va începe cu „Scumpă Bett", dar el s-a refugiat într-un singur cuvînt oficial - „Dragă". Scrisoarea era bătută

98

'

la maşină, ceea ce o făcea să pară impersonală şi mă făcea să mă întreb dacă nu cumva îşi păstra copii la indigo.

Este greu să extrag, din nebuloasele care iii s-au îngrămădit în minte în timp ce mă gîndeam la această scrisoare, vreo idee înțeleaptă care să te impresioneze pe loc, aşa că nici măcar nu o să încerc, ci am să continui ca şi cînd ți-aş fi scris tot în acest stil de mult timp. Am primit vederea de la tine miercuri după-amiază. Inteligent mesaj, distrugător de inteligent. [Pe vedere scrisesem numai „Mi-e dor de tine. Bett"].

Aş fi vrut să am un „senti-metru" să măsor toate frămîntările mele interioare din ultimele zile. Au început cu acel cuvînt despre care ţi-am vorbit cînd eram împreună în capelă în ultima dimineaţă - *tremur.*

De ce ar tremura un tip de cremene ca mine? Din cauza a trei lucruri: pentru tine, pentru mine şi pentru Dumnezeu. Pentru tine - tremur la gîndul că sinceritatea mea de a-ţi declara ce simt pentru tine îţi afectează întreaga viaţă. Cred că îţi va fi aproape imposibil să discerni planul Domnului pentru tine, fără să te lupţi să-ţi croieşti drum prin ceaţa gîndurilor şi sentimentelor tale pentru mine. Probabil că ai realizat şi tu puţin lucrul acesta cînd ţi-ai depus o cerere la misiunea din Africa. Şi dacă, puse la o adevărată încercare, sentimentele tale ţi-ar înfrînge credinţa? Cine va fi vinovat de aceasta? *Nu va fi numai vina ta.* De asta mă tem, că eu, ieşind de pe cărarea Domnului pentru o clipă, te-aş trage după mine şi aş fi astfel vinovat de „pierderea" a două vieţi.

Pentru mine - Nu-mi pot înţelege inima nici în ruptul capului. Undeva în adîncul apelor întunecate ale conştiinţei mele sălăşluieşte un monstru pe care deocamdată l-aş numi „dorinţă". Singurul lucru constant la mine e dorinţa. Spre consternarea lui Freud, nu pot s-o numesc „impuls sexual", căci am descoperit că acesta nu va sătura pîntecele animalului; ea cere mai mult o alimentaţie variată, şi care nici nu se obţine atît de uşor ca sexul. Sunt foarte recunoscător că *Nirvana* budistă nu constituie apogeul vieţii spirituale, căci atunci aş fi cel mai puţin spiritual dintre toţi oamenii, dacă saţietatea absolută ar fi singurul ideal. Animalul nu este spiritul sau sufletul, cu atît mai puţin corpul. în schimb, el este acel EU care vorbeşte despre toate celealte lucruri, le discută,

rîde şi cere mai mult. El este Viaţa. Este scufundat acolo în adînc, poftind ceva pe care nu îl poate numi. Cel mai mult se poate apropia de acel ceva prin cuvîntul *Dumnezeu.* Şi Dumnezeu îl hrăneşte, cînd eu permit acest lucru. E o prostie, nu-i aşa? Căci atunci, cine sunt „eu?" Ei, nu am vrut să intru în metafizică, dar ceea ce vreau să spun este că există în irterior o foame după Dumnezeu, dată de El, satisfăcută de El. Nu pot fi decît fericit cînd sunt conştient că El face ceea ce doreşte în interiorul meu. Ceea ce mă face să tremur este că aş putea să permit ca altceva (tu, de exemplu) să ocupe locul pe care Dumnezeul meu ar trebui să-l aibă. Acum, ceva îmi spune că pot, probabil, să le am pe amîndouă. Nu sunt împotriva acestui lucru, înţelege-mă. Tremur numai că aş putea să greşesc cînd presupun că tu eşti una dintre căile pe care Dumnezeu mi Se revelează.

Dumnezeu: sau, mai bine, Domnul Iesus. Tremur ca nu cumva să-L supăr în vreun fel pe Iubitul meu Etern. Şi orice s-ar întîm-pla între noi, să reţinem că orice poate fi anulat la porunca Sa. Sunt un ţărănoi prea greoi ca să mă las „condus de un porumbel". O, cît de delicat mă struneşte Iubitul meu, şi cît de reci şi lipsite de simţire sunt răspunsurile mele. Mai presus de toate îmi doresc ca El să găsească în mine truda sufletului Său şi să fie mulţumit. Dar acesta este un lucru greu cînd îţi vorbesc ţie, pentru că, într-un anumit fel, a-L mulţumi pe El şi a te avea pe tine par două lucruri în conflict. Nu pretind că pot să explic aceasta; pot numai să descriu ceea ce simt - şi nici lucrul acesta destul de potrivit.

De cînd ai plecat, parcă mi s-a aşternut o pojghiţă pe suflet. Ardoarea mea sinceră în rugăciune mi-a pierit pentru două zile. Prea mulf balast m-a împiedicat să mai pot clădi zidul. Vezi Nehemia (Neemia) 4:10 pentru aceasta. Observi că nu adversarii din afară au împiedicat lucrul atît de mult ca învălmăşeala din interior. Nu atît o „distrugere" provocată de forţe externe, cît „putreziciunea" internă. Dar dovada intervenţiei lui Dumnezeu vine prin răspunsul afirmativ dat batjocurei lui Sanbalat din versetul 2. „Vor învia pietrele din mormanele de gunoi care sunt arse?" Evreii zeloşi au făcut-o. Aplică lucrul acesta la noi şi gîndeşte-te puţin. Suntem noi dispuşi să construim cu o mistrie într-o mînă, în timp ce luăm sabia în cealaltă mînă? Construcţia (lucrarea lui Dumnezeu) trebuie să meargă înainte, iar dacă va fi să fie război în timp ce con-

100
struim, foarte bine, să întărim „locurile mai de jos" (versetul 13). Şi eu îţi spun cuvintele pe care le-a spus Nehemia guvernanţilor: „Lucrarea este mare... noi suntem despărţiţi... Dumnezeu va lupta pentru noi" (versetele 19,20).
Trebuie să-ţi mărturisesc, Bett, că mi-a părut rău că am mers chiar şi pînă unde am mers în ceea ce priveşte contactul nostru fizic, şi aceasta a fost foarte puţin, aşa cum ar aprecia cei mai mulţi. Trebuie să ne păzim de acest lucru dacă vom mai fi vreodată împreună, căci mi-a aprins pofta după corpul tău, ceea ce am găsit că este „balast" în calea lucrării. Trebuie să fii dură cu mine în această privinţă; ştiu că nu avem aceeaşi gîndire şi alcătuire, şi simt că eu am nevoie mai mult de ceea ce-i al tău decît ai tu nevoie de ceea ce-mi aparţine mie. Nietzsche are un cuvînt pentru noi în această privinţă: „Trebuie să încetezi să te înfrupţi din ceva tocmai cînd acel lucru este mai delicios; aceasta o ştiu toţi cei care vor să fie iubiţi îndelung". înţelegi ce vrea să spună cu asta? „De prea mult timp se ascunde în femeie un sclav şi un tiran. Din această cauză, femeia este incapabilă de prietenie: ea nu cunoaşte decît iubirea". Aceasta am descoperit eu în Billy - nu un adorator (deşi mă iubea), nici un stăpîn (deşi era foarte stimat). Ne-am întîlnit ca doi căţeluşi egali la picioarele Celui Atotputernic. A-ceasta aş vrea să fie şi între tine şi mine. Nu te teme să mă răneşti cu Sabia Vie, da, loveşte-mă pentru asta. Fii mai mult decît o iubită - fii o prietenă. Am vorbit despre aceasta la întîlnirea de la răsăritul lunii. „Iubiţi-vă unii pe alţii cum v-am iubit Eu". Mai ţii minte?
Dar cum îl voi lăuda pe Domnul pentru că mi-a îndepărtat acea pojghiţă chiar în această dimineaţă? Mărturisirea face bine sufletului; era imperativă pentru al meu în această dimineaţă. Am aruncat totul asupra Lui, şi adevărul lui Ioan despre „curăţirea de orice păcat" a fost foarte preţios. O, cît de plăcut a „vestit" El pacea celui care era departe (Efeseni 2:13,17)... Apropierea era tema cîntării mele, şi ideile păreau să fie bine redate în cîntarea 136 din culegerea de imnuri Little Flock (Turmă mică): Vălul s-a rupt, ale noastre suflete se apropie/De tronul graţiei;/ Meritele Domnului se ivesc,/Şi umplu locul sfînt.
O, Bett, fie ca „netulburaţi să fim" în ascultarea noastră. - Ca să-ţi arăt numai ce scriitor prost sunt, o să-ţi spun cît mi-a
101
luat compunerea acestei scrisori: două ore. O parte din durată se datorează dactilografierii, sunt sigur.
Tu ai fost eliberată în felul arătat de Psalmul 116:8? - „Tu mi-ai eliberat sufletul de la moarte, ochii din lacrimi, şi picioarele de cădere?"
Cu multă afecţiune, JIM
Pofte aprinse
102
Acea „ pojghiţă pe suflet" despre care scria Jim, acele păreri de rău „că am mers chiar şi pînă unde am mers în ce priveşte contactul nostru fizic", acea „poftă aprinsă", „balastul" acela, despre ce era vorba?
Era o chestiune de castitate. Un cuvînt demodat, spune lumea, dar adevărul e că este o obligaţie creştină. înseamnă abstinenţă de la orice activitate sexuală. Pentru creştin, nu există decît o regulă, şi numai una: abstinenţă totală de la activitate sexuală în afara căsniciei şi fidelitate totală în cadrul căsniciei. Punct. Fără nici un „dacă", „şi" sau „dar". Călugării şi călugăriţele depun jurămîntul de castitate, ceea ce pentru ei înseamnă o viaţă de înfrînare, pentru că nu se căsătoresc niciodată. Unii dintre ei încearcă să schimbe acest lucru. Un grup de călugări de lîngă Boston au studiat recent „alternative de exprimare sexuală în afara căsătoriei". Mă tem că au ales o zonă favorabilă, însă călugării mai mult decît oricine altcineva nu trebuie să-şi irosească timpul. Totul s-a realizat deja. Toate alternativele sunt studiate în fiecare noapte în cele patruzeci de colegii şi universităţi (fără a mai menţiona seminarele teologice) din oraşul acela. Mănăstirile trebuie să se dedice altor lucruri.

Contactul fizic de care vorbea Jim era faptul că eu îl luam de mînă cînd ne plimbam, stăteam aşezaţi cu umerii îndesaţi unul în altul, iar odată, cînd am stat pe o bancă într-un parc, el s-a întins pe spate şi şi-a pus capul în poala mea. Degetele mele îi încolăceau şuviţele de păr. *Cast* înseamnă „care nu se dedă la activitate sexuală nelegitimă". Cine ne-ar acuza că noi am fi făcut aceasta?
Noi încercam să trăim cinstit în faţa lui Dumnezeu, nu în faţa vreunui tribunal lumesc. Contemporanii noştri creştini se mîngîiau în maşini *{momentul crucial* era cuvîntul folosit curent la facultatea noastră), se ţineau de mînă în campus, se sărutau în holurile căminelor.
103
Cînd veneau vorbitori care conferenţiau în campus, întrebarea pe care o puneau totdeauna studenţii era unde să traseze limita, pînă unde puteau merge?
Noi recunoşteam că eram puternic atraşi unul de altul. Apăreau „fluturaşi" cînd eram aproape. Acele dorinţe absolut umane şi naturale erau aprinse la fiecare atingere uşoară, iar ideea unei mîngîieri apăsate şi lungi sau chiar a unui singur sărut scurt păreau Raiul pe pămînt. Sinceritatea ne cerea să admitem că nu puteam fi siguri unde anume *trebuia* să trasăm „limita", şi că aveam de-a face cu o forţă care putea oricînd să devină incontrolabilă. Castitatea însemna pentru noi să nu luăm uşor nici un gest sau gînd mărunt care nu se potrivea angajamentului nostru faţă de Dumnezeu.
Ceea ce era pe primul loc avea prioritate. Lucrarea lui Dumnezeu era ceea ce căutam noi în primul rînd, o „construcţie". „Suntem noi dispuşi să construim cu o mistrie într-o mînă, în timp ce luăm sabia în cealaltă mînă?" întrebase Jim. Era greu să ne dăm seama cum vom putea să ne ocupăm şi de alte lucruri în acelaşi timp.
Tot ce este absolut uman şi natural în noi trebuie mai întîi oferit ca sacrificiu. Corpul trebuie să fie un sacrificiu viu, sfînt şi acceptabil înaintea lui Dumnezeu. El nu devine inuman şi nenatural prin acest sacrificiu, mai mult decît a devenit inuman şi nenatural prin sacrificarea Sa corpul pe care Dumnezeu 1-a pregătit pentru Fiul Său, Iesus, care I-a fost oferit înapoi de Iesus Tatălui. Rămîne tot uman, tot natural. Dar este sfînt. Şi acceptabil.
^ Ace.asta este voia lui Dumnezeu, ca voi să fiţi sfinţi; trebuie să vă ab-ţiţşeţi de la adulter; fiecare dintre voi trebuie să înveţe să-şi stăpînească corpul, să-1 sfinţească şi să-1 cinstească, nu să-1 lase pradă poftelor, ca păgînii, care nu-L cunosc pe Dumnezeu; şi nimeni să nu-1 nedreptăţească pe fratele său în această privinţă, sau să-i încalce drepturile, pentru că v-am spus şi mai înainte destul de apăsat, Domnul pedepseşte astfel de nelegiuiri. Căci Dumnezeu ne-a chemat la sfinţenie, nu la necurăţenie. De aceea, oricine disprețuieşte aceste reguli disprețuieşte nu pe un om, ci pe Dumnezeu, care vă dă Spiritul Său Sfînt. (l.Tesaloniceni 4:3-8, NVE)
104
Cit de mult îţi poate spune un sărut?
„Cum ai putea oare să-ţi dai seama dacă vrei să te căsătoreşti cu cineva, dacă nu v-aţi sărutat niciodată?" am auzit studenţii întrebînd. Replica mea este: „Dar cum poţi oare să-ţi dai seama dacă vrei să te căsătoreşti cu cineva numai pentru că v-aţi sărutat?"
Intimitatea nu este necesară.
Cînd Abraham şi-a trimis servitorul să-i găsească o soţie lui Isaac, nu s-a pus problema unor probe de intimitate. Servitorul, partea terţă, trebuia să o măsoare din creştet pînă în tălpi ca să-i determine valoarea şi să vadă dacă era potrivită. El s-a dus, logic, la fîntîna din afara oraşului, unde veneau femeile. S-a rugat în tăcere, pîndind mereu. El îi ceruse în mod precis lui Dumnezeu să-i dea un semn: Fata căreia el îi va cere de băut să nu-i dea numai lui, ci să-i adape şi cămilele. Servitorul a continuat „să urmărească în tăcere să vadă dacă Domnul îi va face călătoria să reuşească".
Soacra lui Rut, Naomi, a fost aceea care i-a ales un soţ şi i-a spus exact ce paşi să facă. O proporţie considerabilă a rasei umane a avut parte de căsătorii aranjate, şi rata succesului în

astfel de cazuri pare să fi fost mult mai ridicată față de cea a căsătoriilor decise de cuplurile respective. Un misionar mi-a vorbit recent despre seminariile pe tema căsătoriei pe care le ține pentru indienii din Ontario de Nord. „Vrei să spui că au probleme conjugale?" l-am întrebat eu. (Indienii cu care lucrasem eu în America de Sud nu se gîndiseră niciodată la probleme conjugale.)
„Au într-adevăr!" mi-a răspuns el. „Au de cînd au început să se ia după albi şi au renunțat la căsătorii aranjate".
E foarte puțin probabil ca societatea noastră să accepte vreodată căsătorii aranjate. Suntem prinşi în sistemul nostru prost definit. Chiar şi aşa, putem afla multe despre un posibil viitor soț numai prin observație.
105
Nu există un loc mai bun decît campusul unui colegiu pentru a observa din ce este făcut un bărbat sau din ce e făcută o femeie. De la o distanță respectabilă, fără ca el să ştie, am avut ocazia să observ caracterul lui Jim Elliot. Am povestit deja despre modul în care îl urmăream la cozile de la cantină, cu pachețelul lui de fişe - un om atent cu timpul său. Am urmărit firea sa prietenoasă şi entuziastă. Ştiam ce fel de student era. L-am privit la luptele greco-romane (a cîştigat un campionat în patru state), l-am urmărit conducînd Societatea Misionară Internațională, l-am auzit rugîndu-se. Nu era deloc îngîmfat sau posac. I-am observat hainele. Cheltuia foarte puțin pe ele - purta ani la rînd aceleaşi două-trei perechi de pantofi şi aceeaşi haină şi pulover. Nu prea avea habar de stil sau culoare, dar nu apărea neîngrijit. Nu că aceasta ar fi dovedit că el era bărbatul pe care îl căutam, dar mi-a sugerat că nu era preocupat în primul rînd de haine. Cînd am început să ne cunoaştem mai bine prin discuții, am descoperit că bănuielile mele erau adevărate. Cu mult înainte de a avea vreun motiv să cred că l-aş putea interesa, îl notasem ca fiind tipul de bărbat cu care speram să mă căsătoresc. Săruturile şi ținerile de mînă nu ar fi adăugat nimic la a-ceastă convingere (oricine se poate săruta şi ține de mînă). Dimpotrivă, de fapt, ar fi redus ceva foarte important. Voiam să mă căsătoresc cu un om pregătit să înoate împotriva curentului.
Am luat-o de bună că trebuie să fi rămas puțini bărbați în lume care să aibă o asemenea forță. Bănuiam că astfel de bărbați caută femei cu principii. Nu voiam să mă număr printre mărfurile cu preț redus de pe tarabă, care sunt ieftine pentru că mulți au pus deja mîna pe ele. Mulțimile se adună acolo. Dar cei care vor să plătească prețul întreg sunt numai cîțiva. „Cum este prețul, aşa este şi calitatea".
Acestea au fost cuvintele Domnului pentru mine, căzi mîna Lui apăsa puternic asupra mea; şi El m-a avertizat să nu urmez căile acestui popor: Să nu numeşti „prea greu " tot ce numeşte acest popor greu; să nu te temi şi să nu te înspăimînți de ceea ce se tem ei. Pe Domnul oştirilor trebuie să îl socoteşti „greu ", El este Cel de care trebuie să te temi şi să te înfricoşezi.
(Isaia 8:11-13, NVE)
Este o minciună sfruntată faptul că, dorința sexuală fiind naturală, sănătoasă, dată de Dumnezeu, tot ce fac din cauza acestei dorințe este natural, sănătos şi vine de la Dumnezeu.
„Cum poate ceva care te face să te simți atît de bine să fie atît de rău?"
„Intimitatea este un act de închinare".
„Este periculos să îți refuzi exprimarea acestor dorințe - aceasta este refulare, va conduce la perversiuni şi aşa mai departe".
„Nimeni nu poate ține sub control focul acesta cînd e tînăr".
Minciuni, toate sunt minciuni.
Creştinii care acceptă gunoiul acesta în ziua de azi nu au onoare. Ei au pierdut noțiunea de fidelitate, de renunțare şi de sacrificiu, pentru că nimic nu mai pare să aibă vreo valoare. Nu există nimic pentru care ei să vrea să plătească prețul unui sacrificiu de sine real, conştient, dureros, o dăruire realistă de sine - *cu excepția* (şi sunt convinsă că a-ceasta este o excepție semnificativă) cîştigurilor vizibile, cum ar fi banii şi sportul. Dacă tinerii consideră pe cineva

erou astăzi, acela trebuie să fie un sportiv. Dacă ei au propriile lor modele comportamentale de rezistență, sacrificiu şi autodisciplină, acestea sunt cu siguranţă sportivii. Dacă un om îşi refuză un anumit confort, vacanțe, momente plăcute cu familia sa, seri petrecute acasă, sau satisfacerea liberă a oricăror pofte ar avea, o face de obicei pentru bani. Nimeni nu se va îngrijora prea mult de faptul că acel om este represiv, sau fanatic, sau ciudat, atîta timp cît motivul său îl constituie banii.
Dacă țelul tău este puritatea inimii, fii pregătit să fii considerat foarte ciudat.

106
107
Nu se abțin de la nimic
Cum să vorbesc despre cîteva săruturi uşuratice ca despre un păcat unei generații care a crescut cu ideea că aproape oricine se culcă cu oricine? Dintre cei care se bălăcesc în mările îngăduinței şi ale autoin-dulgenței, mai există cineva care să scruteze încă orizontul în căutarea unui far al purității? Dacă nu aş crede că mai există, nu m-aş deranja să mai scriu despre aceste lucruri.
Mă tem că puritatea este amestecată în mintea oamenilor cu caricatura puritanismului, care, în imaginația populară, este o revoltă aspră, irascibilă împotriva tuturor plăcerilor cărnii. Puritanii erau de fapt oameni foarte pămînteşti, care afirmau viața cu tărie, şi nu erau în nici un caz „victorieni" (un alt cuvînt interpretat foarte greşit astăzi, fiind identificat cu tot ce este negativ). Nici conceptul de puritate, nici doctrinele puritanilor nu neagă viața. Dimpotrivă, ele trimit spre însuşi Dătătorul Vieții. Puritatea implică ideea de a fi eliberat de contaminare, de orice ar putea să strice gustul sau plăcerea, să micşoreze pu-te-rea, sau să altereze în vreun fel caracterul natural al unui lucru. înseamnă puritate, claritate - fără aditivi, fără nimic artificial - , cu alte cuvinte „absolut natural", în sensul menit de Proiectantul Original.
Pot să- spun în mod categoric că un sărut este un păcat? Pot să spun că s-ar putea să fie. Pot să spun că s-ar putea să reducă, să strice gustul şi plăcerea mai tîrziu. S-ar putea să micşoreze puterea. S-ar putea să distragă inima. Nu vreau să mă fac vinovată de ipocrizie. Iesus i-a condamnat pe farisei pentru că susțineau ca doctrine învățături ale oamenilor. Ei mărturiseau multe, dar exemplificau puțin din ceea ce mărturiseau. închinarea lor era zadarnică, căci îl serveau pe Dumnezeu numai cu buzele, în timp ce inimile lor erau departe de El. Orientarea inimii constituie totdeauna chestiunea centrală. Dumnezeu ştie spre ce se îndreaptă inima. Putem să-i înşelăm pe alții. Putem uşor să ne amăgim chiar pe noi înşine. Unei inimi umile şi sincere i se va arăta totdeauna adevărul.
108
1
„Bineînțeles că noi toți ,avem cunoştință', cum spui tu. Această .cunoştință' produce îngîmfare; iubirea este cea care edifică. Dacă cineva îşi închipuie că are cunoştință, nu cunoaşte încă nimic în adevăratul sens al cunoaşterii. Dar dacă cineva iubeşte, este recunoscut de Dumnezeu" (l.Corinteni 8:1-3,8,9,13, NVE). Paul le scria aceste lucruri unor oameni cărora nu le era clar dacă este bine sau rău să mă-nînce din mîncarea oferită idolilor. „Cu siguranță că mîncarea nu ne va aduce în prezența lui Dumnezeu: dacă nu mîncăm, nu suntem cu nimic mai răi, iar dacă mîncăm, nu suntem cu nimic mai buni. Dar aveți grijă ca această libertate a voastră să nu devină o capcană pentru cei slabi... Dacă mîncarea pricinuieşte căderea fratelui meu, nu voi mai mînca niciodată carne, căci nu vreau să fiu eu cauza căderii fratelui meu".
Principiul iubirii era cel care ne constrîngea pe Jim şi pe mine să păşim atît de uşor, să păstrăm distanța între noi, ştiind că mai întîi de toate noi îi aparținem lui Cristos, dorind ca sentimentele noastre să-I aparțină mai întîi Lui înainte de a aparține altora.
William Wilberforce scria în *Real Christianity* (Creştinism real):

Măsoară-ți progresul după experiența iubirii tale față de Dumnezeu şi a exercitării ei față de oameni...
în contrast, majoritatea celor care se intitulează creştini au o concepție servilă, josnică şi mercantilă despre practica creştină. Ei nu dăruiesc decît atît cît nu îndrăznesc să rețină pentru ei. Nu se abțin de la nimic, în afară doar de ceea ce nu îndrăznesc să practice. Cînd le vorbeşti despre calitatea îndoielnică a unei acțiuni şi despre obligația implicită de a se abține de la ea, îți răspund, în spiritul lui Shylock, că „nu au găsit aceasta în contract".
Pe scurt, ei cunosc creştinismul doar ca pe un sistem de restricții. El este privat de orice principiu liberal şi generos. Este aproape incompatibil cu relațiile sociale, iar locul lui este numai între pereții sumbri ai unei mănăstiri, unde ar vrea ei să-1 închidă.
Dar adevărații creştini nu consideră că satisfac pretențiile unui creditor sever, ci că îşi plătesc o datorie de recunoştință. în acest sens, ei nu primesc răsplata limitată a ascultării forțate, ci o măsură largă şi generoasă a servirii voluntare.
O exprimare sugestivă - datorie de recunoştință, măsură generoasă a servirii voluntare. Aceste lucruri nu se pot impune nimănui ca „legi".
109
Iubirea unui bărbat pentru o femeie ar trebui să-1 facă să-i acorde cea mai mare considerație. Iar iubirea ei pentru el ar trebui să aibă acelaşi efect. Eu nu voiam să-1 întorc pe Jim de la cherr.area lui Dumnezeu, să-i distrag energia, sau să stau în vreun lei în calea predării sale totale. Aceasta am înțeles eu că este *adevărata* iubire. „Căci iubirea înseamnă ascultarea poruncilor lui Dumnezeu. Aceasta e porunca ce v-a fost dată de la început, să vă fie *regulă de viață"* (2.1oan 6, NEV, sublinierea mea).
„Ei bine, este în ordine în ce-i priveşte pe ei. Asta nu înseamnă că ;' toată lumea trebuie să..." Dumnezeu îi conduce pe copiii Săi dragi pe căi diferite. Dar El le cere fiecărua dintre ei acelaşi fel de devotament. *Toți* cei care vor să-L urmeze trebuie să:
renunțe la ei înşişi să-şi ia crucea şi să vină după El.
Aceasta înseamnă să încerci în fiecare zi să faci ceea ce spune El să faci şi să nu faci ceea ce spune El să nu faci.
Sunt lucruri spre care trebuie să tinzi şi lucruri pe care trebuie să le eviți. S-ar putea să nu ne placă poruncile „fă asta", „nu fă asta", dar ele sunt în Biblie. Paul i-a dat multe sfaturi practice tînărului Timotei.
I-a spus să nu aibă nimic de-a face cu speculațiile prosteşti şi ignorante, să evite vorbăria goală, să se abată de la impulsurile neînfrînate ale tinereții şi să urmărească dreptatea, integritatea, iubirea şi pacea cu toți cei care II cheamă pe Domnul dintr-o inimă curată. îl îndeamnă de ma^jmulțe ori să nu se amestece în discuții contradictorii nefolositoare şijBă fie el însuşi o demonstrație vie a ceea ce predică. Aceasta este o învățătură utilă pentru noi astăzi. Pe cei care preferă discuțiile contradictorii în locul ascultării trebuie să-i lăsăm în pace. „Căci va veni timpul cînd ei nu vor suporta învățătura sănătoasă, ci îşi vor urma propria lor imaginație şi îşi vor aduna o grămadă de învățători care să le gîdile urechile. îşi vor întoarce urechea de la adevăr (2.Timotei 2: j 22)... Dar tu trebuie să-ți păstrezi calmul şi judecata în orice situație; să înfrunți greutățile, să lucrezi la răspîndirea Evangheliei şi să-ți îndeplineşti toate îndatoririle la care ai fost chemat" (2.Timotei 4:3-5, NVE).
no
Un păcat „mic"
„El mi-a dat libertate să-ți scriu dacă vreau - pentru mine nu este nici un păcat în aceasta", mi-a scris Jim la cîteva săptămîni după ce ne-am început corespondența, cînd eu, ca de obicei, eram plină de îndoieli dacă procedam sau nu bine.
Atîta timp cît conştiința mea a rămas curată față de Dumnezeu în privința ta, Spiritul mi-a dat libertatea să-ți scriu ori de cîte ori doresc. Dar, în această situație, libertatea mea s-ar putea să fi devenit o permisiune de a împinge lucrurile mai departe decît le poți tu îndura, şi atunci ar

trebui întreruptă legătura noastră. Sunt gata acum să renunț la corespondența noastră dacă libertatea mea a ajuns să ți se impună ție şi a produs efecte dăunătoare asupra ta. Acum simt că ai dreptul să grăbeşti încetarea relației noastre. Tu ştii cel mai bine ce efecte are corespondența noastră asupra ta. Răspunsul pe care l-am primit de la Domnul în privința căsătoriei sau a logodnei este acum un *nu* categoric, atîta timp cît situația actuală va continua şi nu prevede deloc ce s-ar putea întîmpla dacă şi cînd circumstanțele prezente se vor schimba. îți poți oare permite să alimentezi o iubire care creşte mereu şi care s-ar putea să dispară neîmplinită oricînd în viitor? Un singur cuvînt de la tine va decide lucrul acesta. Cuvîntul de la mine a fost să continuăm să ne scriem. Libertatea lui Jim m-a eliberat şi pe mine.

Un lucru ciudat s-a întîmplat în timp ce Jim era în ultimul an la facultate. El îl numea *Renaştere* - o nouă deschidere spre viața socială, prietenia cu oameni pe care el nu-i considera neapărat „spirituali", libertatea de a se întîlni cu fete dacă avea chef, şi multă bufonerie, dînd frîu liber flerului său înnăscut de actor şi imitator. Am aflat despre
in

aceasta din auzite şi m-am simțit ofensată. Ce se întîmplase cu el?

Un psiholog ar putea să explice acest lucru cu uşurință, fără îndoială. Jim argumenta că pur şi simplu Dumnezeu îl eliberase de nişte vechi restricții, dîndu-i posibilitatea de a evada, de a rupe barierele, de a se bucura de anumite lucruri. Recunoştea că mersese prea departe. Mai fuseseră şi nişte „săruturi accidentale" despre care mi-au scris alți studenți. L-am întrebat despre ele, şi el mi-a răspuns:

Am trecut prin aceasta, am spus şi am făcut tot ce ți s-a spus numai în carne. Şi acelaşi „ev" scriam despre „puritate în iubire". Rămîne ca tu să judeci dacă a fost carnea sau spiritul cel ce m-a împins să scriu aşa. Pentru că mi-a fost înnegrită conştiința, pentru că te-am rănit pe tine, pentru că i-am făcut pe alții să se poticnească şi L-am dezonorat pe Cristos, simt acum un regret copleşitor. Fapta, efectul ei, regretul de a fi comis-o vor fi mistuite de privirea fulgerătoare a Judecătorului meu, şi voi suporta consecințele. Există un sfîrşit al acestor lucruri, unul care mă va costa foarte mult.

Ideea nu era nouă - anume că relația care contează cel mai mult în viața unui bărbat este guvernată de principii mult mai stricte decît relațiile întîmplătoare. Pentru că fetele pe care le-a sărutat „n-au însemnat nimic" pentru el, el a luat totul uşor la început. Eu nu. Mă aşteptasem să găsesc perfecțiune în Jim sau cel puțin puterea de a fi consecvent. Nu am aflat-o, şi nici el nu a găsit, bineînțeles, la mine nici perfecțiune, nici consecvență, dar s-a pocăit.

Cîte lacrimi de pocăință ar trebui să vărs pentru rătăcirea mea şi pentru că i-am făcut şi pe alții să se abată de pe drumul cel drept aşa cum am făcut şi eu? Dr. Brooks [decanul] are dreptate cînd spune că pentru multe ar trebui să-mi pară rău, analizînd serios anul care a trecut. Dar cu aceasta trebuie să-ți spun că îi sunt şi e-norm de recunoscător lui Dumnezeu în acelaşi timp. Nu se poate, zici tu? Foarte bine, însă aşa stau lucrurile. Mi-am mărturisit păcatul lui Dumnezeu, tuturor studenților din ultimul an, celor de la Societatea Misionară Internațională, ție, altor persoane. Şi mă simt uşurat. Dacă mai trebuie să mai fac şi altceva, sunt gata să primesc orice dojana. Aştepți încă şi mai mult de la mine?

Ce altceva aş mai fi putut aştepta? Jim Elliot era bărbat. Bărbații sunt păcătoşi. Acesta este purul adevăr. El era idealul meu, dar trebuia să mă împac cu adevărul. Mă dezamăgise. Nu îl dezamăgisem şi eu de multe ori?

„Dacă pretindem că suntem fără păcat, ne înşelăm singuri şi suntem străini de adevăr. Dacă ne mărturisim păcatele, El este drept şi putem avea încredere în El că ne va ierta păcatele şi că ne va curați de orice fel de nedreptate; dar dacă spunem că nu am făcut nici un păcat, îl facem mincinos, şi atunci Cuvîntul Lui nu îşi găseşte loc în noi... Iesus Cristos... este El însuşi

remediul pentru necurăţenia păcatelor noastre..." (l.Ioan 1:8-10; 2:1-2, NVE).
113

O peşteră şi un foc de lemne ude
Următoarea scrisoare a lui Jim începea cu o poezie scrisă de el:
Auzi Tu oare, Doamne, *tăcerea* din inima mea,
Poţi Tu număra lacrimile ce nu-mi mai ajung în ochi?
Şi aceste dorinţe, Doamne, ce nu le pot spune-n cuvinte,
îmi vei potoli Tu această foame ascunsă -
Dorinţă născută din Spiritul, care nu reuşeşte totuşi să se înalţe?
„Da, Suflete, Eternitatea mi-a acordat urechea pe notele liniştii,
Inima îmi e plină ochi de lacrimi ce nu le-am vărsat de mult,
Sanctuarul tăcut al adoraţiei nerostite
Este de mult lăcaşul meu;
Şi în adîncimile spiritului mi-am făcut culcuş".
A trecut un an întreg pînă l-am văzut din nou pe Jim. Ne-am scris, dar nu prea des. Eu am terminat cursul la şcoala biblică, iar el a terminat facultatea în iunie 1949. Am plecat să lucrez cu Misiunea Şcolii Duminicale Canadiene, într-un loc retras din zona acoperită de tufişuri, a provinciei Alberta numit Patience [răbdare]. Aveam nevoie de răbdare. Jim mi-a trimis Isaia 59:9 - „Căutăm lumină, dar este întuneric peste tot, căutăm lumina zorilor, dar umblăm într-o negură deasă".
Mama lui mi-a scris în august să mă invite să mă opresc în Portland în drum spre casă de la Alberta. Jurnalul meu e plin de îndoieli şi asigurări - nu este bine să mă duc la ei; nu are nimic dacă mă duc; Dumnezeu mă conduce să fac asta; este propria mea hotărîre să dau ochii cu Jim. Să iau ca pe un „semn" banii pe care mi i-au trimis părinţii mei? Dar scrisoarea de la doamna Elliot? S-ar bucura cu adevărat Jim dacă m-aş duce, sau s-ar simţi presat... şi tot aşa. Am acceptat invitaţia şi am luat un autobuz Greyhound.
114
De la Seattle am stat lîngă un marinar care, ca şi mine, era nerăbdător să citească o carte, aşa că nu am vorbit nimic pînă aproape de Portland. S-a uilat la mine şi mi-a zis: „Nu am mai văzut pe nimeni să stea atît de liniştit. Nu ţi s-a încordat nici un muşchi tot drumul. Ţi-e frică de ceva, sau ce?" Mi-era teamă de ceea ce se va întîmpla. Cînd autobuzul a ajuns la autogara, nu mă aştepta nimeni. M-am plimbat încoace şi încolo, în timp ce temerile mele păreau să se materializeze. Apoi, iată-1 pe el, nu acolo unde ar fi trebuit să aştepte, şi cercetînd cu privirea autobuzele care soseau. Era cu spatele la mine. M-am oprit, întrebîndu-mă ce să fac sau ce să spun. Ceva 1-a făcut să se întoarcă, şi vechiul zîmbet i-a apărut pe faţă. „Salut, Bett".
Primele cîteva zile le-am petrecut mergînd la întruniri ţinute la Gos-pel Hali. Era conferinţa anuală de Ziua Muncii, şi bărbaţii din familia Elliot erau în prim-plan pe podium ţinînd discursuri, se ocupau de organizare prin spate şi se învîrteau peste tot ocupîndu-se de musafiri. Nu prea am avut timp să vorbim pînă cînd nu s-a terminat conferinţa, şi atunci ne-am dus în parcul Mount Tabor. Ne-am aşezat pe^ iarbă. *Acum urmează,* m-am gîndit eu. Dar din nou a fost Isaia 59:9. încă în căutarea luminii. încă nici o veste în legătură cu posibilitatea ca Dumnezeu să „Se fi răzgîndit". De ce am nutrit eu o asemenea speranţă naivă? Sigur, pentru că nu m-am putut abţine să nu sper împotriva oricărei speranţe.
Am ajutat-o într-o dimineaţă pe mama lui Jim la spălat şi, în timp ce scotea cearceafurile din maşină, mi-a spus deodată: „îi cunosc eu pe bărbaţii din familia Elliot. Niciodată nu se pot hotărî. Să fiu în locul tău, i-aş spune lui Jim ‚acum sau niciodată'".
Ştiam foarte bine ce mi-ar răspunde Jim: *niciodată.* Eu mi-aş fi lăsat mai degrabă loc pentru speranţe. M-a iritat sfatul ei. Ea îl punea pe Jim în aceeaşi oală cu restul bărbaţilor din familie, cu tatăl şi cu cei doi fraţi ai lui. Eu mă străduiam din răsputeri să cred că el avea un motiv mai

serios decît simplul fapt că nu se putea hotărî. Mama lui mi-a zdruncinat încrederea.
Ne-am dus pentru o zi pe coasta superbă a Oregonului. Am mers prin pădurea deasă de brazi pînă la un golfuleț izolat, unde am explorat peşterile ascunse în stîncile marine şi am înotat în Pacificul înghețat. Am făcut un foc din crengi adunate din apă. Stînd aproape unul de altul, privind soarele scufundîndu-se în marea învăpăiată, tentația de a ne exprima sentimentele, de a ne urma impulsurile era aproape
115
copleşitoare. Dar pentru că decizia finală fusese luată cu mult timp în urmă, prin grația lui Dumnezeu, nu am fost copleşiți.
Scriu aceasta cu un motiv. Să arăt că nu este imposibil pentru doi tineri, **plini** de toate sevele tinereții dăruite de Dumnezeu, să reziste ispitei.
Nu pot face aceasta dacă nu au o motivație care să facă lucrul acesta să merite.
Nu o pot face singuri.
„Dacă vă simțiți siguri că stați ferm în picioare, aveți grijă! Puteți cădea. Pînă acum nu ați întîmpinat nici o încercare care să fie mai presus decît ceea ce poate omul să îndure. Dumnezeu este fidel şi nu va îngădui să fiți încercați peste puterile voastre, dar cînd vine încercarea, El vă va da în acelaşi timp o soluție, dîndu-vă posibilitatea de a o suporta" (l.Corinteni 10:12-13, NVE).
El ne-a dat această posibilitate.
Şi acum un avertisment. Nu este o idee bună să mergi în peşteri sau să stai lîngă un foc de lemne ude în locuri singuratice dacă nu eşti încă sigur de Dumnezeul tău. Paul 1-a avertizat pe tînărul Timotei „să se abată de la impulsurile neînfrînate ale tinereții..." (2.Timotei 2:22). Nu te implica direct în ele, pentru ca apoi să îl învinovățeşti pe Dumnezeu dacă ispita este prea grea pentru tine.

Cum să spui „nu?"
116
Luna trecută la o conferință a celibatarilor din nord-vest mi s-a dat un petec de hîrtie albastră pe care scria: „Cum să-i spui ‚nu' unui băiat sau unei fete? Cum să păstrezi o distanță decentă?"
Am zîmbit în sinea mea, gîndindu-mă cît de simplu este răspunsul. O poți face în două moduri: prin cuvinte, sau prin limbajul gesturilor. Spui „nu" şi te duci mai departe.
Totdeauna trebuie să le explic oamenilor că atunci cînd spun că răspunsul este simplu, nu vreau să spun neapărat că răspunsul este uşor. Este destul de uşor de înțeles - cu alte cuvinte, este *simplu.* Dar să-1 aplici în practică e foarte greu. Totdeauna are loc acel conflict fundamental: binele pe care vreau să-1 fac se luptă cu răul pe care nu vreau să-1 fac, iar dorința care pare atît de bună în sine se confruntă cu dorința şi mai adîncă de a-L iubi pe Stăpînul meu mai presus de orice altceva.
Trebuie să ceri ajutor. O să-1 primeşti mai mult ca sigur. Cînd mă rog pentru asta, cîteodată îmi vin în ajutor cuvintele unei vechi cîntări evanghelice, pe care obişnuiam să o cîntăm la rugăciunile în familie:
Cere-I Salvatorului să te ajute, să te mîngîie, să te întărească şi să te păstreze; El vrea să te ajute - te va scoate cu bine şi din aceasta.

Cîntarea se numeşte „Nu ceda ispitei". Cedarea, nu ispita în sine, este un păcat. Trebuie să-L rugăm mereu pe Salvator să ne ajute, să ne mîngîie, să te întărească şi să ne păstreze. El nu te va respinge. Este binevoitor. Te va scoate şi din aceasta, dacă tu vrei să fii ajutat. Trebuie numai să vrei.
Aceasta înseamnă atunci că motivele mele trebuie să fie absolut pu-
117
re? înseamnă că trebuie să fi rezolvat în sfîrşit acele conflicte menţionate mai sus? Dacă aceasta ar însemna, nu aş mai avea azi o mărturie. Trebuie să reiasă clar din aceste pagini că acel conflict a continuat să se dezlănţuie. Dar voinţa a doi oameni fusese dăruită lui Dumnezeu. Iubirea din inima lor era devotată. El ne-a ajutat. El ne-a scos cu bine din această încercare.
O altă ocazie cînd am petrecut ceva timp împreună, singuri, a fost o excursie la Mount Hood. Ne-am rezervat o zi să mergem cu maşina la Timberline Lodge şi să urcăm pe jos kilometri întregi printre ver-sanţii şi pajiştile alpine. Am luat prînzul pe iarbă lîngă un pîrîiaş cristalin, unde am privit scufundările şi săriturile prin apă ale unui şoare-ce-de-apă. Seara, la întoarcerea cu maşina, ne-am oprit într-o pădure întunecată de brazi ca să mîncăm singura mîncare pe care o luasem cu noi, o conservă de fasole. Jim nu se gîndise să ia un deschizător de conserve, nici vreun tacîm, aşa că i-a tăiat capacul cu briceagul, iar eu am reuşit să mă tai destul de rău la degete încercînd să-mi scot porţia, încă mai am o cicatrice de atunci. O săptămînă mai tîrziu, el mi-a scris:
La ora aceasta, acum o săptămînă, veneam acasă cu maşina din pădure, foarte conştienţi că era ultima noastră seară împreună. Parcă au trecut secole de cînd am mîncat fasolea aceea din conservă pe întuneric. îmi amintesc că am spus ceva ce părea foarte absurd despre „moralitatea ta militantă" şi te-am auzit zicînd ceva despre recunoştinţă, apoi drumul lung în tăcere şi lacrimi...
Mai crezi că Dumnezeu *te-a condus* aici? Eu cred că da. O spun fără rezerve şi fără nici o corectare. Mai mult, te iubesc a-cum prin credinţă. Ce face Dumnezeu nu pot spune, însă aceasta o ştiu cu siguranţă: *El* ne-a adus împreună. Am încredere în El că te va ajuta să îndrepţi acele lipsuri evidente [se referă la nişte observaţii pe care mi le făcuse familia Elliot, lucruri pe care Jim îmi ceruse să le corectez]. Dacă aceste lucruri te mînie sau te întristează pînă la lacrimi, apelează din nou la Psalmul 138:8:
Iehova va îndrepta acest lucru care mă priveşte. Bunătatea Ta, plină de iubire, Iehova, rămîne pentru eternitate. Nu părăsi lucrarea mîinilor Tale.
„Nu te nelinişti" a fost o mîngîiere săptămînă trecută marţi
118
seara. Este şi în seara aceasta, pentru că lacrimile mi-au secat. Cît de mult mi-aş dori să ştiu că ochii tăi sunt uscaţi în seara aceasta! Lucrul acesta mă conduce la o altă problemă. Să îndrăznim să îi cerem Domnului, Betts, avînd în vedere slăbiciunea noastră, să ne scoată din această „linişte"? Pe cînd stăteam şi te priveam plîngînd în autobuz (iartă-mă că nu ţi-am ascultat rugămintea să plec - dar ceva m-a reţinut, ştiind că încă te puteam vedea), îmi răsunau adînc în inimă versurile lui Teasdale din poezia „Ce să-i dau iubirii mele?" „Cum pot să-i dau doar linişte... o viaţă întreagă?" De fiecare dată cînd ne-am despărţit a fost mai greu. Nu mai vreau să mă despart de tine niciodată în aceste condiţii. Aşa că m-am rugat, cu vocea tremurîndă, ca Domnul să nu ne mai îngăduie să ne vedem din nou pînă cînd nu ne va da o asigurare a scopului Său final în privinţa relaţiei noastre. Această despărţire „într-o linişte nedefinită" este îngrozitoare. Deci, deşi s-ar putea să ne dorim să ne întîlnim din nou în această toamnă, cred că ar fi mai bine dacă ne-am ruga: „Doamne, arată-ne vreun cuvînt de asigurare ..." o, nu pot să-1 spun. Mă înţelegi?
* Am întrebat cerul înstelat Ce să-i dau iubirii mele -Mi-a răspuns prin tăcere, Tăcere acolo sus.

Am întrebat marea întunecată în adînc, unde peştii înoată -Mi-a răspuns prin tăcere, Tăcere acolo jos.
O, aş putea să-i dau lacrimi, Sau i-aş putea da o cîntare -Dar cum să-i dăruiesc tăcere O viaţă întreagă?
Sara Teasdale, *Love Songs*
119
Patru picioare goale
Ceea ce i se părea lui Jim „moralitate militantă" era, în parte, certitudinea înrădăcinată în femeie că ea deţine cheia unor situaţii în care sunt implicate pasiunile unui bărbat. El va fi domn în măsura în care ea o cere, iar cînd atmosfera se mai destinde, nu va mai fi deloc domn, chiar dacă este un om cu principii morale stricte. El va cîntări cît de rezervată e ea, va testa mereu limitele, va face mereu încercări. Aceasta nu neapărat pentru că el vrea să meargă cît se poate de departe. U-neori o face dintr-un simţ confuz al obligaţiei, al cavalerismului, pentru a-i împlini aşteptările. Sunt sigură că acest lucru este adevărat, pentru că aşa mi-au spus bărbaţii. Uneori, cînd duc o fată acasă de la o întîlnire, îşi spun: *Cred că trebuie să o sărut înainte de a-i spune noapte bună. Sper să nu fie nevoie.* Este o uşurare cînd fata îi dă de înţeles că nu vrea ca el să o sărute. Poate fi o uşurare cînd ea spune nu, chiar atunci cînd el vrea să o sărute, pentru că astfel el o găseşte misterioasă, iar misterul produce surpriză şi încîntare. ,
„Păstraţi distanţa", le spun eu femeilor. Recunoaşteţi acea anormalitate fundamentală a naturii umane de a preţui ceea ce nu putem obţine. Noi primim ca şi cum ni s-ar cuveni, ba chiar ajungem să dispre-ţuirri?ceea ce nu ne costă nici un efort. Bicicleta dăruită de Crăciun nu va fi apreciată la fel de mult ca bicicleta cumpărată cu banii cîştigaţi vînzînd ziare timp de doi-trei ani.
Această tendinţă nu este nouă. Singurul lucru interzis în Grădina Edenului era cel mai dorit lucru. Ceilalţi pomi fructiferi care erau oferiţi în mod liber erau luaţi ca şi cum li s-ar fi cuvenit.
Dacă există vreun motiv pentru care sexul devine monoton şi plictisitor, este pentru că devine o banalitate. Este disponibil oriunde, peste tot, oricui îl caută. Nimic nu mai este pus deoparte. Nici o plăcere nu mai este păstrată pentru noaptea nunţii şi cu atît mai puţin exclusiv pentru mire şi mireasă.
120
Nişte prieteni care administrează o staţiune preferată pentru luna de miere în localitatea Poconos mi-au spus că sunt nevoiţi să anunţe noi activităţi şi moduri de recreere la fiecare masă. „Nu vrem ca clienţii noştri să se plictisească şi să plece. Vezi, ei au avut totul înainte de luna de miere".
Eu sunt o femeie foarte sentimentală. O parte din rezerva mea nu a avut nimic de a face cu o anumită moralitate militantă şi nici măcar cu principiile creştine, ci cu plăcerea adevărată de a păstra lucrurile frumoase pentru mai tîrziu. Ceea ce mă extazia de Crăciun, în copilărie, era faptul că ştiam că se păstrau nişte secrete; se petreceau anumite lucruri în spatele uşilor închise; erau cutii împachetate şi puse deoparte care nu trebuiau atinse decît la momentul potrivit. Totdeauna m-au în-cîntat misterele şi surprizele.
Obişnuiam să păstrez cea mai gustoasă bucăţică de pe farfurie pînă la sfîrşit. (Pot să vă mărturisesc că şi acum fac la fel!) Nu aveam voie să mîncăm desertul pînă cînd nu ne mîncam spanacul, şi, într-un fel, nici nu voiam. Soţul meu îmi oferă acum din cînd în cînd cîte o ciocolată chiar înainte de cină. O refuz. Ciocolata trebuie mîncată după masă.
Niciodată nu am vrut să citesc ultima pagină a unei cărţi pînă cînd nu am citit toate celelalte pagini dinaintea ei. Poţi găsi o anumită plăcere în a face lucrurile în ordinea corectă.
Anumite lucruri aparţin în mod corect iubirii intime şi nu sunt potrivite pentru iubirea prietenească. Căsătoriei îi aparţin anumite lucruri care nu aparţin perioadei de curtare. Pentru

toate există un anumit sezon şi:
...pentru fiecare activitate de sub soare, timpul ei... este un timp pentru plîns şi un timp pentru rîs; un timp de doliu şi un timp de dans...
un timp de îmbrăţişări şi un timp de a te abţine de la îmbrăţişări... un timp pentru tăcere şi un timp pentru vorbit. (Eclesiast 3:1,4,5,7 NVE)
Aţi observat că nu se mai văd şiruri atît de lungi de maşini cum erau odată sîmbătă seara de-a lungul plajei sau a parcului din oraş? Era o privelişte obişnuită să vezi perechi sărutîndu-se sau stînd unul pe genunchii celuilalt, profitînd pe cît posibil de plăcerile permise înainte

de consumarea căsătoriei. Nimănui nu i se mai pare necesar să accepte discomfortul unei maşini sau să se abţină de la ceva. De ce să nu mergem direct în pat? N-o să se supere nimeni. Un tînăr creştin mi-a spus că atunci cînd s-a dus să-şi viziteze prietena la un sfîrşit de săptămînă, a rămas uluit cînd mama fetei 1-a condus la camera ei. Părinţii ei presupuneau că el dorea să doarmă în aceeaşi cameră cu fata.
Să nu-şi imagineze nimeni că recomand practica parcării de sîmbătă seara. Am deplîns-o cînd eram adolescentă şi o deplîng şi acum. Recomand virginitatea. Virginitate atît pentru bărbaţi, cît şi pentru femei. Dacă e să ne păstrăm virginitatea, trebuie să stabilim nişte limite. De ce să te pui singur într-o situaţie în care limitele devin relative şi obscure? De ce să riscăm? De ce să accepţi presiunea unei ispite copleşitoare, cînd o poţi evita cu uşurinţă, refuzînd să te duci în orice loc unde este posibil să faci compromisuri?
Psihologul Henry Brant povesteşte despre replica mînioasă a fiului său, atunci cînd tatăl i-a interzis să meargă singur în maşină cu o fată.
„Care-i problema, taţi? Nu ai încredere în mine?"
„într-o maşină, singur, noaptea, cu o fată? Nu aş avea încredere nici în *mine.* De ce aş avea încredere în tine?"
C. S. Lewis scria:
Pe cînd eram tînăr, toţi oamenii cu vederi progresiste spuneau: „De ce să fim aşa de pudici? Să tratăm sexul exact ca pe toate celelalte impulsuri pe care le avem". Eu eram suficient de naiv ca să cred că erau sinceri cînd spuneau aceasta. între timp am descoperit că de fapt voiau să spună tocmai opusul, şi anume că sexul trebuie să fie tratat cum n-a fost tratat nici unul din impulsurile noastre de către oameni civilizaţi. Noi admitem că toate celelalte impulsuri trebuie strunite... Dar orice răutate şi trădare pare să fie trecută cu vederea în cazul în care obiectul spre care se tinde este reprezentat de „patru picioare goale în pat". Este ca şi cum am avea un sistem moral potrivit căruia să furi fructe este considerat greşit, cu excepţia cazului în care furi piersici.

Protecţia Lui absolută
Aproape la un an după întîlnirea mea cu Jim, în drum spre Canada, am petrecut două zile împreună în Illinois. El era cavaler de onoare la nunta fratelui meu, Dave, iar eu eram domnişoară de onoare. Am stat cîteva ore singuri în seara aceea, apoi a urmat încă un an de despărţire, în 1951, Jim şi cel care urma să-i fie coleg de misiune, Pete Fleming, au venit în est să vorbească în bisericile care urmau să-şi asume o parte din întreţinerea lor. Cu tot programul său încărcat, am reuşit să ne răpim ceva timp pentru un picnic sub pinii din New Jersey, un prînz la Wanamaker's Tea Room din Philadelphia (îmi amintesc şi acum de maioneza roz de pe salata mea), şi pentru o zi în New York. Ne-am în-tîlnit să luăm micul dejun în ceea ce nouă ni se părea a fi un hotel luxos. Chelnerul ne-a adus ceşcuţe de cafea fierbinte, clocotită, împreună cu meniul. Aceasta, am simţit noi, trebuie să fie marca absolută a luxului. Ne-am dus la Radio City Music Hali şi am văzut filmul „Un american la Paris", iar tîrziu în seara aceea ne-am suit pe acoperişul unei clădiri înalte, ne-am aplecat peste parapet, privind luminile oraşului şi dorindu-ne, din nou, ceea ce nu puteam avea. Jim a făcut o aluzie

cu privire la faptul că începea să creadă că Dumnezeu ne va îngădui să fim împreună într-o zi. Am aşteptat, tremurînd plină de speranţe că a primit deja Marea Revelaţie, însă era aceeaşi poveste. încă nu avea undă verde.
Pe o pagină a jurnalului meu din acea perioadă se află un citat din cartea lui T. C. Upham, *Inward Divine Guidance:* „Dispoziţia... de a lăsa lucrurile cele mai scumpe inimii noastre sub protecţia absolută a credinţei generale şi nespecifice că Dumnezeu răspunde rugăciunilor noastre în felul Său, la timpul Său şi în cel mai bun mod implică un proces actualizat de crucificare interioară care este evident dăunător maturizării şi chiar existenţei sinelui".
Cînd întîlnirile s-au terminat, fratele meu Phil şi soţia lui, Margaret,
123
ne-au luat pe toţi trei - Jim, Pete şi cu mine - la casa noastră de vacanţă din New Hampshire. Era pe la mijlocul lui octombrie, prea tîr-ziu să mai admiri culorile autumnale spectaculoase ale arţarilor şi eucalipţilor. Iarna se instalase definitiv, şi casa noastră veche, Gale Cot-tage, era îngheţată fără încălzire centrală. Ne-am petrecut zilele mer-gînd în drumeţii prin White Mountains - Bald Mountains şi Artist's Bluff, prin Flume şi apoi pînă sus la Lonesome Lake de pe partea muntelui Cannon Mountain. Munţii aceştia le păreau banali lui Jim şi lui Pete, care cu numai cîteva săptămîni în urmă „făcuseră" munţii Rainier, Adams şi St. Helens. Dar apreciau cu entuziasm frumuseţea mai aşezată, mai domoală, a acestor munţi.
într-o zi foarte mohorîtă, am urcat Ammonoosuc Trail pînă sus la Lake-of-the-Clouds pe muntele Mount Washington şi am coborît pe o cărare abruptă, stîncoasă, care şerpuia de-a lungul unui pîrîu repede. Jim s-a oprit, i-a lăsat pe ceilalţi să treacă înainte şi mi-a arătat că în multe locuri pîrîul era despărţit în două de cîte o piatră, dar se aduna în final într-un lac mic, adînc şi liniştit. O alegorie a relaţiei noastre, spunea el.
Seara, ne ghemuiam cu toţii în jurul focului, mîncam dulciuri şi beam ciocolată fierbinte, în timp ce Pete citea poezii cu voce tare. Ceilalţi se duceau politicoşi devreme în dormitoarele îngheţate, lăsîn-du-ne pe mine şi pe Jim să vorbim pînă tîrziu şi să privim cum se sting tăciunii.
într-o scrisoare trimisă la cîteva săptămîni după aceea, Jim îmi scria:
Măjntreb dacă în mod conştient îţi fereai privirea de multe ori în timpul acelor discuţii lîngă foc, cînd eu te priveam drept în ochi. O dată mai ales, îmi amintesc că ţi-ai întors de tot capul să te uiţi spre foc, cînd am vrut să te privesc în faţă. Te rog să nu mai faci asta! îmi place cum arăţi. Mă bucur că iubesc în tine mai mult decît aspectul fizic, astfel încît dacă aş orbi de tot într-o zi, te-aş iubi încă, dar nu pot spune că iubirea mea nu are nimic de a face cu felul cum arăţi. Să te iubesc numai de dragul iubirii? Nu chiar. De dragul iubirii, da, dar şi pentru multe altele, dintre care nu mai puţin importantă este fiece amintire scumpă a feţei tale. Graţia frunţii tale, limpezimea ochilor tăi... „dar, o, şi gura aceea *sculptată* ce exprimă un dor puternic şi adînc..."!
124

Nerăbdare
Nimic nu este mai greu pentru o femeie îndrăgostită decît să aibă răbdare, şi nimic nu a fost o dovadă mai puternică a caracterului de bărbat al lui Jim Elliot decît stăpînirea lui de sine.
De curînd, o femeie îmi povestea despre logodna ei cu un bărbat care nu era sigur ce va face în viaţă. Data nunţii lor era fixată peste numai cîteva săptămîni, dar el nu ştia cum o va întreţine pe ea, sau dacă ea va trebui poate să-1 întreţină pe el, în timp ce el îşi va continua studiile pentru a obţine încă o diplomă. Mi-a vorbit despre multe probleme care îi apăsau şi despre bărbatul care „se simţea îndurerat" de a-ceastă nesiguranţă, în timp ce unii ar considera că el ar trebui să ia mai întîi o decizie, înainte de a-şi lua o soţie. Ea bănuia (pe bună dreptate) că şi eu sunt de aceeaşi părere. Am întrebat-o dacă s-au gîndit să amî-ne nunta pînă se va putea lua o decizie. „O, nu, suntem amîndoi mult prea nerăbdători"! a răspuns ea. Obiceiul de

„a merge înainte" este o altă formă a nerăbdării. Cuplul nu este pregătit pentru căsătorie şi nici măcar pentru angajamentul public pe care ar trebui să-1 implice logodna, dar nici nu sunt gata să se lase unul pe altul în mîinile lui Dumnezeu, „sub protecţia absolută a credinţei generale şi nespecifice că Dumnezeu răspunde rugăciunilor noastre în felul Său şi la timpul Său". Fiecare îl ţine strîns pe celălalt, de frică „să nu scape".
Dacă un bărbat nu este pregătit să-i ceară unei femei să-i fie soţie, ce drept are să pretindă ca ea să-i acorde atenţie numai lui? Iar dacă ea nu a fost cerută în căsătorie de el, care femeie rezonabilă i-ar promite vreunui bărbat atenţia ei exclusivă? Dacă atunci cînd a sosit momentul unui angajament, el nu este înde-ajuns de bărbat să o ceară în căsătorie, ea n-ar trebui să-i dea nici un motiv să presupună că ea îi aparţine lui.
125
„Dar nu cred că pot să fac asta. Nu sunt o femeie puternică".
Ascultă cuvintele unei femei singure într-o ţară străină, căreia i se încredinţase responsabilitatea cîtorva sute de copii şi zeci de colaboratori. Munca aceasta era, bineînţeles, prea mult pentru ea, pentru puterile ei. Ea nu se considera o femeie puternică. Rugăciunea ei a fost:
Cînd vînturi vijelioase asupra noastră se năpustesc, în noi fă să se nască voinţa şi întăreşte-o;
O, ascultă-ne de dragul Numelui Tău, Păstrează-ne puternici şi neclintiţi.
Neclintiţi ca munţii statornici
Ce dăinuie sub apăsarea anilor lungi şi tăcuţi,
Aşa vom aştepta şi noi la dreapta Ta,
în tăcere şi statornicie.
Dar nu de la noi vine, o, Doamne, Această putere şi statornicie; Ne încredem în Cuvîntul Tău Etern, Şi prezenţa Ta este siguranţa noastră.
Amy Carmichael, *Though the Mountains Shake*

126
Te am acum nepîngărită
Aproape de sfîrşitul lui octombrie 1951, Jim a venit pentru ultima dată pentru o zi sau două la casa familiei mele din Moorestown, New Jersey. Cineva ne-a făcut prima fotografie împreună. Eu purtam un costum verde închis care nu-mi venea bine, iar Jim unul albastru, la două rînduri. Am stat în curtea din spate sub un măr şi am zîmbit, ca şi cum nu era deloc nevoie de atîta rugăciune pentru întărirea voinţei noastre, sau pentru tăcere şi statornicie.
Am străbătut cu maşina cele aproximativ douăsprezece mile pînă la gara din Philadelphia, cu o singură oprire lîngă Aeroportul Camden ca să ne rugăm şi să plîngem.
Jim s-a mai oprit o dată să ajungă la nişte întîlniri. Apoi, din vago-nul-restaurant, în drum spre Chicago, mi-a scris:
Fiecare minut din acest sfirşit de săptămînă a fost aglomerat la refuz cu plimbări, vizite, studii şi întîlniri. Şi în tot acest timp, nu am putut să mă concentrez nici măcar cinci minute fără să mă gîndesc la tine. Faţa ta îmi dispărea din minte cînd adormeam şi reapărea cînd mă trezeam. Imagini, atitudini, vorbe, priviri, îmbrăţişări îmi răsăreau în minte în ultimele săptămîni, şi aproape muream la gîndul că vor mai trece poate ani pînă ne vom vedea din nou. Sunt gata să plîng în dimineaţa aceasta mai mult ca ori-cînd în acest weekend. Mi-am adus aminte cînd s-a crăpat de ziuă azi dimineaţă că mi-ai spus că ţi-e dor de mine cînd te trezeşti şi m-am gîndit la tine cu braţele tale firave, albe şi goale acolo, într-un pat cald. Aceasta s-ar putea să fie doar o perioadă... din aceea din care Pete mi-a urat să mă refac repede. Sper într-un fel să fie aşa, dar deocamdată se agravează şi nu dă semne de oprire. Nu e nevoie să mai analizez situaţia. Te iubesc, Betty, şi simt acest lucru puternic în această dimineaţă.
127
Nu-ţi voi uita ochii limpezi şi mari dispărînd sîmbătă la gară. Conductorul nemilos care m-a

tras înapoi pe peron mi-a strigat: „Fii atent la scări!" şi a trîntit uşa, răpindu-mi deliciul de a-ţi vedea ochii devenind cot mai mici pînă cînd aveau să dispară. Nu aveam lacrimi să plîng.
Din California, cîteva săptămîni mai tîrziu:
M-am trezit din nou devreme în această dimineaţă şi mi-am împărţit clipele de închinare cu visele despre tine. Mă supără într-un fel faptul că mă gîndesc la tine cînd ar trebui să mă rog şi este o disciplină să nu stăruiesc prea mult în amintiri. Nu că aş mai simţi un conflict - sunt sigur că iubirea mea pentru tine face parte din viaţa mea acum -, ci este la fel de importantă ca mîn-carea, şi Dumnezeu ştie că am nevoie de ea.
... Ea mă privea,
Lîng-a mea pernă şi îmi spuse cînd mă trezii
Din împlinirea iubirii cereşti,
Să sorb, ca un călător însetat,
Din dulceaţa iubirii ei umane înc-o dată: -
Nicicînd mai dulce ca acum. Păcătuiesc cei care cred
Că poate fi vreun conflict între iubire şi iubire.
EDWARD HENRY BICKERSTETH „Yesterday"
Cînd a ajuns acasă în Portland, California, mi-a scris:
Ii mulţumesc lui Dumnezeu. Mi-a făcut viaţa atît de bogată prin faptul că mi te-a dăruit. îmi aminteam astăzi, parcurgînd cele trei sute de mile de la Klamath Falls, cît de bogată, cît de *plină* (nu pot găsi un cuvînt mai potrivit!) mi-a făcut El viaţa. Ca apele unei mări, dar fără reflux, nu mi-a refuzat nimic! Mi-a dăruit totul: Natură, Corp, Suflet, Prietenie, Familie, şi apoi ceva ce mulţi nu au - capacitatea de a mă bucura de toate. „Şi El le-a spus: duceţi lipsă de ceva?' Ei au răspuns: ‚De nimic'". îmi lipsea ceva din mine pînă cînd El mi-a dat aceasta acum - o, aveam nevoie de tine, nici unul dintre noi nu bănuia cîtă nevoie aveam! Şi chiar

acum, cu toate că nu te *am* în sensul cel mai deplin, totuşi te am, într-un sens în care nu te voi mai avea după ce ne vom cunoaşte. Mă bucur că acel sfîrşit urmează încă să se întîmple. Mă bucur că nu sunt epuizat după nopţile petrecute cu tine, cum sunt cuplurile căsătorite. Ei rezistă să nu stea unul lîngă altul în maşină. Eu mă bucur că încă nu-mi pot lua mîinile de pe tir e, încă tiebuie să mi se atragă atenţia să nu te „răvăşesc". Te am acum nepîngă-rită, şi exact aşa am nevoie de tine acum. Şcolarul din mina este încă mirat şi stîngaci - noi nu am avut încă „experienţa" care estompează plăcerea. Ne vom obişnui, presupun, unul cu celălalt, fiecare cu atingerea, parfumul, privirea celuilalt, dar mă bucur că încă nu se întîmplă aceasta. Simt acum, cum nu am simţit niciodată pînă acum, că trebuie să mă păstrez pentru tine. Dumnezeu ştie că perseverez în puritate, dar ştie şi cîte ispite vor veni.

Să negociem cu Dumnezeu
în ianuarie 1952, Jim era încă acasă şi făcea ultimele pregătiri pentru a se îmbarca spre Ecuador în februarie. Eu locuiam într-un apartament sordid la etajul cinci al unui bloc fără lift în Brooklyn, New York, şi încercam să învăţ ceva spaniolă. Se întîmplaseră anumite lucruri în ultimele şase luni care îmi schimbaseră direcţia dinspre Africa şi mările Sudului spre Ecuador. Jim m-a încurajat în acest sens, deşi ştiam că-mi vor ieşi vorbe şi voi fi acuzată că mă duc după el.
îmi scria acum mai frecvent, adesea cochetînd pe marginea subiectului iubirii şi uneori chiar menţionîndu-1.
Cred că realismul Vechiului Testament ar trebui să ne facă să ne dăm seama că Dumnezeu este de acord cu iubirea umană. Citim adesea fără să dăm prea multă importanţă faptului că „Iacob a iubit-o pe Rahela", şi Biblia relatează în treacăt că „ea a rămas însărcinată şi a născut un fiu căruia i-a pus numele...", încît uităm tot ce este dincolo de aceste cuvinte, toate sentimentele şi emoţiile cutremurătoare, durerea şi satisfacţia, lucruri pe care stilul di-Fect

akpovestirii tinde să le atenueze. Dar aceste lucruri sunt acolo* Trebuie să fie. Iar dacă sunt pentru noi, Bett, cu atît mai multe motive avem să-L lăudăm pe Domnul. Deocamdată, să nu încetăm să fim mulţumitori. Avem motive pentru aceasta.
Pe 2 februarie, noaptea tîrziu, Jim m-a sunat din San Pedro, California. Era prima dată cînd vorbeam la telefon prin comandă de la distanţă. Oamenii nu prea făceau lucrul acesta pe atunci. Tremuram cînd i-am auzit vocea, am tresărit cînd l-am auzit spunîndu-mi că mă iubeş-te. Vocea îmi era întretăiată, sunt sigură, cînd am răspuns la întrebarea lui: „Mă iubeşti?" Deşi nu intenţionasem să-i zic, trebuia să-i spun adevărul. „Abia pot să mă abţin", a fost răspunsul meu. Mi-a spus la
130
revedere. Vaporul lui pleca a doua zi. Imediat după ce a închis telefonul, mi-a scris o alta scrisoare.
2 februarie, 1952. Vocea ta nu a sunat chiar aşa cum mi-aş fi dorit - nu era înde-ajuns de aproape şi nu ţi-am putut auzi rîsul înfundat. Dar îi mulţumesc Domnului pentru sentimentul plăcut de a te auzi oricum. Am vorbit nouă minute! Te surprinde? Pe mine, da. Am rîs de mine însumi, pentru că am făcut pe durul toată ziua, dar abia puteam să gîndesc de tare ce-mi bătea inima pentru că te-am auzit. Ăsta-i burlacul neînfricat în drum spre Ecuador? Bănuiesc că şi tu ai simţit acelaşi lucru, dar nu şi-ar fi dat seama nimeni dacă te-ar fi văzut. Caraghioasă pereche mai suntem noi amîndoi, atît de diferiţi în ochii altora, dar semănînd atît de mult cu cei îndrăgostiţi. Nu-ţi pare bine că „nu te poţi abţine?"
Te-am visat azi noapte şi păreai mai reală ca oricînd - ţi-am văzut doar faţa, aproape, ademenitoare. O, cum am putut să rezist pînă acum să nu te sărut?
7 februarie, 1952. Stau aşezat, fără cămaşă pe mine, în cabina noastră decorată în tonuri de verde, după ce tocmai am terminat de mîncat de prînz şi am dat o raită pe punte. în general, sunt stăpînit de un sentiment de uşurare, însufleţit chiar uneori de o bucurie vie în faţa acestei situaţii. Aici la bord suntem copleşiţi cu o îmbelşugare care atinge limitele risipei. înde-ajuns devine prea mult. La prînz ni s-au servit cireşe, dovleac, mazăre verde şi lapte bătut. Aseară a fost miel pregătit cu curry şi orez, iar ieri la prînz friptură din carne de vită. Mai înainte de aceasta nu-mi mai amintesc clar, oricum a mai fost şi cod negru, dar mi-a rămas o impresie generală cu totul delicioasă.
Sentimentul tău de „pierdere", produs de faptul că nu am putut petrece împreună aceste din urmă luni, nu este nou pentru mine. II cunosc, şi adesea îi vorbesc şi Lui despre aceasta. Şi gînduri ca „Dacă a Ta casă scumpă este mai bogată, Doamne..." [din Amy Carmichael] sunt o adevărată consolare. Dar apoi îmi apare realitatea neîmplirii şi mă reduce la tăcere. Pentru că dacă într-adevăr ne-am lipsit unul de celălalt pentru El, atunci nu ar trebui să ne aşteptăm să vedem în jurul nostru cîştigul unei astfel de renunţări? Iar acest lucru îl caut în zadar. Totul se reduce la aceasta: Sunt un bărbat necăsătorit pentru Regatul lui Dumnezeu, pentru
131
înaintarea sa mai rapidă, pentru împlinirea sa mai eficientă în viaţa mea. Dar unde este acea înaintare şi acea împlinire? Vreau ca „a mea casă pe pămînt mai goală să fie", dar numai dacă „casa Lui mai plină va fi". Şi cred că este corect să negociem cu Dumnezeu. Greşesc, bineînţeles, cînd spun că rezultatele vizibile ale separării noastre reprezintă proba finală, şi mă bucur, cred, vă-zînd dincolo de aceasta rezultate evidente. Dar mă gîndesc că ar trebui să fiu mai insistent în rugăciune, mai perseverent în dedicare, şi nu ar trebui să ajung să mă mulţumesc, după cum spui tu, cu o „acceptare indolentă a lucrurilor aşa cum sunt ele".
în afară de aceasta, mai este gîndul oarecum filozofic, că de fapt nu am *pierdut* nimic. Ne putem imagina cum ar fi dacă am trăi împreună un anumit eveniment, şi simţim că am pierdut ceva pentru că a trebuit să-1 experimentăm singuri. Dar să nu uităm că pierderea este închipuită, nu reală. Eu îmi închipui culmi de fericire cînd mă gîndesc să facem ceva împreună, dar să nu lăsăm ca speranţa de a face acel lucru împreună să umbrească bucuria de

a-1 face singuri. Ceea ce este, este real, ceea ce ar putea fi, *pur şi simplu nu este,* şi nu se cuvine să-L trag la răspundere pe Dumnezeu ca şi cum El mi-ar fi furat nişte lucruri care nu sunt. Mai mult, lucrurile care sunt ne aparţin, şi sunt bune, dăruite de Dumnezeu, şi îmbelşugate. Să nu permitem ca dorinţile noastre să ne taie pofta de viaţă. Este adevărat că tinereţea noastră zboară repede şi cunosc potopul de dorinţe, furia poftelor pe care gîndul acesta le trezeşte. Tot ce presupune această apropiere de treizeci de ani ne aduce în suflet impulsul de a ne grăbi şi o izbucnire de „pgsibile" regrete. Şi, Betty, tocmai pentru aceasta ne-am tocmit cu"bumnezeu. Ascultarea implică pentru noi nu suferinţă fizică, poate nici ostracizare socială cum a fost cazul unora, ci această luptă cu îngrijorările şi regretele, această subjugare a gîndurilor noastre. în integritatea noastră, noi am înfipt stindardul încrederii noastre în Dumnezeu. El este responsabil de consecinţe.

îl vom vedea pe Iesus - celelalte lumini pălesc, Pe care de ani întregi să le vedem ne-am bucurat; Binecuvîntările pelerinajului nostru se ofilesc: Nu le vom regreta, căci spre Tine ne-am îndreptat.

Domnul a dat, Domnul a refuzat

Jim a ajuns în Quito, Ecuador, la sfîrşitul lui februarie. Două luni mai tîrziu, am sosit şi eu. Eram patru misionari noi, dintre care eu şi colega mea, Dorothy, locuiam cu o familie care se chema Arias, iar Jim şi colegul său, Pete Fleming, stăteau chiar peste drum, la un anume Dr. Cevallos cu familia lui. Era prima dată cînd puteam să ne vedem zilnic pentru un timp, ceea ce nu ni se mai întîmplase de acum patru ani, de cînd eram la facultate. Am profitat din plin de această ocazie. Pete şi Jim luau prînzul cu noi la familia Arias, iar Don Râul, gazda noastră, ne verifica puţina spaniolă pe care o învăţasem. Competiţia se încingea cîteodată, pentru că ne întreceam să stăpînim limba, toţi fiind nerăbdători să ajungem în junglă, deşi Dorothy şi cu mine nu ştiam în ce parte a junglei vom merge. Jim şi Pete îi promiseseră misionarului nostru şef, Dr. Tidmarsh, că se vor duce în Shandia, la o bază din jungla de est, unde trăiau indieni Quichua.

în Quito, Jim şi cu mine ne-am plimbat foarte mult. Am explorat fiecare colţişor al frumosului oraş colonial, am vizitat pieţele în aer liber, bisericile, parcurile, muzeele, magazinele de artizanat indigen. Am colindat prin pajişti încîntătoare, cu vegetaţie luxuriantă, unde păşteau turme de oi, am coborît pe rîpe abrupte şi am urcat pe munţi înalţi. Mergeam cu autobuzul în fiecare după-amiază la poştă să ne ridicăm corespondenţa. Cîteodată voiam să vedem pînă unde ne putem duce cu un bilet de un cent.

La sfîrşitul celor patru luni petrecute împreună (Jim fusese în Quito şase luni), studiul spaniolei s-a încheiat. El o vorbea bine şi era timpul să plece. în septembrie, îmi scria de la Shell Mera, baza Societăţii Misionare de Aviaţie de unde avea să zboare către baza cea mai apropiată de Shandia:

în depărtare, se profilează pe fundalul norilor siluete de păsări care zboară spre răsărit, şi mîine, cu bucurie şi cu voia lui Dumnezeu, le voi urma şi eu. Cunosc prea bine din nou slăbiciunea mea interioară care mă îndeamnă să mă întorc, să mă întorc la tine, dar simt că am luat o hotărîre, şi a mă uita înapoi acum ar fi o ruşine. El mă cunoaşte pe dinăuntru şi ştie cît de mult din mine am lăsat într-adevăr cu tine. Şi El ştie şi de ce am lăsat şi pentru cît timp. Creşterea a tot ce e verde şi are viaţă simbolizează în mod minunat procesul primirii şi al renunţării, al cîştigării şi al pierderii, al vieţii şi al morţii. Sămînţa cade în pămînt şi moare în timp ce răsare noul vlăstar. Acesta trebuie să crape şi să se desfacă pentru a se forma un mugur. Mugurul „îi dă drumul" cînd se formează floarea. Caliciul îi dă drumul florii. Petalele trebuie să se încreţească şi să moară pentru ca fructul să se formeze. Fructul cade, se crapă şi dă drumul seminţei. Sămînţa cade în pămînt...

Nu există viaţă spirituală continuă fără acest proces de renunţare. în momentul exact în care

refuzăm să dăm drumul, creşterea încetează. Dacă ţinem strîns orice ni se dă şi nu vrem în ruptul capului să-i dăm drumul cînd vine timpul să-i dăm drumul, sau dacă nu vrem să permitem să fie folosit aşa cum 1-a menit Dătătorul, împiedicăm creşterea sufletului.
E uşor să facem aici o greşeală. „Dacă Dumnezeu mi-a dat acest lucru", spunem noi, „este al meu. Pot face ce vreau cu el". Adevărul este că e al nostru ca să-I mulţumim Lui pentru el şi să 1-1 oferim înapoi Lui; este al nostru ca să renunţăm la el, al nostru ca să-1 pierdem, al nostru ca să-i dăm drumul - *dacă* vrem să ne regăsim pe noi înşine, dacă vrem o Viaţă adevărată, dacă inimile noastre sunt aţintite asupra gloriei.
Gîndeşte-te la firea pe care Dumnezeu ţi-a dat-o ca la o ghindă. Este ceva micuţ, are o formă perfectă, e perfect proiectată pentru scopul pe care trebuie să-1 servească, perfect funcţional. Gîndeşte-te la gloria măreaţă a unui stejar. Intenţia lui Dumnezeu atunci cînd a făcut ghinda a fost să creeze un stejar. Intenţia Lui pentru noi este să ne aducă la „... măsura staturii plinătăţii lui Cristos" (Efeseni 4:13). Multe lucruri trebuie să moară ca noi să ajungem la acea statură, la multe trebuie să renunţăm. Cînd te uiţi la stejar, nu simţi că „pierderea" ghin-

dei este o pierdere însemnată. Cu cît realizezi mai mult ce scop are Dumnezeu cu viaţa ta, cu atît mai puţin îngrozitoare ţi se vor părea pierderile.
Cred că unul dintre motivele pentru care am ţinut acele jurnale şi însemnări intime a fost dorinţa de a aduna fragmentele care rămîn, ca să nu se piardă nimic. Am scris în ele lucruri pe care nu le puteam spune altora sau scrie în scrisori lui Jim. L-am îndemnat şi pe el să facă la fel. „Mi-e teamă că te voi dezamăgi la capitolul acesta", mi-a scris el din Shandia, „pierd o mulţime de lucruri. Se pare că nu pot să înregistrez tot - o mare parte se află în scrisorile mele, dar multe rămîn neexprimate nicăieri. Mă închid în mine însumi şi te aştept în tăcere, în timp ce se prăbuşesc meteoriţi pe cerul nopţii, mor indieni, cineva strigă *ganchai!* la un joc cu mingea, eu stau, ascult, privesc, mă mişc să intru în joc, dar nu o fac, pentru că simt că istoria s-a oprit în loc, în spatele unei uşi din casa Wittig în Shell Mera, cu luni în urmă".
Cînd a venit acesta scrisoare, m-am gîndit: *Nu, nu pot să rezist. Nu pot să fiu aici, de partea aceasta a Anzilor, să fac toate aceste lucruri fascinante fără Jim, în timp ce el trăieşte acolo şi face toate acele lucruri fascinante fără mine.* La cîteva luni după plecarea lui din Quito, m-am dus în jungla de vest să învăţ o limbă tribală nescrisă. Voiam să împărtăşesc totul, să comunic, să mă implic, să fac totul împreună cu el.
Lecţia seminţei nu fusese învăţată în întregime. Trebuie să existe renunţare. Nu poţi să alegi altă cale. Sămînţa nu „ştie" ce se va întîm-pla. Ea ştie numai ce se întîmplă acum - cade, este în întuneric, moare. Aşa simţeam eu această despărţire, ca şi cum nu ni s-ar fi dat nici un indiciu de ce trebuia să se întîmple lucrul acesta. „Dorinţa în sine este bună", îmi scria Jim, „e corectă, chiar dată de Dumnezeu, dar acum Dumnezeu ne-a refuzat-o şi nu mi-a permis să înţeleg întreaga raţiune a acestui refuz". Eram încă departe de profunzimea percepţiei spirituale pe care o avea Lilias Trotter cînd a scris aceste cuvinte a-dînci, citate mai înainte: „Primul pas în domeniul dăruirii este... orientat nu spre om, ci spre Dumnezeu: o cedare totală a tot ce e mai bun în noi. Atîta timp cît ideea noastră de predare se limitează la renunţarea la ceea ce este nelegiuit, nu am prins încă adevăratul sens: *aceea* nici nu merită să fie menţionată, căci ‚nici un lucru stricat' nu poate fi dăruit".
Ne fusese dată graţia de a vedea totuşi, în momentele noastre mai

lucide, raţiunea acestui refuz. Jim putea să locuiască într-o casă improvizată, cu mobilier improvizat, lăsînd indienii să mişune prin bucătărie şi dormitor oricînd aveau chef, şi era liber să acorde atenţie învăţării limbii, evanghelizării şi edificării altora, în loc să fie nevoit să se îngrijească de mine şi de o casă în care să locuim şi de toate celelalte lucruri. Eu puteam să mă ocup de o lucrare pe care n-aş fi putut s-o fac dacă am fi fost împreună. Ni se cerea să avem încredere, să-L lăsăm pe Dumnezeu să planifice totul. Planul final al lui Dumnezeu era

la fel de departe de tot ce ne imaginam noi pe cît este stejarul de visele ghindei. Ghinda face ceea ce Domnul a plănuit ca ea să facă, fără a-L sîcîi pe Făcătorul ei cu întrebări de genul *cînd, cum* şi *de ce.* Nouă, cărora ni s-a dat inteligenţă, voinţă şi un întreg set de dorinţe care se pot ridica împotriva Tiparului Bun al lui Dumnezeu, ni s-a cerut să-L *credem.* Ni se dă şansa de a ne încrede în El cînd ne spune: „... Oricine se va lăsa pe sine să se piardă pentru Mine se va găsi cu adevărat pe sine" (Matei 16:25, NVE).
Cînd ne vom găsi? întrebăm noi. Răspunsul este: *Ai încredere în Mine.*
Cum ne vom găsii Răspunsul este din nou: *Ai încredere în Mine.*
De ce trebuie să mă las pierdut? insistăm noi. Răspunsul este: *Ui-tă-te la ghindă şi ai încredere în Mine.*
***>. -•.**

Mecanisme complicate
136
La cîteva săptămîni după ce Jim a plecat spre est, eu m-am dus în vest ca să învăţ limba unui mic trib care se chema Colorado (numit aşa după vopseaua roşie cu care îşi vopseau părul şi corpul). Aceasta însemna că ne despărţeau două lanţuri ale Anzilor. Corespondenţa era dusă cu măgarul de la San Miguel, unde ne aflam Dorothy şi cu mine, la Santo Domingo, apoi cu o remorcă cu banane pînă la Quito, unde rămînea adesea zile întregi înainte de a fi trimisă cu poşta aeriană sau terestră la Shell Mera şi apoi la Pano. De la Pano, care era cea mai apropiată bază ce avea cîmp de aterizare, era dusă de indieni la Shan-dia. Cîteodată durau şase săptămîni după ce trimiteam o scrisoare pînă să primesc un răspuns, şi pentru că totdeauna scriam de mînă, nu a-veam nici o copie. Cîteodată nici nu-mi puteam aminti ce scrisesem în scrisoarea la care îmi răspundea Jim.
într-o zi, în timp ce mergeam cu autobuzul spre Quito, am fost a-costată de un bărbat brunet şi corpolent care stătea iîngă mine. I-am scris despre aceasta lui Jim, şi el mi-a răspuns:
27 septembrie 1952 - Acum cîteva zile, în timp ce rupeam cioate şi le tăiam cu o daltă, mă gîndeam la întîmplarea aceasta, pe cîmpul de aterizare. Şi citindu-ţi scrisoarea din nou, astăzi, m-am trezit că muşchii fălcilor mi se umflă şi dinţii mi se încleştează puternic pe măsură ce-mi imaginam scena. Mă tem că aş fi făcut scandal cu siguranţă dacă aş fi fost acolo, Bett, deşi a fost poate mai bine că nu eram cu tine, cu toate că probabil nici nu s-ar fi întîmplat aceasta dacă aş fi fost cu tine. Dar ceea ce mă înfurie este că în mod evident tipul merge des pe aceeaşi rută şi s-ar putea ca într-o zi să se repete. Gîndul acesta m-ar înnebuni, dacă nu m-aş încrede în Dumnezeu să te apere. De nenumărate
137
I
ori I-am încredinţat Lui această problemă, nu pentru că m-aş teme de tine, ci mai mult pentru că cunosc prea bine pasiunile bărbaţilor. Şi sunt mulţumit că tu reacţionezi aşa cum o faci în astfel de situaţii, că pot să am încredere în tine, chiar dacă următorul bărbat nu va fi urît, şi că în faţa acestor lucruri, deşi te dezgustă şi te sperie un pic, rămîi fermă şi rezişti cu hotărîre. Şi ştiu că Cel care ne-a păstrat pînă acum unul pentru altul o va face în continuare, Bett, şi rezistenţa noastră va face împlinirea cu atît mai dulce.
8 octombrie 1952 - O, nu ştiu cum să-ţi spun, Betty, sau poate nici măcar n-ar trebui să-ţi spun, dar lunile pe care le-am petrecut în Quito m-au plasat faţă de tine pe un nivel sentimental cu totul diferit de cel la care eram înainte. Sună greşit să spun că în timp ce tu ai avut tihnă de cînd ne-am despărţit, eu am trăit doar o escaladare a dorinţelor mele mai puternice ca oricînd. în timp ce tu ai pace, eu sunt în mijlocul unui război aprig. Ţi-am scris în ultima scrisoare despre pornirea nestăpînită să-ţi scriu, să-ţi scriu şi iar să-ţi scriu, şi despre acel ceva care mă face să mă abţin. Aş putea adăuga dorinţa nebună ca anii să treacă deodată; vechea răzvrătire „de ce trebuie să fie aşa cu noi?"; nevoia unui loc de odihnă. S-ar putea oare

să traversăm acelaşi rîu, dar înde-ajuns de depărtaţi unul de altul, pentru a ne afla la adîncimi diferite, ţinuţi cu înţelepciune ca să nu ne scufundăm împreună? Se pare că simt toate acestea mult mai puternic aici, îmi vine să suspin chiar cînd îţi scriu.
27 octombrie - Am fost binecuvîntat în ultimele două săptă-mîm' cu *piuite* vise despre tine, care acum cînd încerc să mi le amintesc se risipesc într-o stare generală de fericire. Nu pot îndura prea multe zile în şir acea agonie dureroasă de a mă întoarce în patul meu de campanie şi de a nu te găsi lîngă mine. Spiritul mă mîngîie încă mereu prin cunoştinţa Voii Lui, ori de cîte ori îi vorbesc simplu despre dorinţa mea după tine, draga mea, şi mă întreb în faţa Lui de ce îmi refuză atît de mult timp o dorinţă după un lucru atît de bun. Şi mă rog ca ceea ce face El pentru mine să facă şi pentru tine, la fel de des.
La începutul lui decembrie, Jim mi-a scris: Această scrisoare va ajunge la fel de aproape de ziua ta de

naştere ca orice alt lucru pe care ţi l-aş putea trimite. Ştiu bine că vei împlini douăzeci şi şase de ani, şi noi am privit totdeauna a-ceastă vîrstă ca pe o limită a tinereţii. Dar aceasta nu mă sperie. Eşti acum la fel de proaspătă şi de virgină în gîndurile mele cum erai şi în urmă cu cinci ani, mult mai mult decît alte tinere pe care le-aş putea numi aici, şi te iubesc cu aceeaşi vitalitate de adolescent care m-a legat totdeauna de tine. Acest ultim lucru sper să ţi-l demonstrez poate cam în şase săptămîni.
Veşti îmbucurătoare şi veşti descumpănitoare. Urma să-mi „demonstreze". Ce însemna asta? Dar nu avea să vină la Quito de Crăciun. Nutrisem speranţa că o va face.
Mie mi se părea ca şi cum nu ar conta prea mult pentru el şi nu şi-ar da prea mult silinţa. Una peste alta faptul părea foarte puţin probabil. *Dacă vrei, găseşti o cale să o faci,* m-am gîndit şi am spus eu.
„Voi veni cînd voi putea veni cu o conştiinţă curată înaintea lui Dumnezeu şi îţi voi împărtăşi planurile mele dacă va fi omeneşte posibil", mi-a răspuns el. M-a rugat să-i acord beneficiul îndoielii. Avea încredere în iubirea mea, spunea el, că va interpreta lucrurile în favoarea lui. Iubirea interpretează totul în favoarea celui pe care îl iubeşte. Mi-a trebuit mult să învăţ lucrul acesta, dar acest principiu este suficient de clar în descrierea lui Paul: „Iubirea este răbdătoare... niciodată egoistă, nu se grăbeşte să se mînie. Iubirea nu ţine evidenţa greşelilor... Nu există nimic la care iubirea să nu poată face faţă; credinţa ei, speranţa ei, puterea ei de a îndura nu cunosc limite" (l.Corinteni 13:4,5,7).
Problema este, firește, faptul că trebuie să învăţăm să iubim *oamenii.* Oamenii sunt păcătoşi. Iubirea trebuie să fie răbdătoare cînd e ispitită (de întîrzierile oamenilor) să-şi piardă răbdarea. Iubirea nu trebuie să fie egoistă, chiar dacă oamenii sunt egoişti. Iubirea nu se mînie, chiar dacă oamenii te jignesc cîteodată. Se fac greşeli, dar iubirea nu le ţine evidenţa. Sunt multe de îndurat, dar nimic ce iubirea nu ar putea îndura; lucruri care pun la încercare credinţa iubirii, îi descurajează speranţele şi îi solicită puterea de a îndura; dar ea rămîne fermă avînd încredere, speranţă şi îndurînd totul. Iubirea nu se sfîrşeşte niciodată.
Amintirea acelor săptămîni dureroase, în care a devenit evident că nu ne puteam întîlni în Quito de Crăciun, este încă foarte vie. îmi dau

seama acum că, omeneşte vorbind, Jim ar fi putut realiza unele schimbări pentru a face această întîlnire posibilă. Nu a făcut tot ce s-ar fi putut face pentru a fi împreună. îndoielile mele, omeneşte vorbind, erau întemeiate. Dar după tot acest timp, îmi dau seama şi că ar fi trebuit să am încredere în Dumnezeu în privinţa lui. Jim, deşi o fiinţă umană, cu limite umane, încerca din răsputeri să umble în ascultare de Dumnezeu. Nu-şi croia propria lui cale. Ar fi trebuit să-mi găsesc tihna ştiind acest lucru. Cîteodată puteam, de multe ori, nu. Jim era pre-ocupat de Pete, de Dr. Tidmarsh şi de indieni. Planurile lui de a mă vedea erau spre sfîrşitul listei lui de priorităţi. Aceasta ar fi trebuit să fie pentru mine o dovadă suficientă că inima lui

era acolo unde trebuia să fie, şi că, chiar dacă simţeam că Jim nu merita încrederea mea absolută cînd era vorba de planurile noastre scumpe, Dumnezeu cu siguranţă merita să mă încred în El.
„Este imposibil să fii supus şi răbdător din punct de vedere religios dacă îţi încîlceşti gîndurile în mecanismele şi rotiţele complicate ale cauzelor secundare, cum ar fi, ah, locul! Ah, timpul! Ah, dacă s-ar fi întîmplat asta, nu ar mai fi urmat asta! Ah, de ce s-a întîmplat acest incident tocmai în acel loc şi în acel timp! Ridică-ţi privirea spre mişcarea şi spre rotiţa principală", spunea Samuel Rutherford în cartea sa *The Loveliness ofChrist.*
Noi suntem totdeauna păstraţi în iubirea lui Dumnezeu. Niciodată nu ne aflăm cu totul la cheremul oamenilor - ei sunt numai „cauze secundare", şi indiferent cît de mult ar părea că ceea ce ni se întîmplă nouă e dominat de cauzele secundare, de gradul trei, patru, sau cinci, Dumnezeu este Cel care deţine controlul, El e Cel care deţine cheile, El este Cel care aruncă sorţul final. încrederea în El cere aşadar ca eu să£ anumite lucruri să fie decise de alţii. Trebuie să învăţ să renunţ la controlul pe care s-ar putea să-1 am asupra altcuiva, dacă Lui I se cuvine dreptul de a decide. Trebuie să-mi înfrîng pornirea de a-1 manipula, de a-1 împunge, de a-1 împinge, de a-1 cicăli pînă cînd capitulează. Trebuie să am încredere în Dumnezeu că El va face pentru noi amîndoi ceva mult mai bun decît gîndesc eu.

Scrisori de dragoste
Cînd am primit următoarea scrisoare, m-am întrebat de ce m-aş fi putut îndoi că pentru Jim nu conta dacă eram sau nu împreună. Aceasta era ceva care nu-1 mai lăsa să doarmă.
în unele nopţi, stau în pat treaz, gîndindu-mă cum o să fie cînd voi fi din nou singur cu tine; alte nopţi sunt tulburate de vise zbuciumate în care apar de toate, de la îmbrăţişări la certuri; iar altele sunt liniştite, ca cea de ieri, pînă pe la 4:30 dimineaţa. Apoi vin licăriri de speranţe şi planuri care mi se conturează şi se risipesc în minte, fragmente de mici conversaţii, scene şi dorinţa nebună ca să sune ceasul deşteptător, „speranţa amînată care îmbolnăveşte", strigătul interior „cît va mai dura?" Mă gîndesc cîteodată că va fi imposibil să mă întîlnesc cu tine şi să-ţi vorbesc degajat, să-ţi spun: „Hello, Betty" în prezenţa altor oameni, simţind sigur că vocea mi se taie, sau că voi face ceva care ne va stînjeni pe amîndoi. Dar presupun că va fi ca totdeauna, salutul, o privire nu prea lungă în ochii tăi, o strîngere de mînă, şi o discuţie banală despre lucruri fără importanţă. Ei bine, dacă Domnul mă ajută să-mi păstrez raţiunea pînă atunci, voi fi recunoscător, căci, sincer îţi spun, nu am mai fost în această stare pînă acum.
Crăciunul a venit şi a trecut. Anul Nou 1953. Săptămînile lunii ianuarie s-au scurs încet, pînă cînd, într-o noapte, am auzit galopul unui cal. S-a auzit o bătaie la uşă, şi un bărbat mi-a întins o telegramă. Jim era în Quito şi mă aştepta şi pe mine să vin acolo. Zorii m-au prins grăbindu-mă, pe cît îi îngăduia calului noroiul să meargă, spre Santo Domingo de los Colorados. Peste încă o noapte am prins o remorcă de banane înainte de revărsatul zorilor şi a urmat o călătorie chinuitoare

de zece ore spre Quito. A fost aşa cum prevăzuse Jim - salutul în prezenţa altora, privirea nu prea lungă. Dar în seara aceea am fost singuri lîngă foc.
Jim aşteptase aproape cinci ani momentul acesta. A luat-o încet în seara aceea, şi-a luat tot timpul de care avea nevoie. Am privit focul, am vorbit puţin despre călătoria noastră din junglă, am stat aşezaţi în tăcere. La momentul potrivit, mi-a cerut să mă căsătoresc cu el. Apoi, primul sărut. Un inel pus pe degetul meu.
Următoarea lui scrisoare, după cîteva săptămîni, cînd ne despărţeau din nou Anzii, suna cam aşa:
Voi putea vreodată să-ţi spun, Betty, ce înseamnă pentru mine să-mi spui „dragul meu?" Şi să ştiu că suntem cu totul şi pentru totdeauna devotaţi unul altuia, dăruiţi fiecare dintre noi

puterii şi plăcerii celuilalt, vînduţi unul altuia, astfel încît nu ne mai aparţinem propriei noastre persoane, fiecare pentru binele celuilalt. Nu se poate exprima cît de bun şi cît de drept este lucrul acesta. Cum îmi voi exprima recunoştinţa faţă de Dumnezeu pentru drepturile şi responsabilităţile pe care mi le dă iubirea ta? Şi ce să-ţi spun ţie? Nu ştiu. Doar atît, draga mea Betty, că sunt atras spre tine cu o tandreţe pe care n-o pot niciodată exterioriza şi legat de tine cu o iubire în care se găseşte în acelaşi timp toată tandreţea şi toată forţa pe care corpul meu n-o poate exprima nici chiar cu toată tandreţea şi forţa de care e capabil. Te iubesc. Cîndva, aceasta însemna „am încredere în tine" şi „te apreciez şi te admir". Acum înseamnă că fac cumva *parte* din tine, sunt cu tine, în tine.

[1] - 4fc

Ploile torenţiale din munţi au produs o avalanşă pe drumul de la Quito la Santo Domingo şi am rămas fără gaz pentru lămpi, fără alimentele de bază şi, cel mai greu de suportat, fără corespondenţă. O scrisoare a venit în sfîrşit.

A fost foarte cald astăzi şi abia m-am forţat să torn beton în două cofraje de stîlpi... Muncă grea, şi acum sunt gata să mă duc la culcare.

Dar nu atît de pregătit cum aş fi dacă ai fi tu aici. O, să te pot lua pe *tine* aici, draga mea, şi să fac cu hainele tale ce am tot visat

142

că voi face, şi să simt pielea fină a picioarelor tale înlănţuite în jurul picioarelor mele aspre. Ce fericire care-ţi taie răsuflarea am trăi în noaptea aceasta! Dar lucrul acesta ne va aştepta, şi va fi, după cum ai spus tu, „perfect" cînd vom ajunge acolo. Tînjesc să te mîngîi în noaptea aceasta, Bett, şi să-ţi şoptesc că te iubesc, pentru că sunt acum,

fanatic,

- al tău

- Jim

22 martie - Cum să-ţi spun, draga mea, după tot ce am spus, fără să mă gîndesc prea mult, despre trăsăturile tale, că acum mi se par minunat plăsmuite? Ştiu că atunci cînd va veni timpul ca eu să le văd pe toate, voi striga ca Solomon: „O, ce frumoasă eşti, iubita mea!" Pentru mine este suficient de satisfăcător să ştiu că ele îmi sunt promise şi aştept numai timpul pe care Dumnezeu 1-a hotărît pentru a le dezveli. Ştii cît de nerăbdător sunt?

Jim îmi povestea în continuare despre o conversaţie pe care o avusese cu un prieten ecuadorian care lăsase o fată gravidă. Faptul că fata fusese de acord îl făcuse să creadă că totul va fi bine. Apoi fusese încolţit de părinţii ei, arestat şi obligat să se căsătorească cu ea. „Aşa se întîmplă cu aproape toate căsătoriile în ţara mea", comentase prietenul lui Jim. „Ce sentiment de vinovăţie, dacă nu de ruşine, trebuie să simtă acest cuplu, la primul lor contact după nuntă, în asemenea circumstanţe. Fie ca Dumnezeu să ne păstreze pe noi pentru timpul hotărît de El. Cum a putut Juan să desconsidere o femeie în felul acesta, nu ştiu. îi sunt atît de recunsocător lui Dumnezeu că nu mă aflu într-o asemenea situaţie! Lăudată, lăudată să fii *tu,* iubita mea. Tu eşti tot ce a plănuit Dumnezeu pentru mine, şi eu mă bucur de planurile Sale!"

Jim îşi propusese să mă viziteze la San Miguel în mai. La sfîrşitul lui aprilie scria: Următoarele două săptămîni vor trece greu, mă tem, pentru că a început sezonul ploilor şi trebuie să stăm în casă aproape toată ziua. Eu nu pot să petrec ore întregi studiind propoziţii ca Pete şi mă înfurii ca un armăsar ţinut în grajd aşteptînd în camera unde

143

se află postul de radio, cercetînd cu privirea pădurea de dincolo de rîu şi cerul gol, cenuşiu. Voi veni indiferent ce face Pete sau dacă profesorului îi place sau nu să fie lăsat singur. Am nevoie de tine, draga mea, şi am nevoie de tine cît mai curînd.

Iubirea mea pentru tine este puternică în seara aceasta, şi un sentiment de forţă se degajă, în

timp ce în suflet îmi răsare o speranţă uriaşă, puternică, că iubirea noastră se va împlini. Nu simt acel dor liniştit, care mă năpădeşte de obicei, ci dorinţa de a lovi cu pumnii în aer, de a striga pentru a te poseda, de a te zdrobi cu ambele mele braţe trăgîndu-te spre mine. Simt o inimă care îmi explodează, un ochi sălbatic al pasiunii, un rîs care face stomacul să se strîngă. Tu nu ai cum să înţelegi lucrul acesta, şi nici nu îţ' cer să înţelegi - e doar un fel în care te iubesc eu, şi s-a întîm-plat să simt aceste lucruri în timp ce-ţi scriu. Iubirea nu înseamnă doar linişte în mine. Este o încordare, o îndrăzneală, o pornire de a zdrobi şi a cuceri... Noapte bună, iubita mea curajoasă, fie ca Dumnezeul care te iubeşte mult mai mult decît mine să te păzească toată noaptea.

Acesta este Dumnezeul nostru -Pe El L-am aşteptat

Jim a venit la San Miguel, după cum plănuise, a dormit într-o clasă a şcolii, i-a vizitat pe indieni împreună cu mine, a predicat la un serviciu restrîns, într-o duminică, ţinut pentru populaţia albă, vorbitoare de limba spaniolă, care locuia în aşezarea noastră.

în ultima seară am stat în balconul casei vechi, cu acoperiş din stuf, care scîrţîia din toate încheieturile, şi în care locuiam eu cu Dorothy. Am privit ceaţa ridicîndu-se peste păşune, învăluind siluetele celor cî-teva vaci, a calului şi a taurului de un alb murdar, care păşteau acolo. Brotăceii orăcăiau, se auzea cîte un strigăt de bufniţă sau cîte un şuierat al păsărilor de noapte. Licăririle de lumină ale lămpilor cu gaz din casele învecinate se stingeau una cîte una. Luna a răsărit în spatele etajelor de arbori ai junglei, revărsînd o lumină difuză care abia pe-netra ceaţa.

Am vorbit despre planuri de a avea într-o zi o casă în jungla de est. Cînd va fi aceasta? Jim nu-mi putea spune. Nu fixasem nici data nunţii. El se angajase să construiască case pentru alte două familii de misionari. Lucrul acesta m-a supărat. Totdeauna trebuia să dea prioritate altora? N-am putut să spun aceasta cu voce tare - pentru discipoli, răspunsul era evident.

Cîteva săptămîni mai tîrziu, mi-a scris: „Seara, cînd coborîm la rîul Talac să ne scăldăm, mă uit tot timpul la dealul pe care vreau să ridic o casă pentru noi şi visez. Şi tu eşti în toate rugăciunile mele. Angajamentul nostru de căsătorie trebuie să se împlinească *din clipă în clipă,* şi doresc acest lucru atît de puternic, încît mă aştept să se întîm-ple ,o catastrofă' de fiecare dată cînd nu sunt un timp cu Pete, sau cînd Ed vine la radio".

144

145

Următoarea scrisoare spunea: „M-am rugat fierbinte zilele acestea ca Dumnezeu să aducă mai aproape ziua în care vom putea trăi iubirea noastră în tot ce facem zilnic. S-ar putea să nu fie nevoie de nici o catastrofă pînă la urmă pentru a ne uni - ci doar să depăşim, unul cîte unul, obstacolele care mă împiedică să mă căsătoresc acum. Pot să-ţi spun acum că unul din acele obstacole, şi anume locuinţa, a fost deja trecut. Simt că ne-am descurca indiferent cu ce pornim şi cred că aşa o să fie".

La sfîrşitul lui iunie, am lăsat lucrarea învăţării limbii Colorado în mîinile a două englezoaice din San Miguel şi m-am mutat la Dos Ri-os, o bază misionară aflată la o distanţă de şase ore de mers pe jos de Shandia, pentru a îndeplini condiţia pe care mi-o pusese Jim cînd mă ceruse în căsătorie - să învăţ dialectul Quichua înainte de a ne căsători. Pilotul îşi propusese să aterizeze în Shandia, în drum spre Dos Rios, ca eu să pot vedea baza şi pe Jim, dar a venit o vreme rea şi nu a mai îndrăznit să rişte. „Să te văd trecînd pe deasupra capului meu a fost aproape prea mult", mi-a scris Jim. „Nu sunt supărat, dar sunt dezamăgit şi a trebuit să-mi ridic privirea spre Dumnezeu, cînd coboram cărarea să vizitez un credincios bolnav, după plecarea ta, şi să-I spun că ştiam că El Se gîndise la ceva mai bun... Pregătisem un suc de banane şi ananas pentru sosirea ta şi l-am terminat repede după ce avionul tău s-a îndepărtat". (Jim şi Pete aveau un mic frigider care funcţiona pe bază de petrol lampant.)

A urmat un schimb de scrisori aduse de indieni între Shandia şi Dos Rios, iar în iulie Jim a venit pe jos la Dos Rios. M-am uitat pe fereastră cînd am auzit strigătul *„Chimbachiwapai"!*

(„Te rog, trece-mă rîul") şi l-am văzut stînd pe vîrful falezei rîului Mishahuali. Cînd am ajuns eu pe mal, omul cu canoe îl trecea deja rîul.
A trebuit să apelăm la diverse strategeme pentru a ne întîlni singuri la acel sfîrşit de săptămînă, fără a-i scandaliza pe indienii Quichua. Ei nu cunoşteau obiceiul curtării, toate căsătoriile fiind aranjate de intermediari, iar mirele şi mireasa nu vorbeau unul cu altul decît după nuntă. Pentru ei ar fi fost imposibil să creadă că noi ne puteam întîlni şi vorbi singuri fără să facem o escapadă intimă. într-o după-amiază, am luat-o pe o cărare spre o plajă nisipoasă a rîului Mishahuali, în timp ce Jim a urmat o potecă în susul rîului şi a înotat cam o jumătate de milă în sensul curentului pentru a ne întîlni. Noaptea, cu mult după ce indienii adormiseră (se culcau odată cu găinile şi la propriu şi la figu-
rat), am ieşit pe pajiştile scăldate de lumina lunii, iarba înaltă a păşunii şi portocalii ferindu-ne de privirile celor din casă, şi am putut rămîne acolo, îmbrăţişaţi, de vorbă. în sfîrşit a venit vorba şi de data căsătoriei. Jim m-a întrebat ce aş zice de noiembrie, poate ianuarie, în funcţie de cum va reacţiona Pete, de cît de repede voi învăţa eu Quichua, dacă Jim va avea ocazia să mai facă cel puţin încă o călătorie spre alte regiuni populate de triburi Quichua. Peste cîteva săptămîni, „catastrofa" pe care Jim şi-o dorise într-un fel, pe care şi-o imaginase, s-a întîmplat. Atun Yacu, „Marele Rîu", pe faleza căruia era aşezată baza misionară Shandia, s-a revărsat în august, şi puhoiul a luat, într-o singură noapte, toate clădirile misiunii şi cîţiva metri din cîmpul de aterizare. Acest lucru i-a convins pe Jim, Pete şi Ed McCully (noul colaborator sosit de curînd din Wisconsin) că Dumnezeu avea alt plan. Ei au făcut o călătorie de trei săptămîni spre sudul teritoriului Quichua, au găsit o aşezare care avea nevoie de o şcoală şi de un misionar şi s-au pus de acord ca Jim şi cu mine să mergem acolo.
Ne-am căsătorit în Quito pe 8 octombrie 1953. Familiile McCully şi Tidmarsh ne-au fost martori. Au venit şi alţii să ne conducă la aeroport şi să arunce cu orez în noi.
La hotelul El Panama, care avea vedere spre coasta Pacificului a Republicii Panama, am ridicat telefonul la puţin timp după ce ajunseserăm. „Doamna Elliot?" a spus o voce amabilă. Am rămas uluită. Doamna Eiliot! Era doar recepţia, ne întreba dacă suntem mulţumiţi de cameră. Am coborît la cină şi, în timp ce trăgeam de timp la cafea şi desert, savurînd atmosfera luxoasă şi muzica unei orchestre, Jim s-a uitat la mine de dincolo de luminări. „Numi vine să cred că ne aşteaptă un pat!" mi-a zis.
Versetul care ni s-a dat pentru acea zi a fost Isaia 25:9: „Iată, acesta este Dumnezeul nostru; pe El L-am aşteptat".
Este de nedescris cît de mult a meritat să aşteptăm.

De la dragoste la iubire
O carte despre pasiune şi puritate nu ar trebui să se încheie cu ziua nunţii, pentru că nici pasiunea, nici puritatea nu se sfîrşesc odată cu nunta. In timp ce puritatea înainte de căsătorie, după cum am învăţat eu şi Jim, constă în a ne abţine unul de la celălalt în ascultare de Dumnezeu, puritatea după căsătorie constă în a ne dărui unul celuilalt în ascultare de Dumnezeu. Pasiunea, fie a unuia care este avid după un partener care nu i-a fost încă dăruit, fie a altuia care, prin darul lui Dumnezeu, are deja un partener, trebuie să fie ţinută sub control de un principiu. Principiu care se numeşte iubire - nu *sentiment* erotic, emoţional sau sexual, ci iubire. Este cuvîntul grec *agape.* Probabil că vechiul cuvînt* este mai bun. Cel nou (dragoste) a fost contaminat de fenomenul ciudat care se numeşte „îndrăgostire".
Cunosc un tînăr - am să-i spun Philpott - care în ultimii cinci-şase ani pare să-şi fi făcut o carieră din a se îndrăgosti şi a-şi pierde sentimentele de iubire. Este un bărbat foarte atrăgător şi se pare că poate să aleagă, după bunul său plac, dintr-un grup de femei nerăbdătoare, atractive şi mai ales disponibile. Mi-a scris recent că i se întîmplase din-nou.-Ii pierise iubirea pentru o fată pe care o vom numi Cheryl. „Fir-ar să fie", spunea el, „tocmai cînd credeam că

am găsit fata viselor mele, dar ‚n-a mers'. Pur şi simplu nu mi-am putut păstra sentimentele".
Iată ce i-am răspuns:
în legătură cu chestia aceasta că îţi piere iubirea, să ştii că la toţi li se întîmplă asta. Cîteodată înainte de a se căsători, dar de cele mai multe ori după. Oamenii moderni pur şi simplu se retrag din căsătorie cînd îşi dau seama de lucrul acesta, dacă nu se simt obligaţi să-şi ţină jură-
• în versiunile englezeşti mai vechi ale Bibliei, *agape* este redat prin „charity". în cele mai noi, prin „Iove" (dragoste), care redă de fapt sensul cuvîntului grec *eros* - n. ed.

mintele - jurăminte făcute cu naivitate, după cum consideră ei.
Trebuie să ştii ceva despre modul de a lua o decizie matură şi de a te ţine de ea. „A fi îndrăgostit", scria C. S. Lewis în cartea sa *Mere Chris-tianity* (Creştinismul redus la esenţe), „este un lucru bun, dar nu e cel mai bun lucru. Sunt multe lucruri dedesubtul lui şi multe lucruri deasupra. Nu poţi face din această stare baza întregii tale vieţi. Este un sentiment nobil, dar e totuşi doar un sentiment. Acum, nu poţi să contezi pe nici un sentiment că va dăinui la intensitate maximă, sau nici măcar că va dăinui oricum... De fapt, starea de îndrăgostit nu durează prea mult... Dar, bineînţeles, a înceta să mai fii îndrăgostit nu înseamnă a înceta să iubeşti. Iubirea este... o unitate profundă, menţinută prin voinţă şi întărită în mod voluntar prin obişnuinţă; fortificată de graţia pe care ambii parteneri o cer şi o primesc de la Dumnezeu... Ei pot păstra această iubire chiar atunci cînd fiecare ar putea foarte uşor, dacă s-ar lăsa în voia sentimentelor, să se ‚îndrăgostească' de altcineva. , Starea de îndrăgostit' a fost primul lucru care i-a determinat să-şi promită fidelitate: această iubire mai potolită le dă posibilitatea să-şi ţină promisiunea. Pe baza acestei din urmă iubiri funcţionează motorul căsătoriei: cînd s-au îndrăgostit s-a produs explozia care 1-a pus în funcţiune".
Aşadar, Philipott, într-una din zilele acestea, trebuie să te uiţi, calm şi cu mintea limpede, la o creştină bună. Cîntăreşte-i potenţialul de a fi o bună soţie creştină. Este tipul de femeie care ai vrea să te servească la masă? Este femeia pe care ţi-o doreşti ca mamă pentru copiii tăi? Este feminină? Spirituală? Sensibilă? Modestă? Sociabilă? Crezi că „merită" iubirea ta? Tu o meriţi pe-a ei? (Dacă crezi că o meriţi, probabil că te înşeli. Fiecare trebuie să-1 aprecieze pe celălalt mai presus de-cît pe sine însuşi.) Este acesta timpul pe care Dumnezeu 1-a hotărît pentru căsătoria ta? Atunci hotărăşte-te şi cere ajutorul lui Dumnezeu ca să o iubeşti aşa cum trebuie.
Ai spus că „niciodată nu ştim în ce direcţie ne va conduce Domnul" şi este adevărat. S-ar putea ca El să-ţi spună să „nu fii ca un cal sau ca un catîr, fără pricepere..." (Psalmul 32:9) şi cu asta basta.
Să nu mă înţelegi greşit. Habar nu am dacă Cheryl este *Femeia* făcută pentru tine. Nu ştiu nimic despre ea, în afară de faptul că e superbă. Aceasta nu este suficient. Dar dacă cauţi vreun sentiment care să rămînă constant zi după zi, las-o baltă. Iubirea care susţine o căsnicie este dată de Dumnezeu, dar reprezintă şi *o alegere zilnică.* Pentru tot restul vieţii tale. Să nu uiţi niciodată lucrul acesta.
Trebuie să-ţi alegi o femeie cu toată raţiunea şi bunul simţ pe care le ai, la care se adaugă şi toate celelalte metode de a determina voia lui Dumnezeu pentru tine (ai citit cartea mea *A Slow and Certain Light*

despre călăuzire, nu-i aşa?) şi apoi treci la acţiune. Mă rog pentru tine.
Ce e mai exact acea „iubire mai potolită" de care vorbeşte Lewis?
Nu este pasiune, dar nici nu vine în conflict cu pasiunea, atunci cînd pasiunea este ţinută sub control de un principiu. Este ceva care implică şi înfrînează în acelaşi timp pasiunea. Cînd un bărbat necăsătorit este cuprins de pasiune, iubirea lui pentru Dumnezeu (şi pentru obiectul pasiunii sale) îl înfrînează. Cînd un bărbat căsătorit este cuprins de pasiune şi află că soţia lui

nu simte la fel, iubirea lui mai potolită îi temperează acea pasiune de dragul ei şi pentru Dumnezeu. La fel de bine se poate întîmpla ca sentimentele pasionale ale unei femei să fie aprinse cînd ale soţului ei nu sunt. Ea aşteaptă atunci, cu o iubire potolită. Problema drepturilor conjugale ale creştinului se referă totdeauna la drepturile celuilalt, niciodată la ale sale.

„Soţul trebuie să-i dea soţiei ce i se cuvine, iar soţia, în aceeaşi măsură, trebuie să-i dea soţului ce i se cuvine. Soţia nu poate pretinde că-i aparţine corpul ei; este al soţului ei. La fel, soţul nu poate pretinde că-i aparţine corpul lui; este al soţiei lui" (l.Corinteni 7:3-4, NVE).

Ce confuzii îngrozitoare apar cînd aceste porunci sunt citite astfel: „Soţul trebuie să ceară de la soţia lui ce i se cuvine. Soţia trebuie să ceară de la soţul ei ce i se cuvine. Soţia trebuie să pună stăpînire pe corpul soţului ei. Soţul trebuie să pună stăpînire pe corpul soţiei lui". Nimic nu este mai departe de spiritul adevăratei iubiri, care presupune totdeauna dăruire de sine. Iubirea spune: „îţi dau dreptul tău. Nu insist asupra dreptului meu. Mă dăruiesc ţie; nu insist ca tu să mi te dăruieşti mie".

Renunţarea la sine este esenţială dacă soţii şi soţiile vor să îndeplinească porunca iubirii şi a supunerii. Lucrurile nu vor merge pe altă cale. Este sarcina soţului să-şi exercite autoritatea de cap al familiei, aşa cum a arătat Cristos cînd Şi-a dat propria Sa viaţă pentru noi, care suntem Corpul Său. Aceasta este iubirea care se dăruieşte pe sine. Nu este treaba soţului să ceară ascultare. Cristos este Capul Bisericii. El iubeşte, curtează, cheamă, Se sacrifică. El nu-Şi impune voinţa. Celor care nu vor să facă voia Lui li se permite să aleagă singuri, o alegere îngrozitoare, care implică bineînţeles consecinţe inevitabile.

Nu este treaba soţiei să ceară soţului să o iubească aşa cum Cristos a iubit Biserica. Sarcina ei este să se supună în aşa fel (adică cu bucurie, de bună voie, cu toată inima), încît lui să-i vină mai uşor să o iu-

bească astfel. Capitolul trei din a doua epistolă a lui Petru este definitor în această privinţă.

O tînără proaspăt logodită definea într-o scrisoare „iubirea potolită":

Nu înţeleg prea mult din gîndirea şi formulele societăţii în privinţa căsătoriei şi a parteneriatului pe care aceasta îl implică. înţeleg foarte bine numai felul în care Dumnezeu a definit aceste lucruri atît de clar de la început. El a făcut femeia pentru bărbat şi, în acest context, nu pare să se încadreze ideea de dăruire jumătate-jumătate. Eu îmi doresc simplitatea şi puritatea perspectivei de a-i dărui tot ce am bărbatului de care mă voi lega prin căsătorie, fără să pretind ceva de la el. Fiind foarte conştientă de firea omenească şi păcătoasă, ştiu că voi avea dorinţe şi că în anumite momente îmi voi manifesta egoismul, nerăbdarea, nemulţumirea, dar voi tinde mereu spre acea cale superioară pe care eu o consider a fi ascultarea.

O altă femeie, căsătorită de zece-doisprezece ani, mi-a scris despre ceea ce a ajuns să însemne pentru ea dăruirea de sine. Soţul ei, care era doctor, se mutase de mai multe ori cu serviciul în diverse oraşe. îşi vînduseră de fiecare dată casa, îşi smulseseră copiii de la şcolile şi de lîngă prietenii cu care se obişnuiseră. Cînd Joan a aflat că soţul ei era pe punctul de a se muta din nou, mi-a scris:

M-am trezit că-I spuneam lui Dumnezeu şi lui Gene: „Ascultă, nu mai pot avea încredere în tine să îmi ţii viaţa sub control. Eu cred că aş putea face un plan mai bun decît acesta. Nu mai sunt în stare să mai iau încă un tablou de pe perete. Nu mai sunt în stare să predau cheile de la încă o casă noului proprietar. Refuz să mai apar ca o fraieră instabilă". Aceasta era în esenţă lupta mea. Sună atît de lamentabil, dar aveam de gînd să schimb bucuria pe o iluzie. Nu puteam crede cît de mare era tentaţia de a renunţa la voia lui Dumnezeu de dragul siguranţei. Am văzut clar spectrul viitorului într-o conversaţie foarte edificatoare pe care am avut-o cu Gene şi în care el a spus: „Nu pot să mă mai lupt cu tine pentru asta. Voi scrie o scrisoare prin care voi refuza postul". Dacă eu insistam ca voia mea să se facă, alungam din viaţa mea

autoritatea lui Dumnezeu şi a lui Gene, distrugeam bucuria şi iubirea, care sunt cele mai scumpe comori pentru mine.
îl rugasem pe Dumnezeu să lucreze de la început, şi El îmi dăruise atîtea cuvinte minunate. Eram gata să spun: „îmi pare rău. Renunț la
151
aceasta. Vreau ca tu să iei această hotărîre, Gene, şi vreau ca să se facă voia lui Dumnezeu, şi bineînțeles că o să fiu în stare să trec prin asta". Acum, cu siguranță că era viața lui Cristos, nu a mea, cea care se manifesta în acest fel. Citisem *The Great Divorce* de C.S. Lewis, o carte perfectă pentru acea perioadă. Iar un bun prieten ne spusese, mie şi lui Gene: „Dacă tu, Gene, vrei să rămîi cu o slujbă mizerabilă, dacă aceasta este voia lui Dumnezeu, iar dacă tu, Joan, eşti dispusă să colinzi pe toată fața pămîntului ca Abraham tot restul vieții tale, Dumnezeu vă va arăta în mod clar ce vrea ca voi să faceți".
Ceea ce ai spus tu despre a fi gata să pleci, dar a nu fi sigur că trebuie să te întorci, ci să laşi ca Domnul să decidă rezultatul, era exact ce aveam nevoie să aud. Galateni 2:20 [NVE] este versetul nostru preferat [Am fost crucificat cu Cristos: viața pe care o trăiesc acum nu este viața mea, ci viața pe care Cristos o trăieşte în mine; iar viața mea actuală în corp este trăită prin credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit şi S-a dat pe Sine pentru mine"]. întregul subiect al schimbului este tema noastră preferată.
Aceasta este iubirea. Manifestată într-o ascultare simplă, cotidiană, palpabilă, vizibilă, practică, voluntară. O dragoste mai potolită, însă o una care dăinuie mult timp, într-adevăr, o iubire eternă. înseamnă bunătate şi respect. Idee demodată de „lapte al bunătății omeneşti" şi un respect simplu, curtenitor, umil pentru cel de lîngă tine, care a fost făcut după imaginea lui Dumnezeu.
încearcă să-ți aminteşti ce viziune ai avut despre acea persoană cînd erai îndrăgostit. Nu ai găsit nici un cusur la el sau la ea. „Iată, cît de frumoasă eşti, iubita mea, nu ai nici un cusur", i-a spus Solomon iubitei sale. înseamnă că eşti orb dacă vezi în felul acesta o femeie sau un bărbat păcătos? Cred că este un dar deosebit de a vedea acea persoană, pentru puțin timp, aşa cum a vrut Dumnezeu să fie cînd a creat-o. Afli, după căsătorie, că acea persoană este de fapt păcătoasă, are defecte pe care nu le-ai bănuit niciodată. încearcă să-ți aminteşti a-tunci cum ți s-a arătat în acea viziune. Mulțumeşte-I lui Dumnezeu pentru acea viziune, şi tratează-1 pe el sau pe ea cu respectul care i se cuvine unuia care într-o zi va oglindi în toată splendoarea imaginea lui Dumnezeu.
Iubirea înseamnă iubire față de Dumnezeu. Nu există nici o altă modalitate de a ține pasiunea sub control. Nu există nici un alt drum spre puritate. Nu există nici un drum, în cele din urmă, spre bucurie.
152
Rămîneți în iubirea Mea" (Ioan 15:9-10, NVE), le-a spus Iesus discipolilor Săi în unul dintre ultimele sale discursuri. El a exprimat aceste lucruri foarte clar: „Dacă urmați pomncile Mele veți rămme in iubirea Mea, aşa după cum şi Eu am păzit poruncile Tatălui Meu şi am rămas în iubirea Lui".

153
Un nou act de creație
„Deja am dat-o în bară", vor spune unii cititori. „Este imposibil să respecți aceste standarde. Nu mai am nici o şansă să repar acum ceea ce am stricat".
Ne descalifică nelegiuirile noastre de la viața creştină? Dimpotrivă. Iesus a venit în lume anume pentru cei care au dat-o în bară, nu pentru cei care „nu au nevoie de pocăință". „El a

fost rănit pentru nelegiuirile noastre..." (Isaia 53:5).
Dacă sexualitatea este o paradigmă a Mirelui Ceresc şi a Miresei Sale pure şi nepătate, cum vom putea noi, care suntem impuri şi atît de mînjiţi, să o luăm de la capăt? „Nu vă înşelaţi... nici un imoral sexual, sau închinător la idoli, nimeni care se face vinovat fie de adulter, fie de perversiuni homosexuale, nici hoţii, lacomii sau beţivii, nici calomniatorii sau escrocii nu vor stăpîni Regatul lui Dumnezeu" (l.Corinteni 6:9-11, NVE), le-a scris Paul creştinilor din Corint. Se pare că nici unul dintre noi nu are prea multe şanse. Dar apoi el spune: „Aşa eraţi unii dintre voi, dar aţi fost trecuţi prin ape care v-au purificat; aţi fost dedicaţi lui Dumnezeu şi îndreptăţiţi prin Numele Domnului Iesus şi al Spiritului Dumnezeului nostru". în următoarea sa "egistolă, el continuă: „Căci iubirea lui Cristos nu ne lasă nici o alternativă, odată ce am ajuns la concluzia că unul a murit pentru toţi şi astfel toată omenirea a murit. El a murit pentru toţi ca oamenii, în timp ce trăiesc încă, să înceteze să mai trăiască pentru ei înşişi, şi să trăiască pentru El, care din iubire pentru ei a murit şi a înviat la viaţă" (2.Corinteni 5:14-15).
Aceasta ne învaţă că există un punct de pornire. Ceea ce am fost şi ceea ce suntem în Cristos sunt două lucruri complet diferite. încetează să mai trăieşti pentru tine, începe să trăieşti pentru Cristos. Acum.
„De aceea, pentru noi au încetat să mai conteze standardele lumii atunci cînd apreciem pe cineva; chiar dacă odată îl înţelegeam pe
154
Cristos prin ele, nu mai este aşa acum. Cînd cineva este unit cu Cristos, are loc un nou act de creaţie; vechea ordine s-a dus, şi o nouă ordine s-a instaurat deja" (2.Corinteni 5:16-17, NVE).
Prietenul meu, Calvin Thielman, pastor în Montreat, Carolina de Nord, mi-a povestit despre un bătrîn predicator scoţian care, în timp ce servea pîinea şi vinul la Cina Domnului, a observat o tînără care aştepta la rînd suspinînd. Cînd i-a întins pîinea, un simbol vizibil al corpului Domnului Iesus („îl dau pentru viaţa lumii", a spus El), fata şi-a ferit faţa, scăldată în lacrimi.
„Ia-o, fetiţo", i-a spus bătrînul. „Este pentru păcătoşi".
155
,, Această carte vorbeşte despre modul de a ne pune viaţa sentimentală sub autoritatea lui Cristos. Elisabeth a scris-o într-un mod cald şi personal, ilustrîndu-şi tema din amintiri, jurnale şi scrisori vechi de iubire ".
- din introducerea semnată de Ruth Bell Graham
Cum ţi-ai putut stăpîni nerăbdarea cînd doreai să fii cu bărbatul iubit? Care este rolul nostru cafeniei necăsătorite în aşteptarea unui soţ? Cum să-mi dau seama dacă această femeie e potrivită pentru mine?
Acestea şi multe alte întrebări i s-au pus autoarei în urma apariţiei cărţilor ei şi a conferinţelor pe care le-a ţinut. în cartea sa, *Pasiune şi puritate,* ea subliniază nevoia de a-I încredinţa zilnic lui Cristos toate problemele sufleteşti şi de a aştepta răspunsul Lui. Ea ne învaţă această disciplină, adesea dureroasă, însă plină de satisfacţii, schiţînd cu sinceritate povestea ei de iubire cu Jim Elliot „drept dovadă că şi eu am trecut prin aceasta". Prin intermediul scrisorilor, al fragmentelor de jurnal şi al amintirilor, ea ne împărtăşeşte ispitele, dificultăţile, reuşitele şi sacrificiile a doi tineri, al căror devotament faţă de Cristos este mai presus de iubirea lor unul pentru altul. Aceste frînturi dintr-o experienţă personală preţioasă, alături de o învăţătură biblică relevantă, te pot ajuta să-ţi reaminteşti că numai trecîndu-ţi pasiunea şi dorinţele omeneşti prin foc poate Dumnezeu să-ţi purifice iubirea. *Pasiune şi puritate* te îndrumă în probleme cum ar fi:
- celibatul sau căsătoria
- cum să dăm întîietate dorinţelor lui Dumnezeu şi nu dorinţelor noastre - ce caută bărbaţii la o femeie

- virginitatea şi castitatea
- rolul bărbatului şi al femeii într-o relație
- întîlnirile

Elisabeth Elliot este celebră pentru conferințele sale la seminarii şi la radio şi este autoarea unor cărți de mare succes, printre care *Shadow ofthe Allmighty* (Umbra Celui Atotputernic), *Through Gates of Splendour* (Prin porțile splendorii).